

Max Heindel

ROSENKREUZERSKI POGLED NA SVIJET

ili

MISTIČNO KRŠĆANSTVO

Max Heindel

Osnovna rasprava o prošlom razvoju, sadašnjem stanju
i budućem razvoju čovječanstva

Njegova poruka i određenje:
Intelekt sposoban rasuđivati
srce osjećajno i
tijelo zdravo

Naslov njemačkog izvornika:
Die Weltanschauung der Rosenkreuzer oder mystisches Christentum

Naslov engleskog izvornika:
The Rosicrucian Cosmo-Conception

Naslov skraćenog hrvatskog prijevoda:
Rosenkreuzerski pogled na svijet ili mistično kršćanstvo

Skraćeni prijevod s njemačkog
Sastavio M.S.

Zagreb, 1982.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	7
I. DIO	11
SADAŠNJI SASTAV ČOVJEKA I METODE NJEGOVOG RAZVOJA	11
1. POGLAVLJE	11
VIDLJIVI I NEVIDLJIVI SVJETOVI	11
Kemijsko područje fizičkog svijeta	11
Etersko područje fizičkog svijeta	12
Svijet požude	13
Svijet misli	14
2. POGLAVLJE	16
ČETIRI KRALJEVSTVA	16
3. POGLAVLJE	19
ČOVJEK I METODE RAZVOJA	19
Životna djelatnost: Pamćenje i rast duše	19
Smrt i čistilište	21
Granična zemlja	23
Prvo nebo	23
Drugo nebo	24
Treće nebo	25
Priprava za ponovno rođenje	27
Rođenje čvrstog tijela	27
Rođenje životnog tijela	28
Rođenje osjećajnog tijela	28
Rođenje intelekta	28
Krv kao nosač ega	28
4. POGLAVLJE	29
REINKARNACIJA I ZAKON UZROKA I POSLJEDICE	29
II. DIO	31
KOZMOGENEZA I ANTROPOGENEZA	31
5. POGLAVLJE	31
ODNOS ČOVJEKA PREMA BOGU	31
6. POGLAVLJE	33
PLAN RAZVOJA	33
Svjetovi	34
Sedam perioda	35
7. POGLAVLJE	37
PUT RAZVOJA. REVOLUCIJE I KOZMIČKE NOĆI	37
8. POGLAVLJE	38
RAD EVOLUCIJE	38
Perioda Saturna	38
Ponavljanje	39
Perioda Sunca	39
Perioda Mjeseca	39
9. POGLAVLJE	41
ZAOSTALI I NOVO NADOŠLI	41

10. POGLAVLJE	42
PERIODA ZEMLJE	42
Saturnovo kruženje periode Zemlje	42
Sunčevu kruženje	43
Mjesečevo kruženje periode Zemlje	44
Pauze mirovanja za vrijeme svjetskih kruženja	44
Četvrto kruženje periode Zemlje	44
11. POGLAVLJE	46
RAĐANJE I RAZVOJ NAŠEG SUNČEVOG SUSTAVA	46
Kaos	46
Rođenje planeta	47
12. POGLAVLJE	49
RAZVOJ NA ZEMLJI	49
Polarna epoha	49
Hiperborejska epoha	49
Mjesec - osmo nebesko tijelo	50
Lemurijska epoha	50
Rođenje individuma	50
Dioba spolova	51
Upliv Marsa	51
Rase i njihovi vode	52
Upliv Merkura	52
Lemurijska rasa	53
Pad čovjeka	55
Duhovi - luciferi	56
Atlantska rasa	57
Arianska epoha	62
Šesnaest putova uništenja	62
13. POGLAVLJE	64
NATRAG BIBLIJI	64
14. POGLAVLJE	65
OKULTNA ANALIZA GENEZE	65
Svedeno na Bibliju	65
Teorija pramagle	65
Stvaralačke hijerarhije	65
Saturnova perioda	66
Sunčeva perioda	66
Mjesečeva perioda	66
Perioda Zemlje	66
Polarna epoha	66
Hiperborejska epoha	67
Lemurijska epoha	67
Atlantska epoha	67
Arianska epoha	67
Jehova i njegova misija	67
Involucija, evolucija i epigeneza	67
III. DIO.....	69
BUDUĆI RAZVOJ ČOVJEKA I INICIJACIJA.....	69
15. POGLAVLJE	69
KRIST I NJEGOVO POSLANJE	69
Razvoj religija	69
Isus i Krist-Isus	71
Ne mir nego mač	75

Zvijezda Betlehema	76
Srce - jedna anomalija	78
Misterij Golgote	81
Krv koja pročišćuje	83
 16. POGLAVLJE	86
BUDUĆI RAZVOJ I INICIJACIJA	86
Sedam dana stvaranja	86
Spirale u spiralama	87
Alkemija i rast duše	87
Stvaralačka riječ	88
 17. POGLAVLJE	90
METODE STICANJAZNANJA IZ PRVE RUKE	90
Zapadne metode za zapadne narode	92
Nauka o ishrani	93
Zakon o primanju hrane	97
Živjeti i pustiti druge da žive	99
Molitva Gospoda	99
Zavjet beženstva	101
Sluzno tijelo i epifiza	101
Ezoterički odgoj	102
Kako se izgrađuje nutarnji nosač	103
Koncentracija	104
Meditacija	105
Promatranje	106
Razlikovanje	106
Kontemplacija	106
Obožavanje	107
 18. POGLAVLJE	108
CHRISTIAN ROSENKREUZ I RED ROSENKREUZERA	108
Stare istine u suvremenom ruhu	108
Inicijacija	109

PREDGOVOR

U prvom redu treba upozoriti da je ovo skraćeni prijevod, vrlo sažet (knjiga obuhvaća preko 600 stranica) pa ga treba polako čitati da ne promaknu pojedine autorove originalne i dubokoumne misli. Osim toga i zato što u knjizi ima nekoliko dijagrama koji zorno prikazuju pojedine faze čovječjeg razvoja što olakšava razumijevanje, a što je ovdje izostalo iz tehničkih razloga.

Zatim, treba se uživjeti u nove pojmove i smisao riječi koje ovdje imaju posebno značenje, drugačije nego u običnom govoru.

Takva je riječ na primjer forma, oblik, pri čemu se misli na fizičko tijelo, materiju, na suprotno svijetu misli; zatim ego, duša, monada, onaj besmrtni dio čovjeka koji se uvijek ponovno utjelovljuje u nižim kraljevstvima. Pa nosač (vehicle, instrument) tijelo koje si životni val (čovjek) izgrađuje tokom svog razvoja da bi se mogao izražavati u pojedinim svjetovima kroz koje prolazi.

Treba uvijek imati pred očima da je čovjek sastavljen biće koje ima fizičko tijelo (sastoje se od kemijskog i životnog dijela), tijelo požude (više i niže), tijelo svijeta misli (konkretnih i apstraktnih), tijelo životnog duha i tijelo božanskog duha. Daljnja tijela su ona iz svijeta praduhova i svijeta Boga, ali ta čovjek za sada još nije razvio nego će ih tek izgraditi u svom slijedećem razvoju.

Ova tijela on postepeno stiže prolazeći kroz fizički svijet (kemijsku i etersku oblast), zatim kroz svijet požude (nižu i višu oblast), svijet misli (konkretnih i apstraktnih), svijet životnog duha i božanskog duha. Daljnja dva svijeta - svijet praduhova i svijet Boga još nije dosegao.

U svakom od tih svjetova on si izgrađuje po jednog nosača iz materije tog svijeta, da bi se preko njih mogao u tom svijetu izražavati.

Tokom tog svog razvoja životni val prolazi kroz četiri kraljevstva: ruda, biljki, životinje i čovjeka, koja predstavljaju njegov dosadašnji razvoj.

Područje na kojem se razvoj odvija jest naš Sunčev sustav koji obuhvaća planete: Uran, Saturn, Jupiter, Mars, Zemlju, Veneru i Merkur, i njihove satelite.

Kretanjem života na tom području upravljaju velike duhovne inteligencije koje zovemo Sedam duhova ispred Prijestolja. Oni su pomoćnici Božji a i sami imaju bezbroj pomoćnika na raznim stupnjevima razvoja. Svaki od njih ima nadzor nad po jednim od 7 planeta.

Životni val na tom svom hodočašću prolazi kroz 7 svjetova različite gustoće i titraja. Prvo urednjava u sve gušću materiju dok ne dosegne najviši stupanj gustoće (involucija) a onda počinje uspinjanje u više i finije svjetove (evolucija).

Na svakom od tih 7 svjetova razvijajući se životni val prolazi po 7 kruženja na po 7 svjetskih tijela i kada je to ispunio završava jedna perioda. Postoji 7 perioda: Saturnova, Sunčeva, Mjesečeva, Zemljina, Jupiterova, Venerina i Vulkanova. Svakom periodom završava jedan dan stvaranja i slijedi kozmička noć mira i primanja. Nakon nje dolazi svitanje novog dana i slijedeća perioda.

Perioda Saturna je perioda topline. U njoj su Gospodari plamena razvili gusto tijelo i posadili klicu za osjetila. U periodi Sunca javlja se umjesto topline žarko svijetleći plin. Ovdje je stvoreno životno tijelo i postavljena klica za božanski i životni duh. Za periodu Mjeseca karakteristična je vлага. Tu je rekonstruirano fizičko tijelo tako da je moglo razviti živce, mišiće, kosti i početak kostura. Ovdje čovjek već ima čovječji duh, životni duh i božanski duh pa je ego mogao nastupiti u postojanje.

U periodi Zemlje pridolazi uz toplinu (vatru), plin (zrak), i vlagu (voda) kao četvrti

element zemlja. U toj periodi čovjek zauzima okomit položaj i time završava vladavina grupnog duha nad njime.

U periodi Zemlje ponavlja se ono što je bilo u Saturnovoј periodi ali na višem nivou sa savršenijim instrumentima. Tako se isto ponavlja opet u poboljšanom stanju ono iz Sunčeve periode i Mjesečeve periode.

Kao što postoje kozmičke noći između pojedinih perioda tako postoje i pauze mirovanja između kruženja na svjetskim tijelima - analogno čovječjoj smrti i ponovnom utjelovljenju (kozmička noć) i miru spavanja između dva dana (noć između dva kruženja). Za vrijeme tih pauza prestaje razlika između života i forme, sve se stopi i smiješa u homogenu masu, pozitivni i negativni pol postaju jedno. Jedino atomi-klice i jezgre svjetskih tijela ostaju stalni.

Interesantan je prikaz rađanja i razvoja našeg Sunčevog sustava. Naučeni smo tako razmišljati kao da prvenstveno postoji materijalni svijet i život da se prilagođava uvjetima koji na njemu postoje. Međutim iz ovih opisa vidimo (što je uostalom i logično kad znamo da je materija inertna masa a duh onaj koji ju oživljuje) da se prvo pojavi potreba razvijajućih se bića da se nade područje u kojem će se ona moći razvijati i uslijed toga traženja dolazi do odbacivanja pojedinih planeta i Mjeseca na povoljnju udaljenost od Sunca, gdje će titraji odgovarati stupnju njihovog razvitka. I to je s obzirom na naše predrasude velik skok - slično onom kad smo morali promijeniti mišljenje o Suncu koje je ranije kružilo oko Zemlje a onda Zemlja oko njega. Ali vidimo iz toga da je sve podređeno razvoju života i njegovom usavršavanju - pretvaranju materijalnog natrag u duhovno.

Interesantna je i tvrdnja da osim našeg vidljivog Sunca postoji nevidljivo centralno Sunce, te da je naše Sunce samo odražavanje tog duhovnog Sunca. Ali za takva gledanja govori princip polariteta i činjenica da se to ponavlja sa planetima i Mjesecima. "Kako gore tako i dolje".

Razvoj na Zemlji. Ovdje se opet moramo pomiriti s novim gledanjem. Do sada smo promatrali prošlost naše Zemlje i prošlost čovjeka samo toliko koliko nam je za to pružala podatke materijalistička znanost na osnovu geoloških iskapanja i pismenih spomenika. Sada odjednom dobivamo uvid u početke razvoja života za koje osim logičnih izvađanja nemamo opipljivih dokaza. Ali ta logična izvađanja su uvjerljiva po tome što ne protuslove poznatim prirodnim zakonima i što se djelomično poklapaju s onim što je materijalistička znanost sama utvrdila. Usprkos toga mi to ne moramo odmah prihvatići pa možemo iznašanja čitati kao neki fantastičan roman koji je zanimljiv onome tko želi nešto saznati o počecima života i njegovom razvoju (što ujedno daje odgovor na smiješno pitanje da li je prvo bilo jaje ili kokoš). Nakon nekog vremena, kad pročitamo knjige i drugih autora (Hodsona, Leadbeatera, svetu knjigu Dzyan ...) možda ćemo postati i borbeni pristaše.

Čudno nam izgleda kad se govori o duhovima. Govorimo o 7 duhova pred Prijestoljem, o praduhovima, Gospodarima forme, intelekta, planetarnim duhovima, o andelima i arhandelima, Gospodarima Venere i Marsa i o naprednijim bićima nego što je čovjek, koja nemaju fizičkoga tijela. Moramo znati da je čovječanstvo samo jedan od sedam životnih valova koji su se dali na put radi stjecanja samosvijesti, stjecanja znanja o dobru i zlu, razvoja volje, samosvladavanja i drugih vrijednosti kojima će na povratku obogatiti onaj drugi, nevidljivi svijet; i da je i prije ovog našeg sadašnjeg ciklusa - kruženja, perioda i kozmičkih noći bilo već takvih manifestacija i da su se u svakoj od tih rađala, živjela i rasla bića i da su to ona naša starija braća, od nas naprednija, koja nam pomažu u našem rastu i razvoju; da je sva atmosfera puna takvih bića, da je puna duhova raznih svojstava i hijerarhija s raznim dužnostima u kraljevstvu ruda, bilja, životinja i ljudi; da se svijet sastoji

iz raznih sfera gustoće između kojih je jedino fizički svijet dostupan našim osjetilima a svi ostali koji su eterični, kao što je svijet požude, misli, životnog duha, božanskog i praduhova da je dostupan samo onima koji su razvili sposobnost da ih opažaju.

Postoji materija i antimaterija. To su dokazala dva američka znanstvenika i za to otkriće dobila godine 1959. Nobelovu nagradu. Dakle, naučno je utvrđeno da postoji svijet i antisvjjet, da postoji osim ovog svijeta koji poznajemo jedan drugi, sa svojstvima suprotnim ovom našem materijalnom svijetu. Taj je građen iz antimaterije - on je duhovan. To da postoji i takav svijet nalazimo i u Vedama, svetim knjigama indijske književnosti starim 5000 godina, a to potvrđuju i parapsiholozi XX. stoljeća.

To se logično izvodi i iz principa polariteta koji vlada svagdje u prirodi (magnetizmu, biologiji, životu).

Zato, kolikogod se kao "napredni" ljudi bunili zbog naših predrasuda protiv svijeta duhova, morat ćemo s tim prekinuti i prihvatići da osim ovog našeg vidljivog svijeta postoji i jedan nevidljivi. I to da među njima postoji veza i da putem raznih vibracija oni djeluju jedan na drugoga.

Još da obračunamo s pitanjem smisla života, njegove svrhe i cilja. Slažemo se s tim što su tvrdili u sva vremena svi filozofi, da je svrha i cilj postići sreću, sretan život. Samo je ostalo neriješeno pitanje na koji način, kojim putem. Razum odgovara: treba živjeti u skladu sa zakonima prirode, pokoravati im se. Ali time još nije stvar riješena, propisi su zakučasti, skriveni, tajanstveni. I tu se razilazimo. Postoji dilema, da li udovoljavati zahtjevima tijela, sebičnosti koja osigurava dobar život na zemlji ili onim višim, duhovnim koji traže odricanje i samosvladavanje. Sve religije svih vremena sa svim svojim autoritetom zagovarale su ovo drugo rješenje - ali su propadale jer same nisu uspjele odoliti iskušenjima mesa. Iskustva na dugi rok davala su također pravo ovom drugom stanovištu.

Ova knjiga, "Rosenkreuzerski pogled na svijet", također upućuje na takvo rješenje. Zahvaćajući u daleku prošlost razvoja života opisuje kako se životni val, probuđena čestica pramaterije, dala na put sa zadaćom da upozna svijet i stekne samosvijest. Kako prolazi područjima stvorenim u tu svrhu i njen spori, dugotrajni i mukotrpnji put koji ju vodi iz finih eterских sfera u sve gušći materijalni svijet i onda opet natrag u suptilne sfere.

Cilj njenog puta jest steći samosvijest - upoznati svijet oko sebe, s njim se uspoređivati i sazнати što je za njen razvoj korisno a što štetno. Njena lutanja, iskušenja i iskustva pokazuju smjer koji vodi uspjehu, u život.

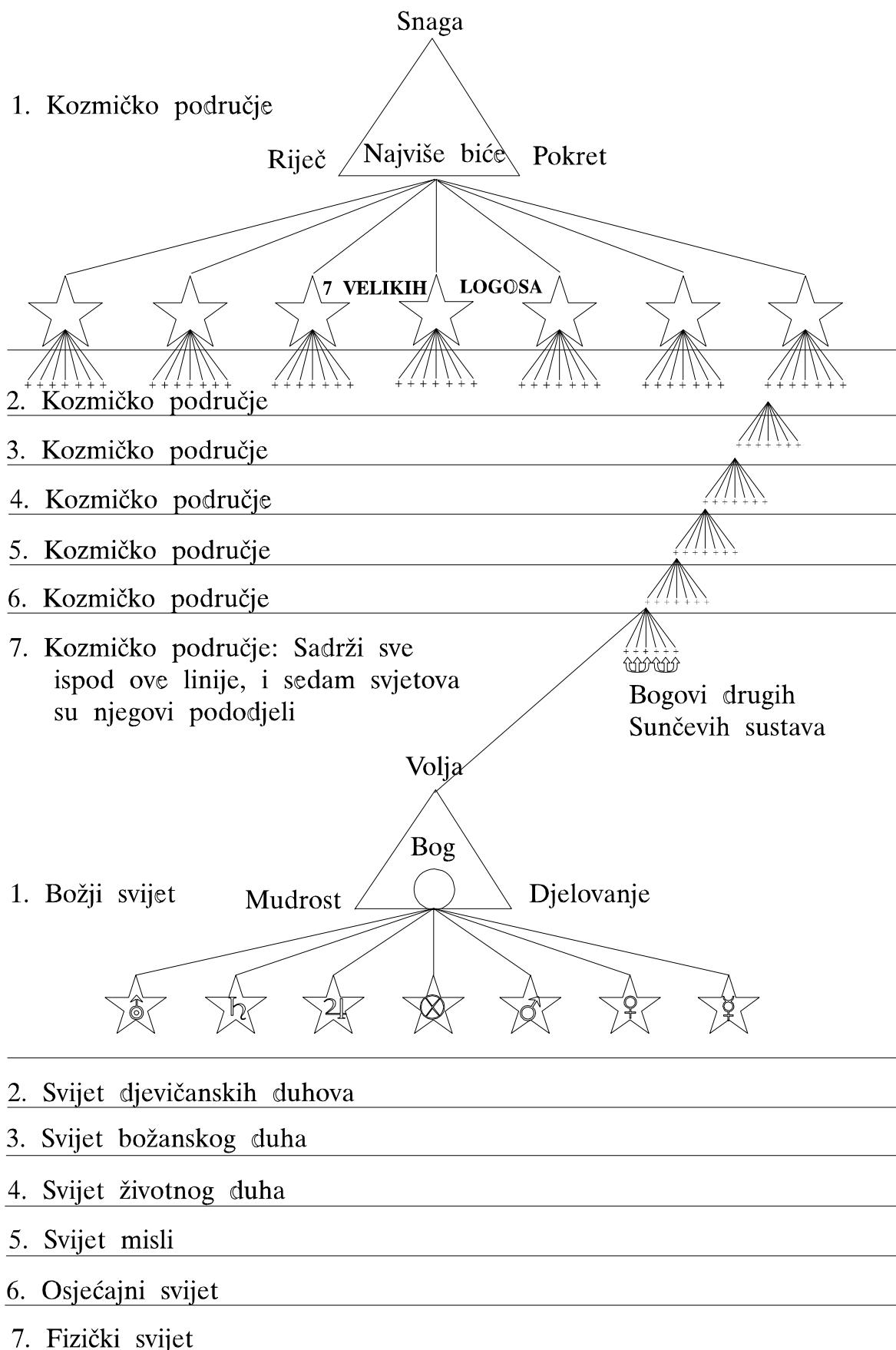
Taj smjer daje i nama odgovor na postavljeno pitanje, i pokazuje kako se treba ponašati da postignemo ono što smo si postavili kao cilj: sretan život.

Praktično to znači da čovjek ako želi biti zdrav i sretan prvo mora spoznati da on nije identičan sa svojim tijelom nego da je on duh koji privremeno boravi u tom tijelu. Da mu svrha ovog života nije uživanje nego borba i učenje i da sebičnost, život za vlastito zadovoljstvo ne vodi sreću, nego da je briga za druge, ljubav i davanje drugima ona tajna koja ima svoje mistično porijeklo u jedinstvu svega života.

Prema tome u ovoj sadašnjoj fazi prva je dužnost: svladavanje svoje težnje za osobnim zadovoljstvom i gajenje osjećaja za naše bližnje i život oko sebe. Znači vježbanje u samosvladavanju i disciplini i kultiviranje razumijevanja drugih.

Kako je čovjek stvoren za borbu i uvijek ima potrebu da se s nekim takmiči, neka uzme za partnera u nadmetanju svoje vlastito tijelo. Neka zna da on stoji s jedne strane a da s druge strane stoji njegovo tijelo. Da on ima biti gospodar a tijelo ono kojemu se zapovijeda. Kada ga pobijedi to će mu se mnogostruko naplatiti, sam pred sobom će steći poštovanje, jačat će volju, dići moral i samosvijest. Bit će sretan.

Napomena o piscu: Max Heindel (1865-1919), rođen u Danskoj, živio u S.A.D.-u. Potpredsjednik Teozofskog društva za Kaliforniju. Osnovao Zajednicu Rosenkreuzera. Ovu knjigu napisao 1908. godine.

I. DIO

SADAŠNJI SASTAV ČOVJEKA I METODE NJEGOVOG RAZVOJA

1. poglavje

VIDLJIVI I NEVIDLJIVI SVJETOVI

Prvi korak u okultizam sastoji se iz razmatranja nevidljivih svjetova. Većina ljudi ih ne primjećuje jer njihova viša i finija osjetila spavaju. A samo se preko njih može nevidljivi svijet opažati, isto kao što se fizički svijet oko nas može opažati preko naših fizičkih osjetila. Većina ljudi stoji prema nadzemaljskom svijetu kao slijepac prema našem osjetilnom svijetu. Iako okružen svjetlom i bojama, on je nesposoban da ga vidi. Može ga opipati ali ne i vidjeti.

Tako je s većim dijelom čovječanstva. Ono ne zna za taj drugi svijet koji vidoviti ljudi zovu višim svijetom. Ali kao što okolnost da slijepac stvari ne vidi nije dokaz da one ne postoje, tako nije ni neznanje ljudi za nadosjetilni svijet dokaz da on ne postoji.

Pa i vidoviti se ljudi moraju podvrgnuti dugogodišnjem učenju i vježbanju prije nego njihova opažanja postanu vjerodostojna.

Da bismo razumjeli fizički svijet, koji je svijet djelovanja, moramo razumjeti prvo vanzemaljski svijet, jer to je svijet uzroka. Mi vidimo tramvaje kako idu i telegrafe kako kucaju, ali tajanstvena sila koja oboje pokreće ostaje nam skrivena. Kažemo: to je elektricitet, ali to još nije objašnjenje. Time ne saznajemo ništa o sili samoj - samo zapažamo njeni djelovanje.

Donesemo li posudu hladne vode u prostoriju niske temperature stvorit će se ledeni kristali i mi to možemo pratiti. Zakoni po kojima voda kristalizira bili su cijelo vrijeme kao shema nevidljivo prisutni dok se voda nije smrznula. Ledeno cvijeće na prozorima vidljivo je očitovanje strujanja koja izlazeći iz viših svjetova neprekidno na nas djeluju, većini od nas nepoznata ali usprkos tome uspješna.

Viši svjetovi su svjetovi uzroka i sila. Mi nismo u stanju ovaj niži svijet razumjeti prije nego upoznamo one snage i uzroke, kojih je on samo posljedica. Što se pak tiče stvarnosti tih nevidljivih svjetova, to su svjetovi, koji u usporedbi s fizičkim svijetom izgledaju većini kao halucinacija, više stvarni svjetovi u kojima su predmeti trajniji i manje uništivi nego oni u tjelesnom svijetu. Evo primjera: nijedan arhitekt ne počinje raditi prije nego napravi plan. On tek mora "gradnju izmislitii" i tek kad ima u glavi jasnu sliku, pristupa gradnji. A i onda kada je njegova misao materijalizirana i kuća sagrađena opet je misaona praslika trajnija od same gradnje - jer ova može biti razoren, a ideja ostaje. Pa i onda ako arhitekt umre, njegova misao ostaje u pamćenju prirode.

Kemijsko područje fizičkog svijeta

Prema učenju Rosenkreuzera Svetmir se sastoji iz 7 raznih stanja materije ili svjetova. To su:

1. svijet Boga
2. svijet djevičanskih duhova (ili praduhova)
3. svijet božanskog duha
4. svijet životnog duha
5. svijet misli
6. svijet požude (osjećajni)
7. fizički svijet.

Ta dioba nije svojevoljna nego je potrebna jer je supstanca svakog od tih svjetova

podvrgnuta zakonima koji su u drugim svjetovima bez djelovanja. Tako je na primjer u fizičkom svijetu materija podložna zakonu gravitacije i zakonu stezanja i rastezanja. U svijetu požude nema ni topline ni zime, tijela jednako lako lebde u vis kao što se i spuštaju. U tjelesnom svijetu postoji prostor i vrijeme, a u svijetu požude ono gubi gotovo svaki upliv. Materija tih svjetova također se razlikuje po gustoći. Fizički je svijet između svih 7 najgušćih.

Svaki od tih svjetova se opet dalje dijeli u 7 oblasti ili pododjela materije. U fizičkom svijetu čvrsto, tekuće i plinovito agregatno stanje tvore tri gušća pododjela, a ostala 4 su eteri različite gustoće. U ostalim svjetovima postoje slični pododjeli.

Moramo upoznati još dva daljnja razlikovanja. Tri gusta pododjela fizičkog svijeta, čvrsto, tekuće i plinovito tijelo, tvore takozvanu kemijsku oblast. Tvar te oblasti jezgra je svake čvrste forme.

Eter je također fizička tvar. On nije homogen nego postoji u 4 razna stanja. On je ulazno sredstvo za duh koji daje život svim tijelima kemijske oblasti.

U svijetu misli tri su viša pododjela baza apstraktnih misli koji se zajedničkim imenom zovu oblast apstraktnih misli. Četiri gušća (niža) pododjela pružaju mislima onu tvar u kojoj se one utjelove i postanu konkretne, i zato se to zove oblast konkretnih misli.

Kada promatramo brdo ili oblake koji ga zastiru, sok biljke ili krv životinje, nit pauka ili krilo leptira, kost slona ili zrak koji udišemo ili vodu koju pijemo - svi se oni sastoje iz iste kemijske osnovne tvari.

Sada se pitamo: što je to što daje ovim osnovnim supstancama tu beskrajnu raznolikost oblika? To je univerzalni duh koji se očituje u vidljivom svijetu kao 4 velike životne struje u raznim stadijima razvoja. Taj četverostruki životni impuls oblikuje kemijsku tvar zemlje u 4 područja - mineralno, biljno, životinsko i ljudsko. Kako su ova tijela kemijska ona su logično mrtva i besčutna kao što je kemijska masa u svom prastanju. Tek kada u nju uđe besmrtni duh i sebi sagradi mozak kao svoj instrument onda oni razviju osjećaj i svijest putem kojih se uče i usavršavaju.

Etersko područje fizičkog svijeta

Čim stupimo u tu oblast prirode mi se nalazimo u nevidljivom, neopipljivom svijetu. Ovdje nas napuštaju naša obična osjetila i zato je taj dio fizičkog svijeta nedostupan za materialističku nauku putem pokusa. Zrak je također nevidljiv, ali vjetar se može instrumentima mjeriti. Eter ne može. Nauka ga prihvata jer ne može bez njega protumačiti pojavu elektriciteta. Aparatima ga ne može dokazati. On se ne može ustanoviti nikakvim instrumentima. Čovjek ima u sebi sposobnosti koje nadilaze teleskop i mikroskop pa može te sposobnosti razviti i pomoći njih dobiti uvid u taj nevidljivi svijet.

Vidoviti čovjek može opipati eter isto tako kao što običan čovjek može pipati čvrste i tekuće stvari kemijskog svijeta. On vidi kako oživljujuće snage koje mineralnim tijelima, biljkama, životnjama i čovjeku daju život, struje putem sva 4 stanja etera:

1. Kemijski eter. On je u svom djelovanju pozitivan i negativan. Snage koje uzrokuju primanje i izlučivanje hrane djeluju kroz njega. One djeluju duž pozitivnog pola kemijskog etera i privlače potrebne elemente da bi ih dovele do određenih formi. Ne rade slijepo ni mehanički nego izabiru kako bi najbolje izgradili i uzdržali tijelo. Izlučivanje se događa na isti način ali ove snage djeluju duž negativnog pola kemijskog etera. One izlučuju iz tijela izrabljene tvari koje više nemaju koristi za nj.

2. Životni eter. Kao što je kemijski eter staza kojom djeluju snage koje uzdržavaju forme

tako je životni eter staza za djelovanje snaga koje uzdržavaju vrstu - za snage rasplodivanja. Ovaj životni eter ima također svoj pozitivan i negativan pol.

3. Svetlosni eter. I on je pozitivan i negativan. Snage koje rade duž pozitivnog pola stvaraju razvijenijim živim bićima toplinu krvi što ih čini samostalnim izvorima topline. Snage koje se šire duž negativnog pola svjetlosnog etera djeluju kroz osjetila te se očituju kao nehotični rad vida, sluha, opipa, okusa i mirisa. One grade i hrane oko. Kod biljaka one izazivaju kruženje sokova u tijelu biljke. Zato u zimi kada svjetlosni eter nije toliko nabijen Sunčevim svjetlom kao ljeti, sok prestane teći. Snage koje teku duž negativnog pola odlažu klorofil i bojaju svijet.

4. Reflektirajući eter. Sve što se ikada dogodilo ostavlja u tom eteru neizbrisivu sliku. Misli i djela čovjekova nalaze se u njemu, uvježbani vidovnjak tu ih može čitati. Ali reflektirajući eter je ipak samo odražaj slike iz pamćenja prirode. Pravo pamćenje prirode nalazi se u jednom mnogo višem svijetu. Tamo su slike jasne i pouzdane dok su u reflektirajućem eteru često tamne i brisane.

Preko ovog etera dolaze misli do čovječjeg mozga.

Svijet požude

Kao tjelesni, i svaki drugi od 7 kraljevstava, sastavljen je i svijet požude od 7 pododjela ili oblasti. Ali on se ne dijeli na dvoje kao fizički svijet (kemijsku i etersku oblast) nego je u svih 7 oblasti sastavljen od požudne tvari. Kao što je kemijska oblast kraljevstvo forma i eterska oblast domovina ovih sila koje oživljavaju forme, tako i sile svijeta požude djeluju i na oživljeno čvrsto tijelo i potiču ga da se kreće u ovom ili onom pravcu.

Kada bi postojale samo kemijske i eterske sile u fizičkom svijetu, tijela bi imala život i mogla bi se kretati, ali ona ne bi imala pobude da to čine. Tu pobudu izazivaju sile koje djeluju putem svijeta požude. Bez tog podstreka koji traži djelovanje u nekom pravcu mi ne bismo mogli skupljati niti iskustva niti bismo mogli moralno rasti. Djelovanje raznih eterskih vrsta pobrinulo bi se za tjelesni rast, ali na moralnom rastu potpuno bismo zakazali. Razvoj bi bio nemoguć, tjelesni kao i životni. Jer razvoj forma prema višim stupnjevima samo je odgovor na postignuti duhovni rast. Iz toga se vidi neposredna važnost ovog velikog prirodnog kraljevstva.

Požude, želje, strasti i osjećaji izražavaju se u materiji raznih oblasti kraljevstva požude jednako kao forme i pojave u kemijskoj oblasti. Oni zauzimaju oblike koji traju dulje ili kraće već prema intenzitetu osjećaja koji ih je izazvao. U svijetu požude razlika između sile i materije nije tako omeđena i očita kao u tjelesnom svijetu. Čak bi se moglo reći da se ovdje ideja sile i materije poklapa, ili da su izmjenične.

Kada govorimo o materiji požudnog svijeta onda moramo reći da je ona za jedan stupanj manje gusta nego tvari tjelesnog svijeta. Ali krivo bi bilo vjerovati da je to finija fizička materija.

Zakon materije u kemijskoj oblasti jest tromost - nastojanje ostati u istom stanju. Potrebna je stanovita snaga da sa svlada tromost i da se pokrene tijelo koje miruje. Drugačije je s materijom svijeta požude. Ovdje živi materija gotovo sama. Ona je u naprestanom pokretu, u stalnom toku i s najvećom lakoćom i brzinom zauzima sve moguće oblike koji se mogu zamisliti. To je karakteristika svijeta požude, da stalno mijenja boje i svjetlo u kojem se miješaju snage životinja i ljudi sa snagama bezbrojnih hijerarhija duhovnih bića.

Da bismo pravilno shvatili svijet požude moramo znati da je to svijet osjećaja, želja i uzbuđenja. Svi oni stoje pod vladavinom dviju velikih sila: privlačnosti i odbojnosti koje su

u trima nižim oblastima svijeta požude na razne načine djelatni kao i u trima višim ili finijim, dok je srednja neutralna. Ta srednja oblast je zona osjećaja. Ovdje se interes ili ravnodušnost prema nekom predmetu ili ideji naklanja prema jednim ili drugim prije spomenutim silama.

Svako tijelo svijeta požude nastoji privući sve što je iste vrste i time narasti. Kada bi nastojanje za privlačenjem u najnižoj zoni prevladalo, zlo bi bujalo kao korov. U Kozmosu bi namjesto reda zavladala anarhija. Tome se suprotstavlja nadmoćna snaga odbojnosti. Kada jedno grubo požudno tijelo bude privučeno od jednog drugog istovrsnog, oni titraju neskladno uslijed čega jedan na drugog djeluje uništavajuće. Namjesto da se zlo sa zlim sjedini i pomiješa, oni djeluju jedno na drugo razarajućom snagom pa se tako zlo u svijetu odražava u razumnim granicama.

(Sedam oblasti požudnog svijeta - ispušteno).

Svijet misli

Svijet misli sastoji se također iz 7 oblasti različitih svojstava i gustoće, a dijeli se jednako kao i fizički svijet na dva glavna odjela: područje konkretnih misli koje obuhvaća 4 najgušće oblasti i područje apstraktnih misli koje obuhvaća oblasti najfinije supstance. Svijet misli je srednje od 5 kraljevstava iz kojih čovjek dobiva nosače za svoj ego. Tu se sastaju tijelo i duh. Ono je i najviše od 5 kraljevstava u kojem se odvija sadašnji čovječji razvoj. Dva najviša svijeta nama ljudima za sada još nisu otvorena.

Kada pojedinačno promatramo razne pododjele svijeta misli onda u najnižoj "kontinentalnoj oblasti" nalazimo pratipove fizičkih tijela svih kraljevstava. U toj kontinentalnoj oblasti nalaze se i praslike pojedinih dijelova Zemlje. Njezini oblici odgovaraju ovim pratipovima. Promjene u Zemljinoj kori moraju biti unaprijed označene u kontinentalnoj oblasti. Tek kad je pramodel promijenjen mogu Inteligencije, koje mi radi našeg neznanja nazivamo prirodnim zakonima, izazvati fizičke uvjete koji će fizičko lice Zemlje promijeniti, kako su to predvidjele hijerarhije zadužene za razvoj. One planiraju promjene isto kao što arhitekt prvo u mislima stvori plan zgrade prije nego ga radnici u čvrstom materijalu izrade. Isto su tako promjene u flori i fauni posljedica metamorfoze u pratipovima.

Drugi pododjel oblasti konkretnih misli je "oceanska oblast". Nju se opisuje kao tekuću, pulzirajuću životnu snagu. Ovdje se nalaze kao praslike sve one snage koje djeluju kroz 4 eterske vrste eterske oblasti. Ona je struja životne bujice koja kruži kroz sva tijela, slično krvi u žilama. Vidovnjak ovdje najbolje vidi kako je život jadan.

"Zračna oblast" je treći odjel kraljevstva konkretnih misli. Ovdje nalazimo pratipove požuda, strasti, želja, osjećaja i uzbuđenja koje imamo u svijetu požude. Ovdje se djelovanja svijeta požude pojavljuju kao zračna stanja. Čežnja duša i strasti zaraćenih naroda ovdje se vide kao sijevanje munja.

"Oblast praslika sila" je četvrti odjel konkretnih misli. Ona je srednja i najvažnija oblast od pet svjetova u kojim se odvija razvoj čovjeka. Na jednoj strani ove oblasti stoje 2 više oblasti svijeta misli - svijet životnog duha i božanskog duha. Na drugoj 2 niže oblasti - svijet požude i fizički svijet.

Tako postaje ova oblast nekom vrstom "križa" koji je na jednoj strani omeđen svjetovima duhova a na drugoj svjetovima forma. Ona je žarište kroz koje se duh zrcali u materiji. Ona je mjesto praslika sila koje upravljaju djelovanjem pratipova u oblasti konkretnih misli. Iz ove oblasti djeluje duh oblikujući materiju. Forme nižega svijeta su zrcaljenje duha viših

svjetova. Peta oblast koja je najbliža žarištu zrcali se u trećoj koja je najbliža žarištu na tjelesnoj strani. Šesta se zrcali u drugoj, sedma u prvoj. Ukupnost apstraktne misaone oblasti zrcali se u svijetu požude. Svijet životnog duha zrcali se u eterskoj oblasti fizičkog svijeta, a svijet božanskog duha u kemijskoj oblasti fizičkog svijeta.

Moramo uvijek misliti na to da ti svjetovi ne stoje jedan izvan drugoga, nego da se oni međusobno prožimaju, kako je to već ranije opisano.

Zamislimo jednu posudu punu vode u kojoj plove spužve. Voda je veza između njih. Spužve su planeti, voda je međuprostor između njih. Kao što je posuda ispunjena vodom tako je Svet mir ispunjen životnim duhom koji povezuje planete i njih prožima. Zato, ako posjedujemo potrebne sposobnosti, možemo putovati na druge planete. A jednako tako kao što nas životni duh povezuje s drugim planetima, tako nas božanski duh povezuje s drugim Sunčevim sustavima.

BOŽJI SVIJET		SEDEM SVJETOVA BOG		
		Sastoji se iz sedam područja		
SVIJET MISLI	PODRUČJE APSTRAKTNIH MISLI	Svijet se sastoji iz 7 područja, obitavalište je praduhova nakon što su u Bogu odijeljeni, prije nego su stupili na svoje hodočašće u materiju		
		Sastoji se iz 7 područja, izvor je najvišeg duhovnog upliva na čovjeka	Čovjekovi nosači	
	PODRUČJE KONKRETNIH MISLI	Sastoji se iz 7 područja, obitavalište je drugog dijela trostrukog duha čovjeka	Božanski duh	
	7. područje sadrži idejnu klicu rudne, biljne, životinjske i ljudske forme 6. područje sadrži idejnu klicu života u biljkama, životnjama i ljudima 5. područje sadrži idejnu klicu požuda i uzbudjenja u životnjama i ljudima		Životni duh	
	4. područje sadrži praslike sile i čovječji intelekt. Ona je žarište kroz koje se duh odražava u materiji 3. područje sadrži pratipove požuda i uzbudjenja 2. područje sadrži pratipove opće životne snage 1. područje sadrži pratipove forme		Čovječji duh	
	SVIJET POŽUDE		Intelekt	
	7. područje - snaga duše 6. područje - svjetlo duše 5. područje - život duše 4. područje - osjećaja 3. područje - želja 2. područje - sposobnost za utiske 1. područje - strasti i niske požude		Ravnodušnost	
	7. područje - reflektirajući eter. Pamćenje prirode 6. područje - svjetlosni eter. Posrednik čutilnih utisaka 5. područje - životni eter. Posrednik raspolođivanja 4. područje - kemijski eter. Posrednik za ishranu i izlučivanje		Odbojnost	
	ETERSKO PODRUČJE	Osjećajno tijelo	Vezu	
FIZIČKI SVIJET		3. područje - plinovi 2. područje - tekućine 1. područje - čvrsta tijela	Privlačnost	
KEMIJSKO PODRUČJE		Životno tijelo	Odbojnost	
		Fizičko tijelo	Osobnost	

2. poglavlje

ČETIRI KRALJEVSTVA

Tri svijeta našega planeta (fizički svijet, svijet požude i svijet misli) su na našem sadašnjem stupnju razvoja polje za razvijanje raznih životnih svojstava. Za sada ćemo se baviti samo s njih četiri - s mineralnim, biljnim, životinjskim i ljudskim kraljevstvom.

Ova četiri kraljevstva imaju različite odnose prema onim trima svjetovima, već prema tome koliko su te grupe napredovale u razvoju života i školi iskustava. Ukoliko se radi samo o formi, čvrsta su tijela svih četiriju kraljevstava građena iz iste kemijske supstance; iz krutog, tekućeg i plinovitog tijela kemijske oblasti. Tijelo čovjeka također je kemijski produkt kao i kamen. Ali postoje razlike: čovjek se kreće, raste i rasploduje, dok ruda ostaje ista.

Ako usporedimo čovjeka s biljnim kraljevstvom vidimo da čovjek ima kao i biljka gusto tijelo, sposobnost rasta i rasplodivanja, ali da čovjek osim toga ima i sposobnost kretanja i sposobnost opažanja stvari izvan sebe, što biljka nema.

Kada usporedimo čovjeka s životinjom nalazimo da oboje posjeduju sposobnost kretanja, osjećanja, rasta, rasplodivanja i opažanja. Osim toga, čovjek ima sposobnost govora i jednu nadmoćnu strukturu mozga i ruku. Čovjek je razvio i artikulirani govor kojim može izražavati svoje osjećaje i svoje misli, što ga sve diže iznad druga tri kraljevstva.

Uzroke tih razlika moramo tražiti u onim nevidljivim svjetovima. Tamo nalazimo zašto je jednom prirodnom kraljevstvu nešto dano a drugome nije.

Prvi uvjet da bismo mogli djelovati u nekom svijetu i tražiti njegova osobita svojstva jest da posjedujemo jedno vozilo (vehicle) iz njegove materije. Da bismo mogli u gustom fizičkom svijetu djelovati moramo imati gusto tijelo prilagođeno okolini. Isto tako moramo imati životno tijelo prije nego možemo izraziti život. Da bismo mogli pokazati osjećaj moramo imati nosač iz materije požude, a da bismo mogli misliti potreban je intelekt iz materije konkretnih misli.

Kada ispitujemo četiri kraljevstva u njihovoj vezi s eterском zonom onda nalazimo da rude nemaju zasebno životno tijelo i da je to razlog da one ne rastu, da se ne rasplodjuju i da ne osjećaju. One su prožete samo planetarnim eterom. U rudi djeluje samo najniža od četiriju eterских vrsta, kemijski eter. Ovome one zahvaljuju svoje kemijske snage.

Ako promatramo biljke, životinje i ljude u odnosu na etersku oblast, onda opažamo da osim što su prožeti i sa planetarnim eterom, svi oni imaju jedno zasebno životno tijelo. Ipak postoje još neke razlike između životnog tijela bilja i onog životinja i ljudi. U biljci dolaze do punog djelovanja samo kemijski i životni eter. Zato biljka može rasti uz pomoć kemijskog etera i svoju vrstu rasplodjavati posredovanjem životnog etera iz kojeg se sastoji njen zasebno životno tijelo. Ali iako postoji životni eter, on je samo djelomično latentan odnosno drijemajući, a reflektirajući eter potpuno nedostaje. Iz toga proizlazi da sposobnost osjećanja i pamćenja, što su svojstva te eterске vrste, ne mogu kod biljaka doći do izražaja.

Okrenemo li se životnom tijelu životinje, onda nalazimo da su kako kemijski tako i životni i svjetlosni eter dinamički djelatni. Zato, uslijed djelovanja kemijskog etera, životinja posjeduje sposobnost primanja hrane i rasta, te uslijed djelovanja životnog etera sposobnost rasplodivanja kao i biljka. Ali uslijed djelovanja svjetlosnog etera kraljevstvo životinja ima sposobnost vlastitog stvaranja topline i osjetilnog opažanja. Naprotiv kod životinje se četvrti eter još ne pojavljuje, zato ona nema misli i nema sjećanja

Kada analiziramo ljudsko biće, nalazimo u visoko organiziranom životnom tijelu da su sva

četiri etera djelotvorna. Uz pomoć kemijskog etera on može primati hranu i rasti. U životnom eteru postojeće snage čine ga sposobnim da rasploduje svoju vrstu. Snaga svjetlosnog etera daje gustom tijelu toplinu, djeluje na živčani sustav i mišiće, pa na taj način otvara vrata prema vanjskome svijetu. Reflektirajući eter ospozobljuje duh da snagom misli upravlja svojim nosačem. Taj eter gomila također prošla iskustva kao "pamćenje".

I kao što se eterska oblast proteže preko svog gustog dijela, tako strši također životno tijelo biljaka, životinja i ljudi preko opsega čvrstog tijela. To je opet jedan dokaz za istinitost hermetičkog temeljnog načela "kako gore tako dolje". Ovo prekoračenje životnog tijela iznosi kod čovjeka otprilike jedan i pol cola. Dio izvan gustog tijela jako svijetli i ima boju breskve.

Tako smo upoznali odnose četiriju kraljevstava prema eterskoj oblasti fizičkog svijeta, pa ćemo sada obratiti pažnju njihovom odnosu prema svijetu požude.

Ovdje se opaža da ni rude niti biljke nemaju zasebno osjećajno tijelo. Njih prožima samo planetarna požudna tvar svijeta požude. Pošto im fali odgovarajući nosač oni ne mogu niti opažati, ni željeti, ni osjećati, što su sve sposobnosti koje pripadaju svijetu požude. Ako razbijemo jedan kamen on ništa ne osjeća, ali bila bi zabluda misliti da s tim činom nije vezano nikakvo osjećanje. Naučni okultizam zna da nema čina, velikog ili malog, koji se ne bi u Svemiru osjetio. Pa iako to kamen ne osjeća jer nema zasebnog osjećajnog tijela, to osjeća duh Zemlje, jer Zemljino požudno tijelo prožima kamen. Kada si čovjek poreže prst, bol ne osjeća prst koji nema zasebno osjećajno tijelo, nego čovjek, čije osjećajno tijelo prožima prst. Ako se jedna biljka isčupa s korijenom, duh prirode osjeti istu bol kao kad se nama isčupa jedna vlas. Ova naša Zemlja jedno je živo tijelo.

Planetarni svijet požude pulsira kroz čvrsto i kroz životno tijelo životinja i ljudi, jednakoj kao što ono prožima biljke. Ali životinje i ljudi imaju osim toga svoje zasebno osjećajno tijelo, pa oni mogu osjećati uzbudjenja, požude i strasti. S jednom razlikom: osjećajno tijelo životinje građeno je isključivo iz tvari nižih oblasti ovoga svijeta dok, i kod najnižih ljudskih rasa u tom sastavu ima i malo materije iz viših svjetova.

Fizičko tijelo je najstarije, a osjećajno je najmlađe. Osjećajno ima korijen u jetri, a životno u slezeni.

Kada obratimo pažnju na četiri kraljevstva, u odnosu na svijet misli nalazimo da rude, biljke i životinje nemaju nosača koji bi ih povezivao s tim svjetom. Ipak vidimo da neke domaće životinje, koje generacijama žive s ljudima u bliskoj vezi, razvijaju sposobnosti koje druge životinje nemaju. To je zato jer se sve što činimo, govorimo ili jesmo odražava u našoj okolini. Tako i visoko razvijene domaće životinje - misle.

(Isti princip postoji na području elektriciteta kada visoko nabijena žica izaziva u susjednoj žici inducirano struju).

Ali izuzev takvih slučajeva, kraljevstvo životinja nema sposobnost mišljenja. Životinje nisu individue. To je ta velika glavna razlika između kraljevstva čovjeka i drugih kraljevstava. Životinje, biljke i rude dijele se po vrstama. Naprotiv, što se ljudskih bića tiče, njih ima toliko vrsta koliko i individua. Svaki individuum je jedna "vrsta", jedan zakon za sebe, kao cjelina od svakog drugog individuma odijeljen i različit. Toliko različit koliko je u nižim kraljevstvima jedna vrsta različita od druge vrste. To dolazi odatle što svaki čovjek ima jedan svoj zasebni duh koji u njemu stanuje, koji upravlja mislima i djelovanjem svakog pojedinog individuma. Naprotiv, svaka vrsta raznih životinja ili biljaka ima samo jedan zajednički grupni duh (obično zvan "grupna duša"). Na njih djeluje grupni duh izvana.

Da bismo položaj ovih grupnih duša ispravno razumjeli, moramo se sjetiti onog što je već spomenuto, naime, da su se sva tjelesa vidljivog svijeta iskristalizirala iz praslika i ideja

unutarnjeg svijeta. Treba se sjetiti arhitekte i njegovog nacrtta! Kao što su sokovi mekog tijela puža kristalizirali u tvrdnu kuću koju on nosi na svojim leđima, tako su na sličan način duhovi viših svjetova kristalizirali materijalna tijela raznih prirodnih kraljevstava. Ova različita tijela (nosači) emanacije su duha iz njega samog, da bi on kroz njih sticao iskustva. Duh pokreće tijelo kuda hoće, kao puž svoju kuću, a nije tijelo koje upravlja kretanjem duha. Što tjesnije uspije duh doći u vezu sa svojim nosačima, to on bolje može njima upravljati i kroz njih se očitovati. To je ključ za pojedina stanja svijesti u raznim kraljevstvima.

Kako razvoj napreduje i ljudska se volja sve više i više razvija, čovjek postaje sve više nepristupačan za vanjske sugestije i u svojim nazorima slobodan od tuđih upliva. To je i glavna razlika između čovjeka i drugih prirodnih kraljevstava. Potonji se vladaju prema zakonima i nalozima grupnog duha (što mi zovemo instinktom), dok čovjek sve više postaje svoj vlastiti zakon. Mi ne pitamo rudu da li hoće ili neće kristalizirati, niti cvijet da li hoće ili neće cvasti, niti lava da li hoće prestati loviti ili neće. Ovi svi stoje u malom kao i u velikom u potpunoj vlasti grupnog duha, te su bez vlastite slobodne volje i vlastite pobude. Čovjek posjeduje oboje u većoj ili manjoj mjeri. Sve životinje jedne vrste izgledaju gotovo isto, jer one su emanacija istog grupnog duha, dok od pet stotina milijuna ljudskih bića koji nastanjuju Zemlju (1908.) nema dva koja bi bila potpuno jednaka po izgledu i karakteru.

Sve životinje slijede naloge grupnog duha i pod istim okolnostima se jednako vladaju - samo se čovjek može u određenim granicama vladati po vlastitim željama. Sigurno je da on mora činiti mnoge teške pogreške i mnogima se čini da bi bolje bilo kada bi on bio prisiljen da ide pravim putem. Ali pod takvim okolnostima on nikada ne bi naučio činiti ono što je pravo. Razne pouke između dobra i zla on ne može shvatiti ako nije slobodan ići vlastitim putem. Kada bi činio dobro samo zato što nema izbora da se ponaša drugačije, onda bi on bio puki automat, a ne jedan Bog koji se razvija preko svojih pogrešaka i njima uzrokovanim bolima do više mudrosti, dok se životinja ponaša onako kako joj diktira duh njene grupe.

3. poglavlje

ČOVJEK I METODE RAZVOJA

Životna djelatnost: pamćenje i rast duše

Do sada nam je naše razmatranje sedam svjetova (sedam stanja materije) pokazalo da svaki od njih ispunjava jednu određenu svrhu u gospodarstvu prirode i da je Bog, veliki duh unutar kojega se mi "krećemo, djelujemo, živimo i svoje postojanje imamo" sila koja čitav Svetmir sa svojim životom prožima i uzdržava. Ali dok ovaj život prodire u svaki atom od šest nižih svjetova i u sve što oni sadrže i u njima djeluje, u sedmom najvišem - boravi samo trojstvo Boga.

Slijedeći viši ili šesti svijet je onaj Praduhova. Ovdje se zadržavaju iskre božanskog "plamena" prije nego stupe na svoje dugo hodočašće kroz pet gušćih svjetova da bi razvile nutarnje snage koje spavaju, u snage koje su sposobne kretati se. Kao što sjeme pokazuje svoje skrivene mogućnosti kada se položi u zemlju, tako i ovi Pradusi kada u toku vremena propuštu kroz materiju (školu iskustva) postaju također božanski "plamenovi" koji mogu iz samih sebe rađati svjetove.

Pet svjetova predstavlja područje čovječjeg razvoja. Tri niža ili gušća svijeta su poprište njegove sadašnje razvojne faze. Mi ćemo ga promatrati u odnosu prema tih pet svjetova uz pomoć njegovih prikladnih nosača i nećemo zaboraviti da se dva od tih svjetova dijele u dvije velike grupe i da čovjek za svaku od tih grupa posjeduje po jedan nosač.

Sedmerostruki sastav čovjeka:

Svijet božanskog duha (5. oblast)   nosač je božanski duh

Svijet životnog duha (4. oblast)   nosač je životni duh

Svijet misli (3. oblast)   dijeli se na oblast apstraktnih misli gdje je nosač čovječji duh i oblast konkretnih misli gdje je intelekt zrcalo kroz koje se odražava trostruki duh u trostrukom tijelu kao žarištu

Svijet požuda (2. oblast)   nosač je osjećajno tijelo

Fizički svijet (1. oblast)   dijeli se na etersku oblast gdje je nosač životni duh i kemijsku gdje je nosač kemijsko tijelo.

Trostruki duh (božanski, životni i čovječji apstraktnih misli) predstavljaju ego, viši svijet. Svijet požude i fizički svijet (kemijski i eterski) predstavljaju niži svijet. Intelekt stoji među njima u sredini.

U budnom stanju svi su nosači zajedno. Oni se međusobno prožimaju tako kao što se krv, limfe i drugi sokovi tijela međusobno prožimaju. Usljed toga može ego djelovati u fizičkom svijetu.

Intelekt je kao leća jednog stereoskopa koja skuplja. On projicira sliku u jednom od tri smjera, prema volji mislioca koji oduhovljava misli:

1. Ona može biti upravljena prema osjećajnom tijelu da bi pobudila osjećaj koji vodi neposredno do djelovanja.

a) Ako misao pobudi interes onda biva izazvana jedna od sila blizanaca, privlačna ili odbijajuća.

Ako izazove "privlačenje" ona umnoži sliku i ova ostaje u eteru životnog tijela kao uspomena na to djelovanje.

b) Ako se pobudi sila koja odbija nastaje borba duhovnih sila (volja čovjekova) s osjećajnim tijelom. To je borba između savjesti i požuda, više i niže prirode. Ako je duhovna energija jaka onda može ona svoj put nametnuti, pa će u tom slučaju ostaviti živahnu uspomenu na borbu i pobjedu. Ako je duhovna energija iscrpljena ona će biti pobijedena i u pamćenju ostaje takva uspomena.

2. Ako mentalne slike vanjskih utisaka ne traže neposredno djelovanje one mogu biti odmah projicirane na reflektirajući eter i tamo pohranjene za kasniju upotrebu.

3. Treća vrsta upotrebe misli je projekcija na jedan drugi intelekt, sugestivno djelovanje, pa ih onaj kome su upućene osjeća kao svoje vlastite. Ali ako ne uspije u svom pothvatu, misao se vraća svom izvoru i u podsvjesnom intelektu ostavlja trag, te se utisne u negativni atom životnog tijela, da bi nastupila kao sudac o sudbini čovjeka poslije smrti.

U budnom stanju osjećajno tijelo i intelekt uslijed svog rada razaraju fizičko tijelo. Svaka misao, svaki pokret troši tkivo. Ali s druge strane životno tijelo nastoji uspostaviti sklad i izgraditi ono što su drugi nosači uništili. I kada je tijelo iscrpljeno ono postaje pospano i mislić biva prisiljen iseliti se, pa on uzima sa sobom i osjećajno tijelo. Ovo iseljenje viših nosača ostavlja fizičko tijelo zajedno s eteriskim tijelom u besvjesnom stanju, što zovemo spavanjem.

Ali spavanje ni u kom slučaju nije stanje bez djelatnosti. Naprotiv, ono je vrijeme intenzivnog rada i što je ono življe to je njegova vrijednost veća, jer ono izlučuje otrove koji su se u tkivu stvorili tokom dana uslijed duhovnog i tjelesnog rada. Tkivo biva ponovno izgrađeno i ritam tijela obnovljen.

Čovjek je trostruki duh koji posjeduje intelekt preko kojeg upravlja trostrukim tijelom, koji on iz samog sebe izljeva da bi sticao iskustva. Ovo trostruko tijelo on pretvara u trostruku dušu po kojoj se on iz nemoći uzdiže do svemoći.

Božanski, životni i čovječji duh izljeva iz sebe fizičko, životno i osjećajno tijelo koje hrane svjesnu, razumnu i osjećajnu dušu.

Zrcalo pamćenja također neprestano doprinosi duhovnom rastu, jer misli koje ono donosi duhu njega bruse k sve većoj oštrini i svjetlosti, i njegovo žarište sve više prenose na jednu jedinu točku koja je potpuno popustljiva i stoji pod nadzorom duha.

Za života djeluje trostruki duh (ego) u i kroz trostruko tijelo s kojim je povezan preko posrednika intelekta. Ovo djelovanje dovodi trostruku dušu do sužanjstva. Duša je produhovljeni proizvod tijela.

Kao što hrana izgrađuje tijelo u materijalnom pogledu tako djelatnost duha u gustom tijelu pomaže rast svjesne duše. Kao što snage Sunca igraju u životnom tijelu i hrane ga da bi moglo djelovati na fizičko tijelo, tako sjećanja na djela gustog tijela o požudama, iskustvima i osjećajima osjećajnog tijela i misli i ideje intelekta, pomažu rast razumne duše. Isto tako jake požude i uzbuđenja požudnog tijela oblikuju osjećajnu dušu. Trostruka duša povisuje svijest trostrukog duha.

Smrt i čistilište

Tako čovjek sije i gradi dok ne dode čas smrti. Onda je vrijeme sijanja, rasta i dozrijevanja prošlo. Došlo je vrijeme žetve i smrt se pojavljuje s pješčanim satom i kosom. To je dobar simbol. Kostur simbolizira relativno trajan dio tijela. Kosa reprezentira činjenicu da će taj trajni dio, koji ima duh, sada požeti plod života koji završava. Pješčani sat u njenoj ruci pokazuje da sat ne tuče prije nego je ispunjeno puno vrijeme koje se poklapa s neizmjenjivim zakonima. U tom času se nosači razdvajaju. Kako je za prethodno vrijeme završen život u fizičkom tijelu, čovjeku više nije potreban fizički nosač. Životno tijelo koje pripada također fizičkom svijetu izlazi iz tijela kroz glavu i ostavlja fizičko tijelo bez života.

Više nosače, životno tijelo, osjećajno tijelo i intelekt može se vidjeti kako napuštaju fizičko tijelo u spiralnim zavojima, a s njima odlazi duša gustog atoma. Ne atom sam nego snage koje kroz njega struje. U tom osobitom atomu utisnuta su iskustva koja je imao upravo završeni život. Dok su se svi drugi atomi čovječjeg tijela stalno obnavljali ovaj je atom ostao nepromijenjen.

Nije ostao stabilan samo u ovom životu, nego je on stvarao jedan dio svakog gustog tijela kojim se je jedan individualni duh služio. Prigodom smrti on se povlači da bi kod svitanja novog života služio ponovno kao jezgra oko koje će se stvoriti novo fizičko tijelo za upotrebu istog ega. Zato se on zove "atom-jezgra". Za vrijeme života sjedi atom-jezgra u lijevoj komori srca blizu vrha. Prigodom smrti uzlazi putem pneumogastričkih živaca prema mozgu i napušta fizičko tijelo zajedno s nosačima kroz šavove lubanje.

Kada su nosači napustili tijelo onda su oni još s njim povezani preko jedne tanke, sjajne srebrne niti koja naliči dvjema šesticama, koje vise jedna na drugoj.

Jedan kraj sjedi na srcu povezan atomom-jezgrom. Kada se ono prekine srce prestane tući. Nit sama se ne prekine prije nego se panorama proteklog života, koja je sadržana u životnom tijelu, ne promotri. Treba paziti na to da se tijelo ne spali prije nego prođu tri dana od smrti. Jer dok je životno tijelo u vezi s višim nosačima i ovi putem srebrne niti s fizičkim tijelom, svaku obdukciju ili oštećenje tijela čovjek još pomalo osjeća. Posebno treba izbjegavati spaljivanje unutar tri dana, jer to razara životno tijelo koje treba ostati neoštećeno dok se panorama prošlog života ne ureže u požudno tijelo. Tek kada je srebrna nit prekinuta, fizičko je tijelo potpuno mrtvo.

Kada se srebrna nit prekine i čovjek oslobodi svog fizičkog tijela dolazi za ego čas osobito važan. Na to treba rodbinu posebno upozoriti - da svojim naricanjima mrtvacu ne smeta. U tom času on promatra svoj protekli život i velik dio vrijednosti koju ima prošli život ovisi o tome koliku pažnju uspije duša pokloniti toj stvari. Također je veliki zločin prema mrtvome kada se upotrebljavaju sredstva da mu se umjetno produlji život.

Kada je čovjek oslobođen fizičkog tijela u stanovitoj se mjeri vraća njegova duhovna snaga i on može čitati slike na negativnom polu reflektirajućeg etera, koji predstavlja dio njegovog životnog tijela i koji je sjedište podsvjesnog pamćenja.

Pred njegovim se pogledom provlači čitav njegov prošli život kao panorama, ali obrnutim redom. Prvo se pojavljuju oni događaji koji su prethodili smrti i onda idu prema natrag do u djetinjstvo. Sve je pohranjeno u tom pamćenju.

Pred tom panoramom svog prošlog života čovjek stoji kao gledalac. Gleda prolazeće slike i one se urežu u njegove više nosače, ali u to vrijeme on nema osjećaje za njih. To je ostavljeno za njegov ulaz u požudno tijelo, koje je svijet osjećaja. U ovom se času on tek nalazi u eterskoj oblasti fizičkog svijeta.

Ta panorama traje od nekoliko sati do nekoliko dana, što ovisi o duljini vremena kroz koje

čovjek može ostati budan.

Neki mogu samo 12 sati ostati budni, drugi i više dana.

Ova slika života poslije smrti jednaka je onoj koja se ima kod utapljanja ili pada s visine. U takvom slučaju također životno tijelo napušta fizičko tijelo i čovjek vidi svoj život kao bljesak, jer on najedanput izgubi svijest.

Kada je životno tijelo dostiglo granicu svog postojanja, ono se slomi, panorama se zaključi i čovjeka sili u svijet požude. Srebrna se nit prekine, a životno tijelo, iako se vraća fizičkom tijelu, više ga nikada ne prožima nego jednostavno iznad njega lebdi. Ljulja se nad grobom i raspada istovremeno kad i fizičko tijelo. Zato groblje za jednog vidovnjaka predstavlja jedan strašan doživljaj.

Kod napuštanja životnog tijela događa se uglavnom isto što i kod napuštanja fizičkog tijela. I ovdje se atomu izvuku životne snage da bi služile kao jezgra za životno tijelo buduće inkarnacije.

Tako čovjek kod svog ulaza u svijet požude donosi atom jezgru fizičkog tijela i atom životnog tijela s osjećajnim tijelom i intelektom.

Kada bi umirući mogao napustiti sve svoje požude to bi njegovo osjećajno tijelo brzo od njega otpalo i njemu dopustilo da uđe u nebeski svijet, ali to općenito ne biva tako. Većina ljudi, posebno oni koji su mlađi umrli, vezani su mnogim interesima za život na zemlji. Njihove se strasti nisu promijenile smrću tijela. Štoviše često se pojačavaju čežnjom za povratkom. Naprotiv stari ljudi koji su oslabili uslijed duge bolesti prolaze vrlo brzo kroz svijet požude.

Samoubojica koji je mislio uteći životu opazit će da je isto tako živ kao prije. I njegovo je stanje za žaljenje. Kada prestanu izgrađujuće stvaralačke praslike djelovati u fizičkom tijelu konkretnih misli čovjek umire prirodnom smrću. Ali ako on prije toga dokrajči svoj tjelesni život on ima stalni osjećaj gladi i praznine i ti strašni osjećaji traju tako dugo dok on ne dosegne čas svoje prirodne smrti - jer tada prestaje djelovanje praslika.

Dok god čovjek zadržava svoje strasti vezane za zemlju, on ostaje u svom osjećajnom tijelu, a pošto napredovanje individuma traži da on uđe u više oblasti, zadržavanje u svijetu požude mora djelovati tako da ga osloboди njegovih strasti koje ga sputavaju. Kako se to odvija pokazat će ovaj primjer.

Škrtač koji je na zemlji ljubio zlato isto ga tako ljubi i u svjetu požude. Ali on ga ne može sticati jer nema fizičkog tijela kojim bi ga skupljao. Što je još gore, ne može ga ni sačuvati. On odlazi do svoje kase da ju čuva, međutim dolaze nasljednici, pružaju ruke kroz njega, jer ne vide da je prisutan, te ga odnose uz ruganje starom škrtaču. On se srdi nemoćan da to spriječi i teško trpi jer su duhovne boli teže nego fizičke. Na kraju on uviđa da je zlato prokletstvo, miri se sa svojom sudbinom i oslobađa osjećajnog tijela, spreman ići dalje.

Slično je i s pijancem ...

Iz toga vidimo da ne postoji neko osvetničko božanstvo koje bi za nas stvaralo čistilište i pakao, nego da postoje samo naše zle navike, i zla djela. Prema žestini naših strasti odmjerena je količina i trajanje boli potrebna za njihovo iskorjenjenje.

To je zakon simboliziran u kosi smrti, zakon koji kaže da "što god čovjek sije, to će žeti". To je zakon uzroka i posljedice koji vlada svim stvarima u sva tri svijeta, kojemu je podređeno svako prirodno kraljevstvo, fizičko, moralno i duhovno. On neumoljivo djeluje svagdje, on sve izravnava, uspostavlja ravnotežu gdje je narušena. Djelovanje se može odmah pokazati a može uslijediti i nakon mnogo godina, ali bilo kada i bilo gdje, dolazi pravedna odmazda. U prirodi nema ni nagrade ni kazne, sve je djelovanje jednog nepromjenljivog zakona.

U svijetu požude on čisti čovjeka od njegovih strasti, ispravlja njegove slabosti i mane koje ga sprečavaju u napredovanju. U tu svrhu pušta ga da trpi na ovaj ili onaj način, prema tome kojim putem će taj uspjeh najbrže postići. Ako je on puštao druge nepravedno trpjeti, njega će stići ista sodbina.

U svijetu požude prolazi život približno tri puta tako brzo kao u zemaljskom. Ima ljudi koji ostaju dulje, a i onih koji ostaju kraće, već prema tome koliko su njihove požude bile jake.

U svijetu požude čovjek također gleda slike svog života u obrnutom slijedu i on ponovno proživljava svaki čas svog života. Kad dođe do neke zgode u kojoj je nekome nonio nepravdu onda on sam osjeća tu nepravdu, jednako kao dotična osoba. On proživljava svu bol i patnju koju je drugome prouzročio i time uči kako je bolna bila povreda koju je počinio.

Taj je osjećaj za budući život od velike vrijednosti. On utisne u atom-jezgru osjećajnog tijela neizbrisiv znak. Iskustva se u budućem životu zaborave, ali ovaj osjećaj ostaje. Ako se u kasnjem životu desi prilika da se zabluda ponovi, onda će taj osjećaj jasno i nepogrešivo govoriti. To je onaj tihi glas koji nas opominje makar ne znamo zašto. Ali što je panorama proteklog života bila jasnija, to ćemo češće, jače i jasnije taj glas slušati.

Granična zemlja

Čistilište zauzima tri niže oblasti svijeta požude. Srednja oblast je neka vrsta granične zemlje, ni nebo ni pakao. Tu nalazimo ljudе koji su bili pošteni i pravedni i nikome nisu činili krivo, ali su bili toliko udubljeni u svoj posao da nikada nisu mislili na jedan viši život. Za takve je svijet požude stanje neopisive jednoličnosti. Oni prolaze teško vrijeme dok nauče misliti i na nešto drugo, nego samo na poslove. Također ljudi koji su razmišljajući o problemu života zaključili da je smrt konac svega i koji su poricali postojanje viših svjetova osjećaju ovo stanje strahovito jednoličnim. Očekivali su uništenje svijesti i sada su razočarani i ne znaju se snaći.

Prvo nebo

Kada je vrijeme čišćenja prošlo, očišćeni duh ulazi u prvo nebo, u tri najviše oblasti svijeta požude, u kojem će biti upisani rezultati njegovih patnji u atomu-jezgri osjećajnog tijela. To rađa sposobnošću ispravno osjećati i daje poticaj za dobro i izbjegavanje zla u budućem životu. Ovdje se ponovno pokazuje panorama prema unatrag, ali ovdje su dobra djela osnovica za osjećaje. Kada dolazimo do scena u kojima smo drugima pomagali, doživljavamo opet veselje pomaganja koje smo nekada osjetili, a i zahvalnost koja nam je iskazana. Naša sreća u nebu ovisi o tome koliko smo veselja drugima poklonili i koliko smo cijenili ono što su drugi za nas učinili.

Prvo je nebo mjesto veselja bez kapi gorčine. Ovdje se ispunjavaju sve plemenite svrhe za kojima smo na zemlji čeznuli. To je mjesto mira i što je život bio tvrđi to će nam ovdje mir biti sladi. Bolesti, brige i boli ovdje su nepoznati. To je zemlja spiritualnih, mjesto gdje su misli pobožnih kršćana izgradile novi Jeruzalem.

Jedna grupa živi ovdje posebno lijepo: djeca. Ako neko dijete umre prije rođenja osjećajnog tijela, što se događa približno oko 14-te godine, to se ono ne uzdiže više nego u prvo nebo, jer ono za svoje ponašanje nije odgovorno. Zato ono i ne dolazi u čistilište. Što nije postalo živo ne može ni umrijeti. Zato osjećajno tijelo djeteta zajedno s intelektom ostaje čekati do jednog novog rođenja.

Za takvu je djecu prvo nebo čekaonica u kojoj ostaju od jedne do dvadeset godina. Ipak to nije samo čekaonica, jer se za to vrijeme čine mnoga napredovanja.

Kada jedno dijete umre uvijek ga dočeka neki rođak ili pak netko tko voli djecu, pa se za njega brine. Izmišljaju im razne lijepе igračke, ali ne zapuštaju ni njihovu izobrazbu. Djeca se prema svom temperamentu (ne prema starosti) svrstavaju u razrede. U svijetu požude lako je slikovito prikazati djelovanje dobrih i zlih strasti na ponašanje i sreću čovjeka. Te se pouke neizbrisivo urežu u osjetljivo osjećajno tijelo i ostaju u njemu do ponovnog rođenja, pa se mnogi plemeniti životi imaju velikim dijelom pripisati tom odgoju.

Nebo je također mjesto za napredovanje onih koji su željni učenja ili umjetnički nadareni ili su bili ljudima prijazni. Učenik i filozof ima neposredan pristup svim knjižnicama svijeta. Slikar uživa beskrajnu slast u stalno mijenjajućim bojama. On uskoro nauči u svojim mislima te boje povezati i prema svojoj volji oblikovati. Slika živim, žarkim materijalom i svoje zamisli može s lakoćom izvađati. Muzičar ovdje još nije dostigao mjesto na kojem njegova umjetnost dolazi do punog izražaja. Fizički svijet je svijet oblika. Svijet požude, u kojemu se nalaze čistilište i prvo nebo, većinom je svijet boje. Ali svijet misli, u kojemu su drugo i treće nebo, sfera je zvukova. Nebeska glazba nije samo priča nego je stvarnost. To je Pitagora znao kada je govorio o muzici sfera, jer svaka zvijezda koja zuji kroz prostor ima svoj određeni zvuk, i one zajedno stvaraju nebesku simfoniju.

Konačno dolazi vrijeme kada se patnje čistilišta i veselja koja su se rodila uslijed dobrih djela iz našeg prošlog života skupe zajedno u atomu-sjemu svijeta požude. Oni zajedno predstavljaju ono što mi zovemo savjest, ono što nas opominje da ne činimo ružna djela jer to donosi bol i potiče nas da činimo dobro jer je ono izvor sreće i veselja. Potom čovjek napušta svoje osjećajno tijelo raspadanja isto onako kao što je napustio svoje fizičko tijelo i svoje životno tijelo. On uzima sa sobom samo snage atoma-jezgre koje će stvoriti jezgru njegovog budućeg osjećajnog tijela, tako kao što su one bile trajni dio njegovog prošlog osjećajnog nosača.

Drugo nebo

Konačno ulazi čovjek, trostruki duh, u drugo nebo. On je odjeven u haljinu duha koja sadrži tri atoma-sjemena, esenciju napuštenih nosača.

Kada čovjek umre i izgubi svoje životno i osjećajno tijelo, on je u stanju kao kad zaspi. Nalazi se u nekom međuprostoru prije nego se probudi u svijetu požude. Mnogi ljudi nisu dugo vremena svjesni toga što se s njima događa. Treba dosta napora dok shvate da su umrli.

Drugacije je s prelazom iz prvog neba, svijeta požude, u drugo nebo, oblast konkretnih misli. Ovdje čovjek napušta svoje osjećajno tijelo. Potpuno svjesno prelazi u jednu veliku tišinu. Za trenutak izgleda kao da je sve obamrlo. On ne može misliti, ali zna da postoji. Ima osjećaj da stoji u "velikoj beskrajnosti", potpuno sam, ali se ne boji. Njegova je duša ispunjena čudesnim mirom "koji nadilazi svako razumijevanje".

Onda nastaje buđenje. Duh je u nebu svoje domovine. Zvuk "harmonije sfera" izaziva buđenje.

Kada kažemo da je to svijet zvuka ne mislimo time reći da tu nema boja. Zvuk i boja su u bliskoj vezi. Ali zvuk je stvaralac boje. Zvuk je taj koji gradi sva tijela fizičkog svijeta.

Mnogostran je rad koji čovjek u nebeskom svijetu obavlja. To nije postojanje u kojem se sanjari ili ne radi. To je velika i važna perioda pripravljanja za budući život - tako kao što je san priprema za rad slijedećeg dana. Ovdje se ugrađuje esencija triju tijela u trostruki duh.

Toliko se od osjećajnog tijela, koliko se čovjek za vrijeme svog života kroz čišćenje svojih strasti i uzbuđenja usavršio, utisne u čovječji duh i daje mu jedan poboljšani intelekt za njegovo buduće postojanje.

Toliko koliko je od životnog tijela životni duh uspio izgraditi, preraditi, produhoviti i očuvati od propadanja, sjedini se sa životnim duhom da bi stvorilo bolje životno tijelo i bolji temperament za budući život.

Toliko od fizičkog tijela koliko je božanski duh pravilnim djelovanjem spasio, bit će u njega ugrađeno pa će mu dati bolju okolinu i bolje prilike.

Ovo produhovljavanje nosača postiže se njegovanjem sposobnosti promatranja, sposobnosti razlikovanja i pamćenja putem predanosti visokim idealima, molitvom, koncentracijom, upornošću i pravilnim trošenjem životnih snaga.

Drugo je nebo pravi dom čovjeka, ega, mislioca. Ovdje on boravi stoljećima, uživa plodove posljednjeg zemaljskog života i pripravlja zemaljske uvjete kakvi će mu biti najpovoljniji za slijedeći korak na stazi razvoja. Zvuk koji protiče ovom oblasti i naokolo se izražava kao boja, takoreći njegovo je oruđe. To je skladno titranje zvukova koje kao životni eliksir ugrađuje esenciju trostrukog tijela u trostruki duh.

Život u drugom nebu u mnogom je pogledu osobito djelotvoran. Ego razrađuje plodove posljednjeg zemaljskog života i priprema okolinu za budući fizički život. Nije dovoljno samo prihvatići da su novi uvjeti već određeni ponašanjem i djelima prošlog života, nego treba plodove prošlosti ugrađivati u svijet koji će biti pozornica budućeg djelovanja kada ego skupi nova fizička iskustva i daljnje plodove. Zato rade svi građani nebeskog svijeta na praslikama Zemlje, koje su sve u oblasti konkretnih misli. Oni mijenjaju fizičke poteze Zemlje i izvode njene stalne promjene tako da bi kod povratka na Zemlju imali novu okolinu. Pod vodstvom viših bića čovjek mijenja klimu, faunu i floru. Zato je svijet baš onakav kakvim smo ga mi sami oblikovali i bit će takav kakvim ga mi učinimo.

Čovjek tamo uči također graditi tijelo koje će mu biti bolje sredstvo za izražavanje. Poslanje je čovjekovo da postane stvaralačka inteligencija i on upotrebljava to vrijeme za učenje. Za života u nebu on uči graditi sve vrste tijela uključivo čovječje. Prirodni je zakon da nitko ne može stanovati u savršenijem tijelu nego li ga zna izgraditi. Prvo uči izgraditi tijelo određene savršenosti, a onda uči u njemu živjeti. Na taj način uči poznavati njegove pogreške i nauči kako ih popraviti.

Treće nebo

Kada je čovjek prihvatio sve plodove svog prošlog života i promijenio oblik Zemlje tako mu ona može biti povoljna okolina za njegov slijedeći korak prema savršenstvu, kada je na građenju tijela drugima naučio izgraditi tijelo koje će mu biti pogodno da se izražava u fizičkom svijetu, i konačno kada je rastopio intelekt u esenciji koja gradi trostruki duh, ulazi osobni duh u višu oblast svijeta misli - u treće nebo. Ovdje će on putem neizrecivog sklada ovog višeg svijeta biti ojačan za svoje novo uranjanje u materiju.

Nakon nekog vremena naraste želja za novim iskustvima i za novim rođenjem. To izazovu slike koje se pojave pred njegovim duhom, panorama novog života koji ga očekuje. Ali pazi: panorama sadrži samo glavne događaje. Što se tiče pojedinosti duh ima slobodnu volju. To je tako kao kad bi čovjek putovao u neki tuđi grad pa slobodnim izborom odredio pravac puta. Nakon što je izabrao i na put stupio, on se može zaustavljati na pojedinim mjestima koliko hoće, ali on više ne može natrag. Što dalje ide, to je u svom izboru sve više ograničen. Ako je izabrao prijevozno sredstvo koje se loži ugljenom bit će više uprljan nego

ako se vozi na pogon elektricitetom. Tako je i s novim životom. Ako mu je dosuđen tvrd život on ima slobodan izbor hoće li ga proživjeti u čistoći ili zagađenosti. I drugi uvjeti ovise o njegovoj odluci - ukoliko stoje unutar granica njegovih prošlih djela i odluka.

Slike u panorami budućeg života počinju kolijevkom i svršavaju grobom. One se odvijaju u suprotnom slijedu nego u panorami nakon smrti, koja se pokazuje pred očima duha neposredno nakon njegovog oslobođenja od fizičkog tijela. Razlog za ovu osnovnu razliku jest što panorama prije rođenja ima svrhu pokazati egu koji se utjelovljuje kako različiti uzroci izazivaju određena djelovanja. Kod panorame poslije smrti slučaj je obrnut. Ima svrhu pokazati da je svaki događaj u proteklom životu bio djelovanje nekog uzroka prije njega. Bog ili Priroda ne čine ništa bez razloga i što dalje istražujemo to postaje sve očitije da je Priroda mudra majka koja primjenjuje uvijek najbolja sredstva za postizanje svog cilja.

Netko bi mogao pitati zašto se moramo ponovno rađati, zar ne bismo mogli u ovom višem svijetu sakupljati iskustva. Ta nama je dosta tog žalosnog života na Zemlji!

Takva se pitanja zasnivaju na raznim nesporazumima. Prije svega nama mora biti jasno i to moramo urezati duboko u ploču svoga pamćenja, da svrha našeg života nije sreća nego iskustvo. Patnja i bol su naši dobronamerni učitelji, dok su veselja života samo prolazna.

Promotrimo blagoslov boli. Ako bismo stavili ruku na vruću peć a ne bismo osjetili bol, ostavili bismo ruku tamo dok ne bi čitava izgorjela. Bol nas prisili da ruku povučemo. To je primjer iz fizičkog svijeta. Isti princip vrijedi i za moralni i duhovni svijet. Ako silujemo moral onda će nas tjeskoba naše savjesti očuvati da to ne ponovimo, a ako se prvoj pouci ne odazovemo, priroda će nas učiti putem sve težih iskustava dok konačno naša savjest ne shvati "da je svaki put prekoračenja težak". I to ostaje tako dugo dok na koncu nismo prisiljeni poći drugim putem.

Iskustvo je "poznavanje posljedica koje se razvijaju iz djela". To je svrha života - zajedno s razvojem "volje" koja je snaga preko koje mi primjenjujemo rezultate iskustava. Mi moramo stjecati iskustva. Ali mi imamo izbor hoćemo li ih stjecati na tvrdom putu osobnih iskustava ili promatranjem tuđih postupaka. Što smo više skloni učiti na taj drugi način to ćemo manje osjećati bodljike trnja ovog "puta boli", i to ćemo prije stići na "stazu mira".

Izbor je naš. Ali dok nismo sve naučili što u ovom životu možemo naučiti mi se moramo ovamo vraćati. Ne možemo ostati u višim svjetovima i tamo učiti prije nego smo savladali nauku zemaljskog života. To bi izgledalo kao da dijete danas šaljemo u dječji vrtić, a sutra na univerzitet. Treba prvo u pučku školu, pa srednju i tek onda u visoku školu, kada je za to postignuta zrelost.

I čovjek ide u školu - u školu iskustava. On se mora više puta vraćati prije nego savlada sva iskustva čulnog svijeta. Nijedan život, bio on ma kako bogat, ne može obuhvatiti sve spoznaje i zato priroda zapovijeda da se on nakon pauza mirovanja vraća na Zemlju i svoj posao nastavi na točki na kojoj ga je prekinuo - tako kao što dijete svoj posao u školi slijedeći dan nastavlja nakon što je prespavalo noć između ta dva dana. Protiv ove teorije ne govori ni činjenica da se čovjek ne sjeća svojih prošlih života. Mi se ni u sadašnjem životu ne sjećamo svih događaja. Ne sjećamo se utrošenog truda dok smo učili pisati, ali mi smo to umijeće stekli i to je dokaz da smo učili. Sve sposobnosti koje posjedujemo dokaz su tome da smo ih nekada i negdje zarađili.

Kada ne bi bilo povratka na Zemlju, što bi bila svrha života?

Zašto se za bilo što truditi? Zašto bi sretan život na nebu bio nagrada za dobar život ovdje? Kakva bi se prednost za dobar život ovdje mogla imati na nebu gdje je ionako već svatko sretan? Na nekom mjestu gdje je svako sretan i zadovoljan nema mjesta za simpatiju, požrtvovnost ili mudar savjet. Tamo ih nitko ne treba. Ali na Zemlji mnogi za tim čeznu, pa

su takve humane i altruističke osobine za ovaj borbeni svijet od velike koristi. Zato Veliki zakon, koji radi u službi Dobroga, dovodi čovjeka opet natrag da radi na blagoslov sebi i drugima, snabdjevenog s njegovim stečenim vrednotama. Vrednotama koje bi na nebu ležale neiskorištene, jer ih tamo nitko ne treba.

Priprava za ponovno rođenje

Prije nego zaroni u materiju trostruki je duh gol, on ima samo snage onih četiri atoma-klica (koji su jezgra trostrukog tijela i omota intelekta). Intelektualne snage prošlog zemaljskog života opet se bude iz svog sna u atomu-klici. Ovaj počinje skupljati materiju iz najviših pododjela oblasti konkretnih misli tako slično kao što magnet privlači željezne strugotine. Ako držimo magnet iznad kupa finih strugotina mjedi, srebra, željeza, zlata, olova i drugih metala, vidjet ćemo da on izabire samo željezne strugotine, a i od ovih samo toliko koliko dopušta njegova snaga. Njegova snaga privlačenjem određene je vrste i ograničena na određenu mjeru unutar te vrste. Isto tako i atom-klica može privući iz svake oblasti samo ono za što ima afiniteta, a i tu samo do određene mjere. Tako će nosač koji se stvara oko te jezgre biti točna slika odgovarajućeg nosača prošle inkarnacije, umanjenog za ono loše koje je čišćenjem uklonjeno i povećano za esenciju dobrog koje je bilo položeno u atomu-jezgri.

Rođenje čvrstog tijela

Nosači novorođenog ne počinju odmah djelovati. Fizičko tijelo još je dugo vremena nakon rođenja bespomoćno. Zaključujući po analogiji bit će nam jasno da je isti slučaj i s višim nosačima. To ne samo da znanstveni okultizam tako vidi, nego i bez vidovitosti na to upućuju razlozi razuma. Isto kao što fizičko tijelo pod zaštitom majčinog tijela biva polako pripravljeno za odvojeni individualni život, bivaju tako i druga tijela malo po malo rođena i othranjivana na djelovanje, te nam pokazuju povezanost mikrokozmosa s makrokozmosom, povezanost individua i Svetmira.

U vremenskom razdoblju koje slijedi neposredno iza rođenja razni se nosači međusobno prožimaju, slično kao što smo prije pokazali da se spužva, voda i pijesak međusobno prožimaju. Ali makar su svi predviđeni kao i kod odraslih, oni su ipak samo predviđeni. Nijedna od njihovih pozitivnih sposobnosti još nije djelotvorna. Životno tijelo se ne može koristiti snagama etera duž pozitivnog pola. Primanje tvari je u djetinjstvu vrlo osjetljivo, a ukoliko ono dolazi u obzir, ima se zahvaliti makrokozmičkom životnom tijelu, eterskim vrstama koje za životno tijelo djeteta djeluju kao majčino tijelo, dok ono ne navrši sedmu godinu i kroz to vrijeme ne dozrije. Toplina tijela i cirkulacija krvi imaju se također zahvaliti makrokozmičkom životnom tijelu. Vrste etera djeluju na dijete i polagano ga razvijaju dok ono samo ne svlada te djelatnosti. Naprotiv, snage duž negativnog eterskog pola utoliko su aktivnije. Izlučivanje čvrstih tvari kao i izdvajanje tekućina je neograničeno. Također su vrlo prisutna osjetilna opažanja, dijete je prijemčljivo za utiske.

U prvim godinama djeci su često otvoreni viši svjetovi pa ona zato često govore o nečem što stari smatraju fantazijom.

Osjećajno se tijelo razvija na isti način. Pasivni osjećaj za fizičke boli postoji, ali osjećaj za uzbudjenja je kratkotrajan i površan.

Dijete ima i nosač za intelekt, ali je gotovo nesposobno za osobno razmišljanje. Ono rado oponaša i voli da ga se poučava.

Tako vidimo da su u novorođenim bićima sva negativna svojstva aktivna ali prije nego ono

postane sposobno upotrebljavati svoje nosače moraju dozreti pozitivna svojstva.

Zato mora svaki nosač djelovanjem odgovarajućeg makrokozmičkog nosača biti doveden do određenog stupnja zrelosti, a snage makrokozmosa mu služe kao majčino tijelo dok ne dosegne taj stupanj.

Rođenje životnog tijela

Dok makrokozmičko životno tijelo upravlja rastom dječjeg tijela ono ga štiti od opasnosti koje mu kasnije prijete kada ludo individualno životno tijelo neograničeno preuzme vlast. To se događa oko sedme godine i onda počinje opasnost (sve do četrnaeste godine) pretjeranog opasnog rasta. Kroz to vrijeme ima makrokozmičko osjećajno tijelo zadaću da individualnom osjećajnom tijelu služi kao majčino tijelo.

Kada bi životno tijelo kod ljudskog tijela imalo kao kod biljaka neobuzdanu slobodu, onda bismo mi rasli do goleme veličine. U dalekoj prošlosti bilo je vrijeme u kojem je čovjek bio konstruiran kao biljka, imao je samo fizičko i životno tijelo. Mitologija i narodne priče raširene po čitavom svijetu, koje govore o divovima, potpuno su istinite.

Rođenje osjećajnog tijela

Životno tijelo biljke gradi list po list i razvija stabljiku sve više i više. Ova bi tijela na taj način neograničeno dalje rasla kada se ne bi makrokozmičko osjećajno tijelo kod određene točke umiješalo i daljnji rast spriječilo. Snaga koja za daljnji rast više nije potrebna upotrijebi se za druge svrhe, mora izgraditi cvijet i razviti plod. Isto tako, kada čovjekovo fizičko tijelo sa 7 godina dođe pod vlast životnog tijela, ono ga pušta da brzo raste, ali oko 14. godine se rodi osjećajno tijelo iz majčinog makrokozmičkog osjećajnog tijela i onda ima moći raditi na fizičkom tijelu. U to vrijeme prestaje izvanredan rast a snage koje uslijed toga postanu slobodne mogu se upotrijebiti za rasplodjivanje da bi čovječja biljka mogla cvasti i donijeti plod. Zato rađanje osjećajnog tijela obilježava doba puberteta. Od tog se vremena osjeća privlačnost prema drugom spolu, koja je od 14. do 21. godine osobito jaka, jer intelekt koji koči još nije rođen.

Rođenje intelekta

Nakon 14. godine biva intelekt oplođen i hranjen od makrokozmičkog intelekta, da bi mogao razviti svoje latentne sposobnosti i stići mogućnost vlastitih misli. Snage u raznim nosačima ega tada su došle do tolike zrelosti da ih sve može upotrijebiti za svoj razvoj. Sa 21. godinom ego je u potpunom razvojnom posjedu svih svojih nosača. To se događa kroz toplinu krvi i razvoj osobne krvi i u vezi s punim razvojem svjetlosnog etera.

Krv kao nosač ega

Za vrijeme djetinjstva pa do 14. godine leđna moždina ne stvara sva krvna tjelešca. Većinu šalje prsna žljezda koja je kod fetusa najveća, a kasnije se sve više smanjuje, dok sposobnost stvaranja osobne krvi sve više raste. Prsna žljezda sadrži dodatak krvnih tjelešaca koji roditelji dodaju djetetu i zato dijete samo sebe ne smatra kroz to vrijeme individuom. Dok dijete samo ne stvara krv ono sebe ne poznaje kao "ja", a kada s 14 godina života prsna žljezda nestane, njegov osjećaj sebstva dolazi do punog izražaja, jer od tada ego sam stvara krv i njome vlada.

4. poglavje

REINKARNACIJA I ZAKON UZROKA I POSLJEDICE

Znanstveno obrazovani okultist ne sumnja u teoriju reinkarnacije i zakon uzroka i posljedice. On ne može reći ja “vjerujem” isto kao što ne može reći da “vjeruje” da ruža cvate ili potok teče, za pojave koje se stalno zbivaju pred našim očima. Za te stvari mi ne govorimo da “vjerujemo” nego kažemo da “znamo”, jer ih vidimo. Okultist vidi ego i promatra njegov put od časa njegovog izlaza iz fizičkog tijela kroz smrt do njegove ponovne pojave na Zemlji kod novog rođenja. Zato on ne “vjeruje” nego “zna”.

Teorija o ponovnom rođenju uči da je svaka duša integralni sastavni dio Božanstva, koji razvija sva božanska svojstva isto onako kao što se sjeme razvija u biljku. Ona uči da se sva svojstva popravljaju kroz ponovno utjelovljenje u zemaljsko tijelo i da se latentna mogućnost pretvara izravno u pokretne snage i da se u tom postupku ništa ne gubi i da svi ljudi na kraju postignu cilj: savršenstvo i sjedinjenje s Bogom.

Ona pretpostavlja polagani razvoj kroz razna utjelovljenja sa stalno rastućim usavršavanjem, uslijed čega se svi s vremenom razviju do takve visine duhovnog sjaja koji mi za sada još ne možemo ni shvatiti. U toj teoriji nema ničega nerazumnog. Pogledamo li oko sebe na prirodu, posvuda nalazimo taj polagani, ustrajni rast u susret velikom savršenstvu. Nigdje ne nalazimo stvaranje ili uništenje odjedanput, svagdje nalazimo samo “razvoj”.

Razvoj je “povijest napretka duhova u vremenu”. Posvuda gdje srećemo raznovrsne pojave Svemira nalazimo da je spirala put razvoja. Svaki zavoj spirale je krug. Svaki krug prelazi u sljedeći i kao što su zavoji spirale neprekidni i svaki je krug popravljeni proizvod predašnjega i stvoritelj još razvijenijih stanja koji iza njega slijede.

Ravnih linija u razvoju, kako to prikazuju materijalisti i teolozi, u prirodi nema, sve ide u spiralni, uvijek naprijed i prema gore.

Promatramo li skromnu biljku u našem vrtu ili golema stabla u Kaliforniji ostaje uvijek isto - svaka grančica, svaka grana, svaki list raste ili u jednostavnoj ili duploj spirali, ali u međusobno suprotnim parovima, gdje jedan drugome drže ravnotežu, kao plima i oseka, dan i noć, život i smrt i druge izmijenjujuće prirodne pojave.

Ako promatramo nebeski svod s vatrenim pramaglama ili putanju Sunčevog sustava - svagdje okolo nalazimo spiralu. U proljeće zemlja skida svoj bijeli pokrov te izlazi iz razdoblja mira, iz zimskoga sna. Stavlja u pokret sve svoje snage da bi donijela posvuda novi život. Vrijeme prolazi, pšenica i grožđe se sakupi i opet nestaje djelotvorno ljeto u mir i spokoj zime. Opet snijeg pokrije zemlju, ali njen san nije vječan, opet ona probudi pjesmu novog proljeća koji za nju znači mali napredak na putu vremena.

Istu tako i Sunce. Ono izlazi ujutro svakog dana, ali svakog je jutra ono prevalilo komad svog godišnjeg putovanja.

Svagdje spirala - naprijed, prema gore u vječnost.

Zar je moguće da ovaj na svim područjima važeći univerzalni zakon ne bi vrijedio i za život čovjeka? Zar da se Zemlja iz svog zimskog sna svake godine probudi, da stablo i cvijet opet oživi, a čovjek da umre? To ne može biti! Isti Zakon koji budi život biljke na novi rast probuditi će ljudsko biće na nova iskustva, za daljnji napredak u susret cilju - savršenstvu. Zato je i teorija o reinkarnaciji koja uči o ponovnom utjelovljenju u nosačima koji se stalno popravljaju, u potpunoj suglasnosti s razvojem i pojavama u prirodi.

Ako život promatramo s etičkog stanovišta, to nam zakon o reinkarnaciji u vezi sa

zakonom o uzroku i posljedicama mora izgledati kao jedina teorija koja zadovoljava naš osjećaj pravednosti, kao jedina koja stoji u skladu s činjenicama života kakve ih mi oko sebe nalazimo.

Ni sa stanovišta logike ne bi bilo pravedno jednako suditi onoga koji živi u obilju kao onoga koji gladuje i oskudijeva, jednog koji je moralno odgojen i drugog koji živi u nečistoj okolini gdje je upućen na laganje i krađu. Zar je pravedno nagraditi ovog zato što je imao dobar život, a onog kazniti zato što o moralu nikada nije ništa čuo?

Ono što jesmo, što imamo, sva naša dobra svojstva rezultat su naših prošlih djela. Što nam još sada fali na fizičkim, moralnim ili intelektualnim darovima možemo si u budućnosti pribaviti. Kao što moramo naš život svakog jutra preuzeti tamo gdje smo ga prošle noći završili, tako smo i našim ranijim životom stvorili uvjete pod kojima danas živimo i djelujemo, i danas mi stvaramo uvjete za naš budući život. Umjesto da se žalimo što nemamo nekih sposobnosti koje bismo željeli imati, moramo na sebi raditi da bismo ih stekli.

Ako jedno dijete na nekom muzičkom instrumentu dobro igra a drugo usprkos upornog nastojanja slabo, to ova razlika pokazuje da se prvo dijete u prošlom životu trudilo pa raniju sposobnost sada lako natrag zadobiva, dok drugo da je tek u ovom životu počelo.

Zakon privlačnosti nam tumači činjenicu koju mi pripisujemo naslijedu. Znamo da se ljudi istog ukusa međusobno privlače i traže. Na isti način gravitira ego prema rodbinskim vezama. Na to ga tjera sila iz svijeta požude - sila privlačnosti. Ali događa se da se u istoj obitelji nađu ljudi različitih ukusa. Tada to tumačimo time da ovi iz prošlih života imaju neriješenih međusobnih računa, osjećaja mržnje, uvreda, neprijateljstva, pa ih zakon uzroka i posljedice sili da se izravnaju. Tako ti zakoni blizanci (reinkarnacije i uzroka i posljedice) rješavaju sve probleme u čovječjem životu, dok on polagano ali sigurno korača prema slijedećoj stepenici razvoja - prema nadčovjeku.

Duhovi se utjelovljuju samo zato da skupe iskustva, da bi pobijedili svijet. Da bi svladali niže Ja i postigli samosvladavanje. Ako to imamo pred očima onda ćemo shvatiti da mora doći vrijeme kada više nećemo trebati dalnjih utjelovljenja, jer će sve pouke biti naučene. Nauka Katupanišada kaže da će čovjek jednog dana, umjesto da bude vezan na točak rođenja i smrti, ući u besvjesno stanje "Nirvane".

II. DIO

KOZMOGENEZA I ANTROPOGENEZA

5. poglavje

ODNOS ČOVJEKA PREMA BOGU

U prijašnjim člancima smo promatrali odnos čovjeka prema trima od pet svjetova, u kojima se odvija njegov razvoj. Te smo svjetove djelomično opisali i upoznali se s raznim nosačima kroz koje čovjek s njima dolazi u vezu. Promatrali smo njegov odnos prema drugim prirodnim kraljevstvima - rudnom, biljnom i životinjskom, upoznali smo razlike među nosačima i raznolikost stanja svijesti kod čovjeka i triju prirodnih kraljevstava. Pratili smo životni krug čovjekov u trima svjetovima i ispitali djelovanje zakona-blizanaca, reinkarnacije i uzroka i posljedica, u njihovom djelovanju na razvoj čovjeka.

Da bismo saznali daljnje pojedinosti o čovjekovom napretku moramo upoznati njegov odnos prema uzvišenom graditelju Univerzuma, prema Bogu i raznim hijerarhijama nebeskih bića na mnogim stepenicama Jakobovih ljestava, koje se pružaju od čovjeka do Boga i onoga svijeta.

Treba se podsjetiti da svjetovi i kozmičke sfere ne leže u prostoru jedna iznad druge nego da su sedam kozmičkih sfera zajedno i da prožimaju svih sedam svjetova. Oni su stanja duhovne tvari koja se međusobno prožimaju tako da Bog i spomenuta velika bića u prostoru nisu daleko jedno od drugoga. Oni prožimaju svaki dio svojih vlastitih i onih kraljevstava koja su gušća od njihovih. Oni su u našem svijetu uvijek prisutni i stvarno su "bliži nego ruke i noge". Doslovno je istina kad kažemo "u Njemu živimo, krećemo se i postojimo" jer nitko ne bi mogao stajati izvan tih velikih inteligencija koje uzdržavaju naš svijet sa svojim životom.

Pokazali smo da se eterska oblast pruža iznad atmosfere našeg gustog svijeta, da se svijet požude u prostoru strši iznad eterske oblasti i da se svijet misli u međuplanetarnom prostoru izdiže dalje van nego ikoji drugi. Svjetovi fine materije zauzimaju veći prostor nego fizički svijet koji se je kristalizirao i koji se je zgusnuo i zato treba manje prostora.

Po istom principu su postavljene kozmičke sfere. Najgušća od svih je sedma (ako brojimo odozgo prema dolje). Ona zauzima manji prostor nego ijedna druga kozmička sfera, ali ipak ne smijemo zaboraviti da je ona neizmjerno velika, daleko iznad svake ljudske predodžbe. Obuhvaća milijune Sunčevih sustava sličnih našemu, koji služe kao polje razvoja bezbrojnim kraljevstvima bića otprilike našega stanja.

O šest kozmičkih sfera koje leže iznad naše mi ne znamo ništa, osim kako nam je rečeno, da one služe velikim hijerarhijama neopisivog veličanstva kao polje njihovog djelovanja.

Kada napredujemo iz našeg fizičkog svijeta prema nutarnjim i finijim svjetovima i uspinjemo se kroz kozmičke sfere onda nalazimo Boga, graditelja našeg Sunčevog sustava, izvor i cilj našeg postojanja, u najvišem odjeljenju sedme kozmičke sfere. Tamo je njegov svijet. Njegovo kraljevstvo obuhvaća razvojni sustav našeg Sunčevog sustava koji se provodi na planetima: Uran, Saturn, Jupiter, Mars, Zemlja, Venera, Merkur i njihovim satelitima.

Velike duhovne inteligencije, duhove planeta, koji upravljaju njihovim kruženjem zovemo "Sedam duhova pred prijestoljem". Oni su Njegovi ministri i svaki stoji na čelu jednog odjela kraljevstva Božjeg, koje je naš Sunčevi sustav. I Sunce je polje razvoja za

najuzvišenija bića našega kozmosa. Oni jedini mogu podnijeti strahovite titraje Sunca i kroz njih prolaziti. Sunce se najviše približava vidljivom simbolu Božanstva, a ipak je samo koprena za "Ono" što je iza toga.

Prvi aspekt najuzvišenijeg bića može se označiti kao SNAGA. Iz nje izlazi drugi aspekt - RIJEČ, a iz ova dva aspekta izlazi treći aspekt KRETANJE. Iz trojstva tog najuzvišenijeg bića izlazi sedam velikih Logosa. Oni u sebi obuhvaćaju sve velike hijerarhije koje se sve više razilaze kada se šire preko raznih kozmičkih sfera. U drugom kozmičkom planu stoji 49 hijerarhija, a na trećem 343. Svaka od njih se dijeli na sedam odjela i pododjela tako da je broj onih u najnižoj kozmičkoj sferi, u kojoj se pojavljuje naš Sunčevi sustav, gotovo beskrajan.

U najvišem svijetu sedme kozmičke sfere stanuje Bog našeg Sunčevog sustava i Bogovi svih drugih Sunčevih sustava našega Univerzuma. Ova velika bića su također trostruka u svojim očitovanjima kao i najuzvišenije biće. Njihova tri aspeksa su Volja, Mudrost i Djelatnost.

Svaki od tih sedam planetarnih duhova koji izlaze iz Boga, kojima je povjeren nadzor života nad pojedinim od sedam planeta, također je trostruk i dijeli se u sebi samom na stvaralačke hijerarhije koje prolaze evolucije od sedam stupnjeva. Razvoj kojim prolazi jedan planetarni duh razlikuje se od metode razvoja svakog drugog.

Još treba navesti da bića koja su se u ranijim stadijima najdalje razvila, koja su već u prošlim evolucijama postigla visoki stupanj, preuzimaju rad i djelatnost prvih planetarnih duhova. Onda se oni raniji planetarni duhovi povlače iz aktivnog sudjelovanja i samo savjetuju nove regente.

6. poglavje

PLAN RAZVOJA

U skladu s hermetičkim osnovnim zakonom “kako gore tako i dolje” i obratno, Sunčevi se sustavi rađaju, umiru i ponovno rađaju u kružnom toku djelovanja i mirovanja, jednako kao i čovjek.

U svakom dijelu prirode postoji neprestano oživljavanje i odumiranje aktivnog života, isto kao u mijeni plime i oseke, dana i noći, ljeta i zime i života i smrti.

Kada počne Dan djelovanja (manifestacije), tako kaže naša znanost, onda se jedno veliko biće, koje zovemo Bog, ograniči na jedan dio prostora u kojem je mirovalo, da bi stvorilo jedan Sunčev sustav u svrhu razvijanja samosvijesti.

On obuhvaća u svom vlastitom biću mnoštvo slavnih hijerarhija neizmjerne duhovne moći i veličanstvenosti. One su plodovi ranijih manifestacija ovog velikog Bića, kao i druge inteligencije nižih stupnjeva razvoja, sve do onih koje još nisu dostigle naš sadašnji stupanj svijesti. Zato čovječanstvo neće moći dovršiti svoj razvoj u ovom Sunčevom sustavu. U Bogu, tom velikom biću-sakupljaču nalaze se bića svih stupnjeva inteligencije i svih stanja svijesti, počevši od sveznanja do nesvijesti dublje nego je nesvijest stanja transa. Za vrijeme djelovanja kojim se bavimo ova raznovrsna bića rade na tome da steku viša iskustva nego su posjedovala na početku ove periode postojanja.

Oni koji su u ranijem postojanju dostigli najviši stupanj svijesti rade na onima koji još nisu razvili nikakvu svijest. Oni u njima izazivaju stanje samosvijesti koje ih ospozobljava da dalje rade sami na sebi. Oni koji su svojim razvojem počeli na kojem ranijem Danu manifestacije, a nisu daleko došli kad je on bio prekinut, nastavljaju svoj rad tamo gdje su stali, onako kao što mi nastavljamo naš dnevni posao tamo gdje smo ga prošle večeri ostavili.

Ali sva bića ne nastavljaju svoj razvoj iz ranijih stadija prigodom nove periode stvaranja. Neka od njih moraju čekati dok njihovi prethodnici ne stvore uvjete koje ona trebaju za svoj daljnji razvoj. U prirodi nema nenadanih događaja. Sve je neobično polagano razvijanje, razvoj koji iako je tako izvanredno polagan ipak ide s apsolutnom sigurnošću svom konačnom savršenstvu. Isto kao što postoji u životu čovjeka postepeno napredovanje - djetinjstvo, mladenaštvo, doba zrelosti i starost - tako nalazimo i u makrokozmosu razne prelaze koji odgovaraju raznim razdobljima mikrokozmičkog života.

Dijete ne može preuzeti dužnosti oca, njegove nerazvijene duševne i fizičke sposobnosti ga za taj posao čine neprikladnim. Isto vrijedi za manje razvijena bića na početku Manifestacije.

Ona moraju čekati dok im više razvijeni ne stvore potrebne uvjete. Što je razvijajuće biće nižeg stupnja inteligenciju, toliko je ono više upućeno na pomoć izvana.

Tako na početku rade ona najrazvijenija bića na onima koja su najmanje svjesna. Kasnije ih predaju manje razvijenim bićima koja su sposobna taj posao dalje voditi. Konačno se probudi samosvijest, život koji se razvija postao je “čovjekom”.

Od časa u kome je samosvjesni osobni ego stupio u postojanje, on mora dalje ići bez pomoći i svoju svijest širiti. Iskustvo i razmišljanje dolaze na mjesto vanjskih učitelja, pa su čast, moć i gospodstvo, koje čovjek može steći, bez granica.

Razdoblje koje je posvećeno postizavanju samosvijesti i izgradnji nosača preko kojih se čovjek izražava zovemo “involucija”. Slijedeće razdoblje unutar kojega ljudsko biće razvija samosvijest do božanske svijesti zove se “evolucija”.

Snaga u biću koje se razvija, a koja čini razvoj onim što on jest, a ne samo rast latentnih jezgri predviđenih mogućnosti, koja evoluciju svakog pojedinog bića čini različitom od one drugog bića, koja uvodi element originalnosti i pruža stvaralačkim sposobnostima polje rada, da bi ih biće koje se razvija moglo njegovati i postati Bog - ta se snaga zova "genij" i očituje se kao "epigeneza".

Svjetovi

Na izgradnju Kozmosa možemo primijeniti poznati primjer: Čovjek želi sagraditi kuću da bi u njoj živio. Izabere odgovarajuće mjesto. Onda napravi raspored prostorija u kući prema svojim potrebama - kuhinja, spavaća soba, kupaonica itd., sve prema određenoj svrsi.

Kada Bog osjeti potrebu za stvaranjem, traži u prostoru prikladno mjesto koje ispunи svojom aurom kojom prožme svaki atom kozmičke prasupstance ovog dijela prostora i probudi latentnu djelatnost u svakom nepodijeljenom atomu.

Ova kozmička prasupstanca očitovanje je negativnog pola univerzalnog duha (onog najuzvišenijeg), dok je ono veliko stvaralačko biće koje zovemo Bogom (čiji smo kao duhovna bića dio) očitovanje pozitivne energije istog apsolutnog univerzalnog duha. Iz djelovanja jednog na drugo nastalo je sve što mi zovemo fizičkim svijetom. Mora, kopna, sve što se pojavljuje kao ruda, biljka, životinja ili ljudsko tijelo. To sve je kristalizirani prostor izračavan iz ove negativne duhovne supstance koja je u doba prasvitanja ovdje bila sama. Kao što je tvrda vasprena kuća puža nastala iz ukrućenih sokova njegovog mekog tijela, tako su sva tijela kristalizacije oko negativnog pola duha.

Nakon što je Bog pripremio materijal za svoj stan on unosi u njega red. Svaki dio tog sustava on prožima svojom svijesti, ali u svakom pojedinom dijelu je neko drugo očitovanje svijesti. Kozmička prasupstanca stavljena je u razne vrste titranja i zato je u svojim pododjelima različito konstruirana, prilagođena raznim svrhama kojima treba služiti.

Već smo čuli da postoji sedam svjetova. Ovi svjetovi imaju međusobno različite titraje, različiti takt. U najgušćem svijetu, fizičkom, broj je titraja u usporedbi s brzinom titraja svijeta požude koji mu je najbliži, neizmjerno mali.

Ne smijemo nikada ispustiti iz vida da ti svjetovi nisu međusobno odijeljeni prostorom ili udaljenošću kao Zemlja od drugih planeta. Oni su stanja materije različite gustoće i broja titraja - kao kruta, tekuća i plinovita tijela u našem fizičkom svijetu. Ovi svjetovi nisu stvoreni odmah na početku dana stvaranja i oni ne traju do njegovog kraja. Ali tako kao što pauk prede svoje niti, tako luči Bog taj svijet jedan za drugim u sebi samome, onako kako to traži plan evolucije u kojemu je on obuhvaćen. Tako je rastavljeno svih sedam svjetova jedan za drugim, dok nisu zadobili svoj sadašnji oblik.

Prvo se stvaraju najviši svjetovi i kao što involucija ima zadaću život postepeno nositi u sve gušću materiju da bi stvarala forme - tako se finiji svjetovi postepeno zgušnjavaju i novi se svjetovi odijele, da bi služili kao potrebni udovi između njega i gušćih svjetova.

U odgovarajuće vrijeme dostigne se najviši stupanj zgušnjavanja, nadir materijalnog života, i od tog se časa život počinje uspinjati u više svjetove evolucijom koja napreduje. Gusti svjetovi ostaju jedan za drugim nenastanjeni. Kada je ispunjena svrha za koju je poseban svijet bio stvoren onda Bog zaključuje njegovo postojanje koje nije više potrebno, time što u sebi samome obustavi djelatnost kojoj taj svijet zahvaljuje svoj rast i postojanje.

Najviši (najfiniji, najtanji, eterski) su oni svjetovi koji su prvo stvoreni i zadnje isključeni, dok su tri najgušća svijeta u kojima se odvija sadašnja faza naše evolucije, razmjerne nestajuće pojave koje odgovaraju uronjavanju duha u materiju.

Sedam perioda

Plan evolucije prolazi kroz ovih pet svjetova u sedam velikih manifestacionih perioda za vrijeme kojih praduh ili život koji se razvija postane prvo čovjek, a zatim Bog.

Na početku manifestacije luči Bog u sebi samome (ne iz sebe van) ove praduhove kao iskre od kojih se svaka može raspiriti u plamen. Evolucija je proces raspirivanja koji treba dovesti do tog cilja. U djevičanskim duhovima drijemaju sve mogućnosti njihovog božanskog oca, također klica neovisne volje, koja ih čini sposobnima da stvaraju nove faze koje nisu u njima predviđene. Latentne mogućnosti se pretvore u pokretačke snage i sposobnosti iskoristive za evoluciju - dok neovisna volja stvara nove i originalne pojave Epigenezu.

Prije nego praduh stupi na hodočašće kroz materiju on boravi u svijetu praduhova, svijetu koji je između 7 svjetova najbliži najvišemu. Oni posjeduju božansku svijest ali nemaju samosvijesti. Duhovna snaga i stvaralački intelekt sposobnosti su koje se moraju steći kroz evoluciju.

Kada praduh zaroni u svijet božanskog duha onda njega ta materija zaslijepi i on ostane potpuno bez svijesti. Za vamska djelovanja on je tako neosjetljiv kao čovjek u najdubljem stanju transa. Ovo stanje nesvijesti traje za vrijeme prve periode.

U drugoj periodi on se diže u stanje sna bez snova. U trećoj periodi dostiže stanje snova, a u sredini četvrte, u kojoj se mi sada nalazimo, punu budnu svijest čovjeka. To je svijest koja pripada samo najnižem od sedam svjetova. Za vrijeme preostale polovice ove periode i svih ostalih perioda čovjek mora svoju svijest toliko proširiti da ona obuhvati svih šest svjetova iznad ovog fizičkog.

Dok se čovjek razvijao za vrijeme svog spuštanja kroz te svjetove, njegove su energije vodila viša bića koja su mu pomogla da svoje svjesne energije pounutarnji, da bi izgradio prikladne nosače. Kada je konačno dovoljno uznapredovao i bio oboružan s trostrukim tijelom kao potrebnim instrumentom, ova su viša bića išla za tim "da mu otvore oči" i da njegov pogled uprave prema van, na kemijsku oblast fizičkog svijeta, da bi ju osvojio svojom energijom.

Kada će uslijed svog rada u fizičkom svijetu biti za to pripravljen, slijedeći korak na njegovom putu napredovanja biti će upravljen prema proširenju njegove svijesti na etersku oblast. Onda će slijediti svijet požude itd.

U terminologiji Rosenkreuzera imena tih perioda su slijedeća: 1. Saturnova perioda
2. Sunčeva 3. Mjesečeva 4. Zemljina 5. Jupiterova 6. Venerina i 7. Vulkanova perioda.

Ove periode su ponovna rađanja naše Zemlje kako slijede jedna iza druge.

Ne smije se nikako vjerovati da ove tu navedene periode imaju bilo kakvog posla s planetima koji kruže oko Sunca kao naša Zemlja. Ne može se dovoljno naglasiti da nema nikakve veze između tih perioda i ovih planeta. Periode su jednostavno prošle, sadašnje i buduće inkarnacije naše Zemlje, "stanja" kroz koja je prolazila, prolazi ili će proći.

Tri prve periode (Saturnova, Sunčeva i Mjesečeva) su svladane. Kada prođe Zemljina perioda našega planeta mi ćemo prolaziti po redu stanja Jupitera, Venere i Vulkana prije nego veliki sedmerostruki Dan završi i sve ponovno zaroni u Apsolutnome, da miruje i prihvati plodove naše evolucije i onda se ponovno pojavi sa svitanjem novog velikog Dana težeći dalnjem i višem razvoju.

Tri i pol periode koje su već iza nas bile su upotrijebljene za stjecanje naših sadašnjih nosača i naše sadašnje svijesti. Preostale tri i pol periode bit će upotrijebljene za

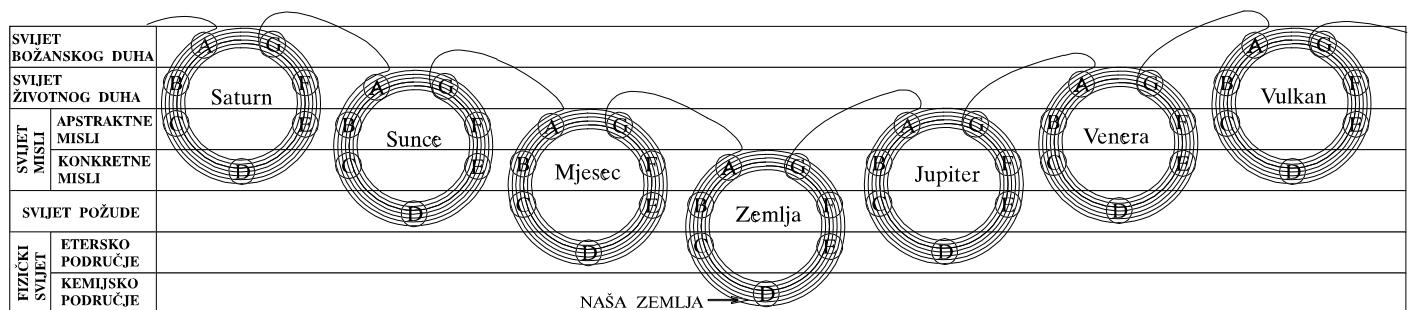
usavršavanje naših nosača i za proširenje naše svijesti do stanja koje se približava sveznanju.

Taj put koji Praduh prolazi od nesvijesti do sveznanja za vrijeme kojega on svoje latentne snage pretvara u pokretačku energiju, proces je od začuđujuće raznolikosti. Ovdje će se o tome dati samo najgrublji obris, ali tokom studija ulazit ćemo i u pojedinosti. Čitatelj se upozorava da svrati pozornost na tumačenje termina koji se upotrebljavaju kod uvođenja novih ideja, da bi se izbjegla zbrka koju donosi raznolikost terminologija.

Poznavanje tog procesa od najveće je važnosti. Mi živimo u svijetu u kojem vladaju prirodni zakoni. Pod tim zakonima moramo živjeti i raditi i nemamo moći da ih promijenimo. Ako ih poznamo i pametno koristimo, oni će nam biti osobito vrijedni sluga. Kao na primjer elektricitet i snaga pare. Ali ako ih ne razumijemo i u neznanju im se suprotstavimo, oni postaju krajnje opasni neprijatelji, sposobni prouzročiti strašna razaranja.

Što više znamo o tim metodama prirode, koje su samo vidljiv simbol nevidljivog Boga, to ćemo biti sposobniji iskoristiti priliku koja nam nudi rast, moć, oslobođenje iz ropstva i napredovanje do majstorstva.

777 INKARNACIJA ili Hodočašće djevičanskih duhova 7 kruženja na 7 svjetskih tijela u 7 svjetskih perioda

7. poglavje

PUT RAZVOJA. REVOLUCIJE I KOZMIČKE NOĆI.

Perioda Saturna je prva između 7 perioda. Na tom stupnju razvoja čine praduhovi prvi korak u susret evoluciji svijesti i tjelesnosti. Impuls života prolazi kroz 7 svjetskih tijela (kruženja) svake periode te se spušta prvo u svijet božanskog duha, najfiniji od 5 područja razvoja. Zatim u gušći svijet životnog duha gdje se odvija daljnji stadij razvoja. Nakon toga život koji se razvija prelazi u svijet apstraktnih misli i pošto je ovdje sve naučio što se samo ovdje može naučiti, prelazi životni val u svijet konkretnih misli, koji je najgušći svijet Saturnove periode. Ovo uranjanje u materiju zove se involucija. Uzlaženje koje nakon toga slijedi zove se evolucija. Ovo silaženje i uzlaženje životnog vala kroz 4 svijeta zove se kruženje, a 7 takvih kruženja čine jednu periodu. Kad je životni val proputovao 7 puta kroz 7 svjetskih tijela i ispunio 7 kruženja završava se prvi dan stvaranja nakon čega slijedi kozmička noć mira i primanja. Iza toga dolazi svitanje periode Sunca.

Kao što je noć sa svojim snom između dva zemaljska dana i pauza mira između dva zemaljska života, tako i ova kozmička noć nakon dovršene Saturnove periode nije doba pasivnog mirovanja nego je vrijeme pripravljanja na djelatnost u periodi Sunca u kojoj će čovjek u postajanju još dublje zaroniti u materiju. Za to su potrebna nova tijela, a brigu oko toga vode duhovi koji se razvijaju za vrijeme kozmičke noći.

U periodi Sunca ponavlja se sedmerostruko kruženje kroz 4 svijeta spuštanjem i uzlaženjem kao i u periodi Saturna. Poslije međuprostora kozmičke noći iza ove periode slijedi perioda Mjeseca u kojoj životni val također prolazi isti put sedmerostrukog spuštanja i uzlaženja kroz 4 svijeta (božanskog i životnog duha, oblasti apstraktnih i konkretnih misli).

Iza kozmičke noći nakon perioda Mjeseca životni val prelazi u periodu Zemlje. Ovdje je prošao tri puta po sedam kruženja i sada se nalazi u polovici četvrtog kruženja i prolazi kroz najveću gustoću unutar više milijuna godina. Nakon toga slijedi uspinjanje pa će stanje Zemlje poslije toga biti sve više eterično.

Kad životni val završi svoju zadaću u periodi Zemlje, poslije kozmičke noći dolazi po 7 kruženja u periodi Jupitera i onda, iza doba mirovanja, perioda Venere gdje se isto ponavlja. Nakon odmora slijedi posljednja perioda, perioda Vulkana. Ovdje također životni val prolazi 7 kruženja, a na kraju 7. kruženja sva se svjetska tijela razriješe i Bog preuzima životni val za neko vrijeme, koje traje tako dugo koliko je trajalo tih 7 perioda. Sam Bog onda zaroni među Absolute za vrijeme opće stvaralačke noći preuzimanja i pripremanja za novi veliki Dan.

RAD EVOLUCIJE

Kad promatramo tu zbunjujuću množinu svjetskih tijela, svjetova, kruženja i perioda opažamo da su pradusi, iz kojih se sastoji razvijajući se životni val, potpuno izgubili svijest kada su stupili na svoje putovanje razvitka kroz 5 svjetova kojih je supstanca gušća od njihove vlastite. Smisao evolucije jest da oni dođu do potpune svijesti i da budu sposobni svladati materiju svih svjetova. Za tu svrhu su postavljeni uvjeti svjetskih tijela, svjetova, kruženja i perioda.

Za periode Saturna, Sunca, Mjeseca i polovice sadašnje periode Zemlje pradusi su nesvesno gradili svoje nosače pod nadzorom uzvišenih bića koja su vodila njihov napredak. Sada su se probudili, postigli su stanje budne svijesti.

Perioda Saturna

Svjetska tijela (tijela kroz koja prolazi životni val, na kojima se razvija i usavršava) periode Saturna sastojala su se iz mnogo tanje i finije supstance nego li je naša Zemlja. Ta svjetska tijela nisu imala gustoću koju bismo našim osjetilima mogli osjetiti. Toplina je jedina riječ kojom bi se ono stanje moglo opisati. Bio je mrak i kada bi čovjek onamo došao on ne bi ništa vidio samo bi osjetio toplinu. Okultna znanost kaže da je čovjek u toj periodi prolazio stanje rude.

Osim ovih "tijela-topline" zadržavala su se u onoj atmosferi velike stvaralačke hijerarhije, koje su pomagale pradusima da razviju formu i svijest. To su bili "Gospodari plamena", bića daleko uznapredovala koja su pomagala iz vlastite slobodne volje a ne da tim pomaganjem prošire svoju mudrost kao što su to činile neke druge stvaralačke hijerarhije, koje su pomagale čovjeku sa svrhom da unaprijede svoj vlastiti razvoj i napredak.

Za vrijeme prvog kruženja ove periode uspjeli su Gospodari plamena da u život u razvoju posade klicu iz koje se razvilo sadašnje gusto tijelo. Kroz dalnjih 6 kruženja u ovoj periodi ta se klica dalje razvijala i stekla sposobnost graditi osjetila, posebno uho, koje je najstariji i najrazvijeniji organ.

U sredini 7. kruženja ponovno nastupaju Gospodari plamena da bi u čovjeku probudili božanski duh. Tako je čovjek u periodi Saturna dobio svog najvišeg i najnižeg nosača, božanski duh i fizičko tijelo.

Ponavljamo da kozmičku noć ne smijemo gledati kao doba nerada. Kao što smo mogli vidjeti na primjeru čovjeka, koji prelazi iz smrti na novo rođenje, i velika smrt nebeskih tijela jedne perioda je prestanak djelatne manifestacije, da bi se mogla razviti razmjerno jača osobna aktivnost. Priroda ove osobne aktivnosti naliči onome kad zreli plod padne na zemlju. Plod propadne, nastupi vrenje i iz tog kaosa izraste nova biljka i opet se diže prema Suncu. Tako i ovdje, kada se završi jedna perioda sve se u kaosu razriješi. Ali u pravo vrijeme stvore se nova svjetska tijela za novu periodu i pripreme za stanovanje čovjeka koji nastaje. Kozmička noć priprema novi dan stvaranja u promijenjenoj okolini, isto kao što snage vrenja u plodu jačaju sjeme i čine tlo plodnim.

Ponavljanje

Prije nego djelatnost bilo koje nove periode može početi uslijedi ponavljanje svega onoga što je već pređeno. Na osnovu spiralnog razvojnog puta ova se djelatnost događa na višem stupnju nego je bio onaj stupanj razvoja koji ponavlja. I pravi rad jedne periode ne počinje prije nego su ponovljena kruženja iz prijašnje periode - na naprednjem stupnju.

Perioda Sunca

Uvjeti periode Sunca temeljito se razlikuju od onih periode Saturna. Umjesto "tijela topline" u onoj periodi ovdje su se svjetska tijela sastojala iz žarko svjetlećeg plina. Ta velika plinovita tijela sadržavala su sve ono što se razvilo u periodi Saturna, a isto tako i stvaralačke hijerarhije u atmosferi.

U ovoj periodi su Gospodari plamena u suradnji s Gospodarima mudrosti ucijepili u klicu fizičkog tijela sposobnost razvijanja osjetilnih organa. Ovdje je stvoreno životno tijelo i sve što je potrebno za primanje hrane, za rast i razmnožavanje. Gospodari mudrosti nisu tako visoko razvijena bića kao Gospodari plamena, oni pomažu zato jer time rade na vlastitom razvitku. U ezoterijskom govoru oni se zovu "Kerubini".

Na kraju periode Sunca čovjek je već posjedovao fizičko i životno tijelo i božanski i životni duh u klici. Kao što je u periodi Saturna čovjek u postajanju imao svijest rude tako je u ovoj periodi imao svijest biljke.

Perioda Mjeseca

Kao što je glavna karakteristika periode Saturna bila "toplina" a Sunčeve "svjetlo" ili žarka vrućina, tako je karakteristično za periodu Mjeseca "vlaga". Ona je nastala kad su došli u doticaj vatrena jezgra s okolnom hladnoćom svemirskog prostora. Nastala je para i zato se ova perioda opisuje kao vodena.

Ovdje su se Gospodari mudrosti ujedinili s Gospodarima osobnosti pa je njihova zadaća bila dalje razvijati fizičko tijelo. Trebalo ga je rekonstruirati tako da ga prožme osjećajno i da se razvije živci, mišići, kosti i početak kostura.

Gospodari osobnosti stajali su kao i Gospodari mudrosti daleko iznad čovjeka, ali oni su na njemu radili radi svog vlastitog razvoja. Bili su sposobni raditi na nižim nosačima, no prema višima su bili nemoćni. Duhovni impuls potreban da se probudi 3. aspekt, duh čovječji u čovjeku, nisu bili u stanju dati. Zato je nastupila druga vrsta bića, koja to nije radila radi vlastitog razvoja nego iz slobodne volje kao Gospodari plamena, koja se zovu "Serafini". Oni su probudili 3. aspekt duha, čovječji duh.

Sada je čovjek imao božanski duh, životni i čovječji duh i tako je ego, trostruki duh nastupio u postojanje.

Prije početka Saturnove periode postojali su pradusi, koji sada predstavljaju čovječanstvo u svijetu praduhova i bili su "sveznajući" kao Bog u kojem su bili rastavljeni (ne iz kojeg!).

Ali oni nisu bili "samosvjesni". Da bi stekli tu sposobnost bačeni su u more materija sve veće gustoće, koja im zastire sveznanje. Data im je prilika da steknu samosvijest i to je bila svrha evolucije.

Za Saturnove periode pradusi su bili potopljeni u svijet Božanskog duha, za Sunčeve periode u još gušći svijet životnog duha, pa je još jedan veo zastro osjećaj "općeg jedinstva", ali on još uvijek nije bio potpuno izgubljen. Za Mjesčeve periode zaronili su u

još gušću materiju, svijet apstraktnih misli gdje je dodan najgušći veo čovječjem duhu. Od tog vremena je svesvijest praduha izgubljena. On više ne može gledati kroz zastore, ne može gledati prema napolje i druge opažati, pa je prisiljen svoju svijest okrenuti prema unutra i tamo naći sam sebe, kao ego od svega dragog rastavljen i odijeljen.

Tako je praduh zatvoren u trostruki veo i njegov vanjski veo, čovječji duh tako mu bliješti da on svjetlo ne vidi pa postaje ego - uslijed varke rastavljenosti koja se oko njega skupila za vrijeme involucije. Evolucija će pomalo tu prevaru riješiti, ona će vratiti sve-svijest uveličanu sa samosvijesti.

Na kraju perioda Mjeseca došla je opet pauza mira, kozmička noć. Rastavljeni dijelovi razriješili su se pa je nastao općeniti kaos koji je prethodio novom uspostavljanju svjetskih tijela za periodu Zemlje.

Gospodari mudrosti već su se tako daleko razvili da su bili sposobni djelovati kao najviše stvaralačke hijerarhije. Na njih je bila prenesena briga nad božanskim duhom za periode Zemlje.

Gospodari osobnosti također su toliko napredovali da su mogli raditi na duhu čovjeka i zato je životni duh došao pod njihovu njegu.

Jedna druga stvaralačka hijerarhija imala se brinuti za tri klice fizičkog, životnog i osjećajnog tijela, nakon što je na putu razvoja uznapredovala. To su oni koji su pod vodstvom višega reda učinili glavni posao na tim tijelima, kojima je život u razvoju služio kao neka vrsta instrumenta. Te hijerarhije se zovu Gospodari forme. Oni su bili već toliko razvijeni da im se u dolazećoj periodi Zemlje mogao povjeriti 3. aspekt duha u čovjeku, čovječji duh.

9. poglavje

ZAOSTALI I NOVO NADOŠLI

U prošlom članku smo govorili o razvoju života, o svijesti i o formi - o trostrukoj fazi djelatnosti praduhova - o ŽIVOTU koji oko sebe skuplja tijelo i time stiče svijest i o tome smo govorili kao da postoji samo ta jedna klasa, kao da je praduh sam neprestano napredovao. Ali osim njih postoje i zaostali. Kao što u školi ima takvih koji ne uspiju ispuniti uvjete za prelaz u viši razred, tako se slično događa u svakoj razvojnoj periodi, da neki zaostanu i ne postignu viši stupanj.

Svaki napredak ovisi o tome da li je život koji se razvija dosta gibak, prilagodljiv i savitljiv da se može naučiti na nove uvjete, ili je krut i nesposoban za promjene. Sposobnost prilagodbe je svojstvo koje omogućuje napredak, a pomanjkanje toga uzrok je zaostajanju duha i forme.

Otvrdnuto, neelastično stanje nekih u periodi Saturna spriječilo je buđenje božanskog duha u njima pa su oni ostali mineral. Kasnije su se i oni razvili i pojavili u periodi Sunca ali je ostala razlika između njih i pionira životnog vala, koji su normalno napreovali. Tako je došlo do toga da postoji više raznih klasa.

Priroda polagano napreduje. Kod nje nema naglih promjena. Vrijeme joj ne znači ništa, stjecanje savršenstva sve. Ruda se ne pretvori u biljku u skoku nego postepeno, gotovo neprimjetno. Biljka ne preko noći u životinju. Za to su potrebni milijuni godina. U prirodi ima stupnjeva i podstupnjeva. Ljestve bića se protežu bez prekida od protoplazme do Boga.

10. poglavlje

PERIODA ZEMLJE

Svjetska tijela periode Zemlje leže u 4 najgušća stanja materije, u oblasti konkretnih misli, požudnog svijeta, eterskoj i kemijskoj oblasti. Najgušće svjetsko tijelo je naša današnja Zemlja.

Kako smo danas u 4. periodi, posjedujemo četiri elementa. U Saturnovoj periodi postojao je samo jedan element, vatra, to jest toplina. U drugoj, Sunčevoj periodi bila su dva, vatra i zrak. U trećoj, Mjesečevoj, pridružena je voda, a u četvrtoj, Zemljinoj periodi, zemlja. Odatle se vidi da se broj elemenata u svakoj periodi povećao za jedan. U Jupiterovoj periodi doći će element duhovne prirode koji će biti povezan s govorom, tako da će riječi biti uvijek svima razumljive.

S vremenom je čvrsto tijela zauzelo okomit položaj i na taj način izvuklo svoju hrptenicu iz horizontalnih strujanja svijeta požude, u kojem grupni duh životinju vodi kroz horizontalnu hrptenicu. Sada je ego mogao ući, unutra raditi i kroz okomitu hrptenicu se izraziti i izgraditi okomit grkljan i mozak, instrumente za svoje prikladno izražavanje u fizičkom tijelu. Horizontalni grkljan je također pod vladavinom grupnog duha. Vidimo da razne životinje kao vrane i papige uslijed svog ispravnog grkljana mogu izgovarati riječi, ali im je razumna primjena uskraćena. Upotreba riječi i izražavanje misli najviši je ljudski privilegij, to može izvesti samo jedno misaono, superiorno biće kao što je čovjek.

Saturnovo kruženje periode Zemlje

To je kruženje u kojem se fizičko tijelo, u svakoj periodi ponovno, uspostavlja i popravlja. U ovom kruženju ono stiče sposobnost stvoriti mozak i postati nosačem za klicu intelekta, koji će se poslije pridodati. Ovo dodavanje značilo je konačno uspostavljanje fizičkog tijela koje ga je učinilo sposobnim da dostigne najviši stupanj uporabljivosti.

Neizreciva je mudrost upotrijebljena za njegovu izgradnju. Ono je divno, veličanstveno djelo. Neizmjerni preduvjeti za stjecanje znanja sadržani su u tom instrumentu. Ono je veliko dobročinstvo za čovjeka.

Već smo prije dali nekoliko primjera o savršenosti konstrukcije i intelligentnoj prilagodljivosti toga instrumenta. Da bismo to još jače istakli ovu čemo mudrost prikazati na primjerima, pokazati rad ega u krvi.

Opće je poznato da želučani sok djeluje na hranu, da pospješuje njenu probavu. Ali malo njih zna da postoje razni želučani sokovi od kojih je svaki pojedini prikladan samo za jednu vrstu hrane. Utvrđeno je da je jedna vrsta želučanog soka potrebna za probavu mesa, druga za probavu mlijeka, treća za voće itd. Zato se mnoge hrane međusobno ne podnose. A koja to mudrost radi u podsvijesti, koja izabire razne sokove koji odgovaraju pojedinim vrstama hrane i prilagođuje ih u intenzitetu i količini? Ego!

Stvar čini još čudnovatijom to što želučani sok dolazi u želudac prije nego hrana. Mi to ne činimo svjesno!

Kad je dokazano da postoje razni želučani sokovi i da oni ulaze u želudac prije nego dođe hrana, učenjaci su si razbijali glave da pronađu na koji se to način zbiva. Misli su da živčani sustav daje signal, ali su to pokusi opovrgli. Konačno je utvrđeno da krv preuzima mikroskopske djeliće hrane čim je ona stavljena u usta i preko žljezda za probavu izabire pravi sok.

Ali to je opet samo fizička strana pojave. Da bismo razumjeli čudnovatu vezu moramo se obratiti okultnoj znanosti. Samo ona zna zašto se znak daje kroz krv.

Krv je najviši izraz životnog tijela. Ego vodi i vlada svojim fizičkim instrumentom kroz krv, krv je njegovo sredstvo kojim djeluje na živčani sustav. Za vrijeme probave ego djeluje neposredno na krv. Kada je znanstvenim pokusima živčani sustav bio isključen, ostao je otvorenim izravnim putem kroz krv i ego je tim putem mogao saobraćati.

Vidjeli smo i to da krv struji onamo gdje u pojedino vrijeme ego razvija svoju djelatnost. Mišljenje traži koncentraciju krvi u glavi, probava u trbuhu. Kada tijelo ide spavati krv napušta mozak (to se vaganjem može dokazati).

Za vrijeme Saturnovog kruženja u periodi Zemlje fizičko je tijelo osposobljeno da bude prožeto intelektom. Tada je dan prvi poticaj za gradnju čela i za početak razdvajanja živčanog sustava na simpatičke i voljne živce.

Voljni živčani sustav (koji je fizičko tijelo od automata na koji se djelovalo izvana učinio instrumentom izvanredno prilagodljivim za vladanje ega iznutra) pridodan je tek u sadašnjoj periodi Zemlje.

Glavni dio ovog posla uspostavljanja učinili su Gospodari forme. To je stvaralačka hijerarhija koja je u ovoj periodi bila najaktivnija, tako kao što su to bili Gospodari plamena u periodi Saturna, Gospodari mudrosti u periodi Sunca i Gospodari osobnosti u periodi Mjeseca.

Perioda Zemlje je prije svega perioda forme, jer ovdje tijelo postiže svoje najveće i najizraženije stanje. Ovdje je duh najviše bespomoćan i prigušen, a tijelo je faktor koji prevladava.

Sunčev kruženje

Za vrijeme ovog kruženja poboljšano je životno tijelo, tako da bi se prilagodilo klijajućem intelektu. Životno je tijelo oblikovano slično fizičkom tijelu, da bi za vrijeme Jupiterove periode moglo služiti kao najgušće tijelo, kada fizičko tijelo bude oduhovljeno.

Andeli koji predstavljaju ljudi Mjesečeve periode primaju kod ovog uspostavljanja pomoć Gospodara forme. Organizacija životnog tijela je sada po djelovanju najbliža fizičkom tijelu.

Za vrijeme te epohе povijesti naše Zemlje, koju smo već opisali kao lemurijsku i atlantsku, čovjek je bio nehotično vidovit i baš ta labava povezanost između čvrstog tijela i životnog tijela bila je razlog tome.

Od tog je vremena životno tijelo kod većine ljudi postalo mnogo čvršće povezano s fizičkim tijelom, ali kod svih senzitivnih ono je otkopčano. Ova labava povezanost je uzrok razlikama koje postoje između psihičkih ljudi i običnih koji znaju samo za ono što opažaju kroz svojih 5 osjetila. Sva ljudska bića moraju proći ovu periodu bliske povezanosti svojih nosača, da bi iskusili ograničenje svijesti koje iz toga proizlazi. Zato postoje dva razreda senzitivnih. Takvi koji nisu čvrsto zapleteni u materiji kao što su većina Indijaca koji posjeduju stanoviti stupanj vidovitosti, i takvi koji su prethodnici razvoja.

Potonji proizlaze iz krize materijalizma i dijele se opet u dvije grupe. Jedni koji se razvijaju na pasivan, bezvoljan način te uz pomoć drugih ponovno bude solarni pleksus ili druge organe koji stoje u vezi s bezvoljnim živčanim sustavom. Ovi su zato bezvoljni vidovnjaci, mediji, koji nemaju moći nad svojim sposobnostima. Drugi su oni koji svojom vlastitom voljom razvijaju titrajuće snage organa koji stoje u vezi s voljnim živčanim sustavom i tako postanu izvježbani okultisti, koji vladaju svojim tijelom i upotrebljavaju svoje vidovito djelovanje prema svojoj volji.

Za Jupiterove periode će čovjek u svom životnom tijelu moći isto tako djelovati kao sada u fizičkom i kao što se ni jedan razvoj u prirodi ne događa naglo - tako je i taj proces odvajanja tih dvaju tijela već počeo. Onda će životno tijelo postići mnogo viši stupanj moći nego današnje fizičko tijelo.

Mjesečevo kruženje periode Zemlje

U ovoj se ponavlja Mjesečeva perioda, ali svakako na višem stupnju - pod gotovo istim uvjetima. Bila je ista vrsta vatreno-maglene atmosfere, ista vatrena jezgra. Isto rastavljanje svjetskog tijela u dva dijela, da bi se više razvijena tijela mogla razvijati primjerno svojoj vrsti i brzini, što nije bilo moguće bićima u rangu ljudi.

U toj su periodi preuzeli Arhanđeli u vezi s Gospodarima forme zadaću da obnove osjećajno tijelo, ali oni kod tog posla nisu ostali sami. Kada je nastalo razdvajanje zemaljske kugle, slično se razdvajanje događalo u osjećajnom tijelu pojedinih razvijenih bića. Tamo gdje je došlo do tog razdvajanja tijelo je bilo spremno da postane nosačem unutra nastanjenog duha i da bi taj cilj poduprli Gospodari intelekta (čovječanstvo Saturnove periode) - zaposjeli su viši dio osjećajnog tijela i u njega posadili razdvojeno jastvo bez kojega čovjek ne bi mogao egzistirati.

Tako su u kasnijem dijelu Mjesečevog kruženja Gospodari intelekta usadili u viši dio osjećajnog tijela prvu klicu za razdvojenu osobnost.

Arhanđeli su djelovali u nižem dijelu osjećajnog tijela i donijeli čisto životinjske strasti.

Pauze mirovanja za vrijeme svjetskih kruženja

Dosad smo promatrali samo kozmičke noći između perioda. Opazili smo da je bila pauza mirovanja između Saturnove i Sunčeve periode, jedna druga kozmička noć između Sunčeve i Mjesečeve periode itd. Ali postoje pauze mirovanja također između kruženja.

Mogli bismo periode usporediti s raznim čovječjim utjelovljenjima, kozmičke noći između njih s međuprostorom između smrti i rođenja, a mirovanja između kruženja bila bi slična miru spavanja između dva dana.

Kad nastupi kozmička noć, sva se očitovana bića vrate u jedinstvo, kozmos opet postane kaos.

Periodički povratak materije u prastanje omogućuje duhu da se razvija. Kada bi proces otvrđnjivanja bezgranično dalje trajao on bi predstavljao za napredak duha nepremostivu kočnicu. Kada god materija otvrđne do takvog stupnja da postane pretvrda za uporabu, duh povlači svoje iscrpljene energije: slično kao kod svrdla koje u tvrdom materijalu ne može dalje svrdlati, pa se mora zaustaviti i povući da bi svoju snagu obnovilo. Onda može opet dalje ići dublje u metal.

Oslobodjene od kristalizirajuće energije duha koji se razvija, kemijske snage u materiji mijenjaju kozmos u kaos time što materiju vraćaju u njen prastanje, da bi nanovo oživljeni pradusi na početku nove objave mogli učiniti novi prođor (napredak).

Iskustvo koje je duh učinio u pređašnjim periodima i kruženjima osposobljava ga da stekne posljednji uspjeh razmjerno brzo, a i da olakša daljnji napredak promjenama kakve njegovo skupljeno iskustvo nalaže. Tako se vraćaju na kraju Mjesečevog kruženja Zemljine periode sva svjetska tijela i sav život natrag u kaos i na početku 4. kruženja opet izronjavaju.

Četvrto kruženje periode Zemlje

U neopisivoj komplikiranosti razvojnog plana postoje uvijek spirale u spiralama, do u beskonačnost. Zato nas neće iznenaditi kad saznamo da su ponavljanje i mirovanje primjenjeni u svakom kruženju na raznim svjetskim tijelima. Kada se je životni val u ovom kruženju pojavio na svjetskom tijelu "A" on je prolazio razvoj Saturnove periode. Nakon pauze mirovanja koja nije bila potpuno uništenje svjetskog tijela nego je značila samo jednu promjenu, on se opet pojavio na svjetskom tijelu "B" gdje se je ponovio rad Sunčeve periode. Opet je nakon jedne pauze mirovanja životni val išao na svjetsko tijelo "C" gdje je ponovio rad Mjesečeve periode. Konačno se pojavio na svjetskom tijelu "D", koje je naša Zemlja, i sada je tek počeo rad Zemljine periode.

A i sada nakon svog dolaska sa svjetskog tijela "C" životni je val odlagao početak, pa je davanje klijajućeg intelekta stvarno počelo tek u 4. epohi, a tri prve epohe bile su samo daljnja ponavljanja Saturnove, Sunčeve i Mjesečeve periode.

11. poglavje

RAĐANJE I RAZVOJ NAŠEG SUNČEVOG SUSTAVA

Kaos

Do sada nismo ništa rekli o našem Sunčevom sustavu i raznim planetima koji ga sačinjavaju, jer je sadašnje razdvajanje počelo tek s periodom Zemlje. Period Zemlje je vrhunac razdvajanja, pa iako smo govorili samo o jednoj klasi praduhova, o onima koji su u najužem i ograničenom smislu u vezi s našim zemaljskim razvojem, uistinu postoji sedam “zraka” ili životnih struja koje se kreću raznim životnim putovima, a ipak pripadaju istoj klasi praduhova kao naše čovječanstvo.

U prijašnjim periodama sve su te potklase ili zrake našle neku prikladnu okolinu za svoj razvoj na istom planetu. Ali u periodi Zemlje postali su uvjeti takvi da su razne klase morale biti presaćene na razne planete, da bi dobine svaka pojedina za svoj razvoj potrebne titraje i toplinu. Bile su prenesene na razne udaljenosti od Sunca, općeg izvora života. To je “raison d'être” našeg Sunčevog sustava i svih drugih u Svetmiru.

Prije nego pređemo na opisivanje razvoja našeg čovječanstva na Zemlji nakon odvajanja od centralnog Sunca, potrebno je opisati diferenciranje koje je planete našeg sustava razbacalo u prostor.

Djelatna životna očitovanja, osobito u fizičkom svijetu, ovise o razdvajanju, o ograničenju života kroz tijelo. Ali za vrijeme međupauza između perioda i kruženja prestaje određena razlika između života i forme. To se ne odnosi samo na čovječanstvo i niz kraljevstava nego i na svjetove i svjetska tijela, koji su podloga za život koji se razvija. Preostaju samo atomičkice i jezgre ili centri svjetskih tijela, sve drugo je homogena masa. Samo duh prožima prostor; život i forma, njegov pozitivni i negativni pol, jedno su.

Ovakvo stanje stvari nazvala je grčka mitologija “kaosom”. Nordijska mitologija ga je zvala “Finungagap” koji je na sjeveru graničio hladnom i maglovitom zemljom, a na jugu vatrengom. Kada vrućina i zima prodru u prostor u kome vlada kaos, oni prouzroče kristalizaciju vidljivog Svetmira.

Biblijka također izaziva predodžbu o beskrajnom prostoru, koji je prethodio djelatnosti duha.

U našem sadašnjem materijalističkom dobu izgubili smo, na žalost, pojam o tome što sve leži iza riječi “prostor”. Naučili smo govoriti o “praznom” prostoru ili o “velikoj praznini” prostora, tako da smo zaboravili veliko i sveto značenje te riječi, pa tako nemamo osjećaj strahopštovanja koji bi trebala probuditi ova predodžba o prostoru i kaosu.

Za Rosenkreuzere i svaku drugu okultnu školu ne postoji prazan prostor ili nešto slično. Za njih je prostor duh u svojoj razriješenoj formi, dok je materija kristalizirani prostor ili duh. Duh je dvostruk u svom očitovanju: što mi vidimo kao formu njegovo je negativno izražavanje - kristalizirano i tromo. Pozitivni pol duha očituje se kao život koji galvanizira negativnu formu na djelovanje, ali oboje, život i forma proizašli su iz duha, prostora, kaosa!

Primjer iz svakidašnjeg života! Promotrimo sjedenje na jajima. Jaje je ispunjeno tekućinom. Ova se tekućina ili vlaga izloži toplini pa iz meke tekuće supstance izade živuće pile s tvrdim kostima i razmjerno tvrdim mesom i perjem.

Ako iz trome tekućine jajeta bez dodavanja bilo kakve otvrđnute supstance izvana izade živo pile - zar je to onda tako daleko od ideje da je Svetmir kristalizirani duh ili prostor? Ovo iznosim da bih olakšao shvatiti veliki misterij svijeta, da bih pokazao da je duh uvek

djelatan - i onda kada se očituje i onda kad je kaos. Sva atmosfera oko nas, prostor između svjetova, je duh i postoji stalna izmjena, forma se razrješava u prostor i prostor kristalizira u formu.

Kaos nije stanje koje je postojalo u prošlosti a sada potpuno nestalo. Kada se ne bi sva izrabljena tijela stalno vraćala u kaos na razrješenje i kaos ne bi stalno rađao nove forme, onda ne bi bilo nikakvog napretka. Prestao bi razvoj i napredak bi bio zaustavljen.

Kaos je temelj svega napretka. Naš se život za vrijeme kaosa osniva na našem životu za vrijeme djelatnog očitovanja, i obratno. To znači na onome što za vrijeme djelatnog očitovanja možemo učiniti. Uopće, sposobnost napredovanja posljedica je kaosa. Međuprostor između perioda i kruženja u stvari je mnogo važniji za rast duše nego konkretna egzistencija, iako je potonja temelj prve, pa zato bez nje ne može biti ništa. Važnost tog kaotičnog međuprostora leži u činjenici da se za vrijeme te periode bića svih klasa koje se razvijaju tako usko povežu, da postanu jedno. Tako dolaze oni koji su nižeg razvoja u najbližu vezu s onima višeg razvoja pa se okoriste njihovim višim titrajima i time postanu sposobni proživjeti svoja prošla iskustva na novi način.

Moramo se naučiti da u kaosu vidimo duh Božji koji prožima svaki dio Beskrajnosti. Onda će se u pravom svjetlu pojaviti aksiom Rosenkreuzera: "Kaos je rasadište Kozmosa", pa ćemo se prestati čuditi kako iz "ničega" može postati "nešto". On uključuje u sebi u klici sve ono što se za vrijeme tjelesne manifestacije dogodilo, a ipak ne sve jer uslijed vjenčanja Kozmosa s Kaosom uvijek se nešto novo dogodi čega prije nije bilo, što nije bilo predviđeno, što je bilo latentno. Ime tog Nešto je genij, uzrok Epigeneze.

Pojavljuje se u svim kraljevstvima. Izraz je duha koji se razvija u čovjeku, životinji i biljci. Zato je kaos sveto ime, ime koje znači nemir svega onoga što priroda pruža - što izaziva osjećaj strahopoštovanja u svakom pravom okultisti. On vidi u vidljivom osjetilnom svijetu očitovanje skrivenih mogućnosti Kaosa.

Rođenje planeta

Da bi se mogao izražavati u fizičkom svijetu čovjek je morao razviti prikladno fizičko tijelo. U takvom svijetu kao što je ovaj on mora imati tijelo s udovima, organima i mišićima pomoću kojih se može kretati, i mozak, da bi mogao upravljati kretnjama. Da su uvjeti bili drugačiji onda bi se i tijelo odgovarajuće drugačije razvilo.

Svako biće, visoko ili nisko na ljestvici života, mora u svakom svijetu u kome se želi izražavati imati za to potrebne nosače. I samih sedam duhova pred Prijestoljem moraju posjedovati potrebne nosače, koji su, što je samo po sebi razumljivo, za svakog od njih različiti. U svojoj ukupnosti oni su Bog i predstavljaju božansko Trojstvo, i ono se preko svakog od njih izražava na različit način.

Boje nam mogu najbolje predstaviti jedinstvo Boga sa sedam duhova ispred prijestolja. Bijela boja je sinteza, ona u sebi sadrži sve boje, tako kao što Bog u sebi sadrži sve stvari Sunčevog sustava. Tri boje: plava, crvena i žuta su izvorne; sve druge su nastale iz kombinacije ovih boja. Kada pomiješamo po dvije ove praboje dobivamo daljnje četiri (sekundarne). Skala od tih 7 boja čini spektar. Oni predstavljaju 7 duhova ispred Prijestolja. Tako kao što su boje različite tako i 7 duhova svaki ima svoju različitu misiju u kraljevstvu božjem, u našem Sunčevom sustavu.

Sedam planeta koji kruže oko Sunca fizička su tijela sedmorice planetarnih genija. Njihova su imena: Uran s jednim satelitom, Saturn s 8 mjeseca, Jupiter s 4 mjeseca, Mars s 2, Zemlja s jednim, Venera i Merkur.

Stalno nalazimo da tijela odgovaraju svrsi za koju su napravljena. Zato fizička tijela tih 7 planetarnih duhova imaju oblik kugle, jer je taj oblik najbolje prilagođen velikoj brzini kojom on žuri kroz prostor.

Čovječe tijelo je u prošlosti bilo drugog oblika nego li je naše današnje, a ono će i u budućnosti biti različito. Za vrijeme involucije bilo je gotovo kuglastog oblika, onako kako je ono još danas u svom predporođajnom životu, jer razvoj ponavlja u maternici prošle razvojne stupnjeve. U tom stanju razvijao je čovjek kuglasti oblik, jer su za vrijeme involucije njegove energije bile upravljene prema unutra na izgradnju njegovih vlastitih nosača, tako kao što se embryo razvija unutar kugle maternice.

Fizičko i životno tijelo čovjeka se je pružilo, ali njegovi viši nosači zadržali su formu jajeta. U fizičkom tijelu nalazi se mozak, koji vlada, na vrhu. To je za takav organ nepovoljan položaj jer je dalek put dok utisak s kraja nogu dođe do glave. To će u budućnosti biti popravljeno pa će mozak biti u sredini tijela. (U sfernim planetima planetarni duh ravna iz sredine kretanjima svojih nosača).

Naše Sunce nije moglo postati Suncem prije nego li je iz sebe izdvojilo sva bića koja nisu bila dovoljno razvijena da bi mogla podnijeti visoki broj titraja i veliku svjetlost. Sva bića na raznim planetima bila bi izgorjela da su ostala na Suncu.

Ovo vidljivo Sunce je mjesto za razvoj bića koja su daleko iznad ljudskog stupnja. Sunce samo je isijavanje centralnog Sunca, nevidljivog izvora svega što je u našem Sunčevom sustavu. Naše je vidljivo Sunce samo zrcalo koje odražava zrake duhovnog Sunca. Pravo Sunce je nevidljivo isto tako kao i pravi čovjek.

Uran je bio prvi planet koji je bio iz magle izbačen, kada je počelo odvajanje u kaosu sa svitanjem Zemljine periode. Nije bilo nikakvog svjetla osim blijedog svjetla Zodijaka. Život koji se je izdvojio s Uranom bio je prilično zaostao i jako se sporo razvijao.

Kao slijedeći bio je izdvojen Saturn. On je polje djelovanja za život koji odgovara razvoju Saturnove periode. Bio je izbačen prije nego se magla užarila i nije bio izvor svjetla nego je bio reflektor.

Kratko iza toga kada se magla ražarila odvojen je Jupiter. Vrućina na Jupiteru nije tako velika kao na Suncu, Veneri ili Merkuru, ali radi njegove velike mase on je sposoban svoju vrućinu zadržati, pa je tako povoljno mjesto za razvoj čitavog reda vrlo naprednih bića. On odgovara stupnju razvoja koji će Zemlja u svojoj Jupiterovoј periodi dostići.

Mars je velika tajna. Možemo samo reći da je život tamo jako zaostao.

Zatim je od Sunca bila izdvojena Zemlja sa svojim Mjesecom, poslije toga Venera i Merkur.

Kada jedan planet ima Mjesece, to pokazuje da je na planetu bilo bića koja su tako jako zaostajala da nisu mogla napredovati s glavnim životnim valom. Zato su bili izdvojeni, da ne bi sprječavali napredak pionira. Kada su ovi zaostali svoje stanje popravili, oni se vraćaju na majčin planet, a napušteni Mjesec počinje umirati. Duhovni impuls, koji ga je eonima tjerao na njegovoj putanji, može još eonima trajati, pa on može dalje kao satelit kružiti oko planeta. S vremenom popušta privlačna snaga planete-majke, njegova se putanja udaljava dok ne dostigne granice Sunčevog sustava. Onda dolazi u međuzvjezdani prostor pa se u kaosu razriješi.

12. poglavlje

RAZVOJ NA ZEMLJI

Polarna epoha

Dok je još materija koja sada sačinjava našu Zemlju bila dio Sunca ona je naravno bila u vatrenom stanju. A kako vatra ne može duh spaliti počeo je naš razvoj također odmah, ali se ograničio na polarnu zonu Sunca. Najviše razvijena bića budućeg čovječanstva prva su se pojavila. Tvari koje sada sačinjavaju našu Zemlju još su bile u tekućem stanju a atmosfera je bila plinovita, ali čovjek je usprkos tome već obnavljao svoje rudno stanje.

Iz ove razrijeđene kemijske Sunčeve supstance čovjek gradi sam svoje prvo mineralno tijelo uz pomoć Gospodara forme. Na prigovor da je čovjek bio nesvjestan pa nije mogao graditi treba navesti primjer majke. Zar je ona svjesna toga da izgrađuje tijelo djeteta? A to se ipak ne može poreći.

Prvo čovjekovo fizičko tijelo nije nimalo sličilo njegovom današnjem sjajno organiziranom nosaču. Taj se je razvio tek tokom mirijada godina. Prvo fizičko tijelo bilo je veliko trbušasto tijelo s jednim otvorom na kraju iz kojeg je izlazio neki organ. To je bio organ za orientaciju i ravnanje. Tijekom vremena gusto se tijelo čvršće skupilo i zgusnulo. Ako je ono došlo suviše blizu izvoru veće topline no što je moglo podnijeti, propalo je.

S vremenom je organ postao osjetljiv prema uvjetima koji su prijetili uništenjem, pa se čvrsto tijelo povuklo na sigurnije mjesto.

Taj se organ sada izradio u epifizu, koja se gdjekad naziva trećim okom što nije točno, jer je on bio organ za osjećanje topline i hladnoće, što je danas prošireno na čitavo tijelo.

Rasplođivanje se tada izvodilo na način da su se tijela dijelila na dvije polovice, ali ti dijelovi nisu rasli nego su ostajali upola manji nego izvorni.

Hiperborejska epoha

Na raznim mjestima vatrene kugle počeli su se tokom vremena u vatrenom moru stvarati čvrsti otoci.

Pojavili su se Gospodari forme s andelima pa su snabdjeli fizičko tijelo čovjeka sa životnim tijelom. Trbušasta tijela tada su počela rasti pošto su privlačila vanjsku materiju. Rasplođivala su se tako da su se dijelila na dva nejednaka dijela, koja su dalje rasla do veličine roditelja.

Polarna je epoha bila stvarno ponavljanje Saturnove periode. Čovjek je kroz to vrijeme prolazio svoj mineralni stadij. Imao je isti nosač - fizičko tijelo, a njegova je svijest bila slična stanju transa. Analogno tome, on je u hiperborejskoj epohi prolazio stadij biljke, pri čemu je imao fizičko tijelo i životno tijelo, a svijest sna.

Čovjek je počeo svoj razvoj na Zemlji kada je Sunce izbacilo Mars, a ono što je danas Zemlja još se od Sunca nije odijelilo. Ali na kraju hiperborejske epohe stvaranje kore toliko je napredovalo da je ono postalo zaprekom za razvoj viših organiziranih bića na Suncu. Vatreno stanje pak sprečavalо je razvoj bića nižeg stupnja kao što je čovjek, koji je u tom stadiju trebao gušći svijet za svoj razvoj. Zato je na kraju te epohe bila Zemlja odbačena od Sunca pa je počela svoje putovanje oko majčinog tijela u nešto različitoj udaljenosti nego je današnja. Kratko vrijeme iza toga bili su iz istih razloga izbačeni i Venera i Merkur.

Mjesec - osmo nebesko tijelo

Sedam svjetskih tijela (Weltkörper) su mjesta razvitka. Mjesec je mjesto uništenja.

Da se Zemlja nije odijelila od Sunca, brzina titraja bila bi uništila čovjekove nosače. On bi bio tako brzo rastao da ne bi imao vremena iživjeti svoju mladost. Slično kao u tropima gdje zrelost i starost nastupaju brže nego na sjeveru. Ali da je Mjesec ostao kraj Zemlje čovjek bi se okamenio. Sadašnja udaljenost od Sunca i primanje njegovih zraka iz udaljenosti omogućuje čovjeku da živi i da se razvija pod povoljnim titrajima. Mjesečeve snage ga također dosižu iz udaljenosti pa mu čine mogućom izgradnju njegovog čvrstog tijela. Ali ako su ove snage djelotvorne u gradnji forme one vode i u smrt, jer njihov stalni rad kristalizira tkivo tijela.

Sunce radi u životnom tijelu, ono je snaga koja daje život. Ona neprekidno suzbija snage Mjeseca, koje nose smrt.

Lemurijska epoha

U toj se epohi pojavljuju Arhanđeli (čovječanstvo periode Sunca) i Gospodari intelekta (čovječanstvo periode Saturna). Ove hijerarhije podupirali su Gospodari forme kojima je bila povjerena perioda Zemlje. Oni su pomogli čovjeku izgraditi požudno tijelo a Gospodari intelekta su većem dijelu pionira (koji su sačinjavali I. klasu) poklonili klicu intelekta. Gospodari intelekta preuzeli su brigu o višem dijelu požudnog tijela i klijajućem intelektu i snabdjeli su ih svojstvom odvojenog jastva, bez čega ne bi bilo samosvjesnih bića kakva smo mi.

Gospodarima intelekta imamo zahvaliti odvojenu osobnost sa svim mogućnostima iskustva i rasta koje ona pruža. Ta točka označava rođenje individualizma.

Rođenje individuuma

Osobnost je slika duha u zrcalu, pri čemu intelekt služi kao zrcalo ili žarište.

Kao što slika stabla kad se zrcali u jezeru izgleda obrnuta, pa mislimo da je krošnja stabla najdublje u vodi, tako najviši aspekt duha (božanski duh) nalazi svog dvojnika u najnižem od tri tijela (fizičkom tijelu). Slijedeći viši duh (životni duh) se zrcali u slijedećem nižem tijelu (životnom tijelu). Treći duh, čovječji duh i njegovo zrcaljenje (osjećajno tijelo) izgledaju reflektirajućem intelektu najbliži i taj odgovara površini jezera, posredniku zrcaljenja u našoj jednadžbi.

Duh je za vrijeme involucije došao dolje s viših svjetova, a istom djelatnošću i u istoj periodi su bila građena tijela prema gore. Sastanak ovih dviju struja u zrcalu-intelektu označava čas u kome se rodio individuum, čovječje biće, ego - kada je duh zaposjeo svoje nosače.

Ipak ne smijemo misliti da je čovjek time najedanput došao do svog sadašnjeg razvojnog stanja, da je najedanput postao sebe svjesno misaono biće koje je danas. Prije nego je to postigao on je morao proći dugotrajno i mukotrpo putovanje, jer su u vrijeme o kome govorimo njegovi organi bili u krajnje rudimentarnom stanju i nikakav se mozak nije mogao upotrijebiti kao sredstvo izražavanja. Zato je i svijest bila tako mutna. Jednom riječju čovjek onih dalekih dana nije bio ni blizu tako inteligentan kao naše današnje životinje. Prvi korak u tom pravcu bila je gradnja mozga, da bi se intelekt u fizičkom svijetu njime mogao služiti. To se dogodilo diobom čovječanstva na spolove.

Dioba spolova

Suprotno općem mišljenju, ego je dvospolan. Kad bi ego bio bez spola onda bi i tijelo bilo bez spola, jer tijelo je vanjski simbol duha koji u njemu stanuje.

Spol se ega u unutarnjim svjetovima nikako ne očituje kao takav. Tamo se očituje kao dvije odvojene osobine - volja i mašta. Volja je muška snaga i stoji u vezi sa Sunčevom snagom, mašta je ženska snaga i uvijek stoji u vezi s Mjesecem snagama. Odatle fantastična usmjerenošć žena i osobit upliv Mjeseca na njihov organizam. Dok je još materija iz koje su stvoreni Zemlja i Mjesec bila dio Sunca i tijelo nastajućeg čovjeka još bilo u stvaranju, radile su jednako u svim tijelima snage one strane, koja je poslije postala Sunce, i one koja je sada Mjesec, pa je čovjek hiperborejske epohe bio hermafrodit - sposoban rađati druga bića iz sebe bez suradnje drugog.

Kada se Zemlja rastavila od Sunca i kratko vrijeme poslije toga odbacila Mjesec, nisu snage nebeskih svjetala našle u svemu jednaki izraz kao prije. Neka su tijela postala više prijemljiva za utjecaj jednog, a druga za utjecaj drugog.

Upliv Marsa

Za vrijeme onog dijela periode Zemlje koji je prethodio diobi spolova - za vrijeme 3 i 1/2 kruženja, koje se dogodilo između vremena u kome je bio odijeljen Mars od početka lemuriskske epohe - kružio je Mars u jednoj drugoj putanji nego je sadašnja i njegova je aura prodirala u tijela centralnog planeta i polarizirala željezo.

Kako je željezo bezuvjetno potrebno za stvaranje crvene tople krvi bila su sva bića hladnokrvna, bolje rečeno, tekući dijelovi tijela nisu bili topliji nego okolna atmosfera.

Kada se Zemlja otrgla od centralnog Sunca taj je događaj promijenio putanje planeta i tako je upliv Marsa na željezo Zemlje sveden na minimum. Konačno je planetarni duh Marsa taj upliv sasvim povukao, pa makar se osjećajna tijela Zemlje i Marsa još uvijek prožimaju, pokretačka snaga Marsa na željezo je prestala, te je ono postalo slobodno za upotrebu našega planeta.

Željezo je zaista podloga razdvojene egzistencije. Bez željeza ne bi mogla postojati crvena krv koja daje toplinu i ego ne bi u tijelu imao oslonca. Kada se - u kasnijem dijelu lemuriskske epohe - razvila crvena krv, tijelo je postalo uspravno i ego je mogao početi u njemu stanovati i vladati.

Ali u tijelu stanovati nije konačni cilj razvoja. Ono je samo sredstvo kroz koje se ego može bolje izražavati. U tu se svrhu moraju izgraditi organi osjetila, pa grkljan i prije svega mozak. U prvo vrijeme hiperborejske epohe, dok je Zemlja još bila povezana sa Suncem, Sunčeve su snage snabdijevale čovjeka sa svime što je on trebao za svoje uzdržavanje, pa je on suvišak nesvesno izdavao u svrhu rasplodivanja. Kad je ego zaposjeo svoje nosače, postalo je potrebno da se dio tih snaga upotrijebi za izgradnju mozga, i grkljana koji je prvobitno bio dio organa stvaranja. Grkljan je bio izgrađen dok je još fizičko tijelo imalo oblik kugle (oblik kakav danas ima ljudski embrio). Kada se fizičko tijelo pružilo i uspravilo ostao je dio organa za stvaranje na gornjem dijelu čvrstog tijela i taj je dio postao grkljan. Tako se je razdijelila dvostruka stvaralačka snaga, koja je do tada za stvaranje drugog bića radila samo u jednom. Jedan se dio usmjerio prema gore da izgradi mozak i grkljan, koji su imali čovjeku omogućiti da misli i da svoje misli saopćava drugima.

Posljedica ove promjene bila je ta da je za stvaranje drugog bića bila potrebna suradnja

dvaju bića, jer je svaki raspolagao samo s polovicom stvaralačke snage.

Razvijajuće biće steklo je putem mozga svijest o vanjskom svijetu na račun polovice svoje stvaralačke snage. Prije tog vremena on je obje snage u sebi upotrebljavao da postavi drugo biće na svijet. Kao posljedica ove promjene razvila se snaga mišljenja i izricanja misli. Prije toga čovjek je bio stvaralac samo u fizičkom svijetu, sada je postao sposoban stvarati i u tri svijeta.

Rase i njihovi vođe

Neposredni vođe čovječanstva (osim onih stvaralačkih hijerarhija) koji su u evoluciji pomagali čovjeku u njegovim prvim teturajućim koracima, nakon što je u involuciji stekao potrebne nosače, bili su mnogo naprednija bića nego čovjek duž svog razvojnog puta. Oni su došli s ona dva planeta koji leže između Zemlje i Sunca, Venere i Merkura, s porukom ljubavi.

Bića koja borave na Veneri i Merkuru nisu tako daleko uznapredovala kao oni kojima je Sunce sadašnje područje razvoja, ali su došli mnogo dalje nego naše čovječanstvo. Zato su ostali malo dulje s glavnom masom nego stanovnici Zemlje, ali na određenoj točki njihov je razvoj tražio odijeljeno igralište i tako su bila ta dva planeta odbačena, prvo Venera i potom Merkur. Svaki je dobio udaljenost od centralnog Sunca koja je odgovarala njegovom razvoju. Stanovnici Merkura su najnapredniji i zato Suncu najbliži.

Nekoliko stanovnika svakog od tih planeta bili su poslani na Zemlju da pomognu novorođenom čovječanstvu i oni su okultistima poznati kao "Gospodari Venere" i "Gospodari Merkura".

Gospodari Venere su bili vođe masa naših naroda. Pojavili su se među ljudima i bili poznati pod imenom "Božji poslanici". Dobro su vodili naše čovječanstvo korak po korak. Protiv njihovog autoriteta nije bilo priziva, jer čovjek još nije bio razvio neovisnu volju. Oni su ga imali dovesti do tog stupnja na kojem će moći upotrijebiti volju i rasuđivanje, i oni su ga vodili tako dugo dok se nije mogao sam voditi.

Kada je pod vodstvom tih bića čovječanstvo dostiglo stanoviti napredak bili su najnapredniji od njih stavljeni pod vodstvo Gospodara Merkura, koji su ih posvetili u više istine da ih učine vođama naroda. Ovi posvećenici su onda bili uzdignuti u čast kraljeva i bili osnivači dinastija. Bili su uistinu "po milosti Božjoj" postavljeni, podučavali su narod i vodili brigu o dobru naroda. Vladala je pravednost i zato je ono ostalo u uspomeni kao "zlatno doba".

Danas je potrebno čovjeka dovesti do toga da se nauči sam sebe svladavati, jer samosvladavanje je konac i cilj svakog vladanja. Nijedan čovjek ne može ostati sigurno slobodan ako nije naučio sam sobom vladati, i u današnje je doba to najteža zadaća koja mu je zadana. Lako je drugima zapovijedati, teško je sebi samome nametnuti poslušnost.

Upliv Merkura

Svrha Gospodara Merkura u ono vrijeme i svih hijerofanata misterija poslije toga, kao i okultnih škola naših dana bila je i jest, da učenika pouči umjetnosti samosvladavanja. U onoj mjeri u kojoj je čovjek naučio svladavati sebe on je sposoban vladati i drugima.

Onako kako su radili Gospodari Venere u davnini s masama tako sada rade Gospodari Merkura s individuama pa ih uče samosvladavanju i pod stanovitim uvjetima podobnim da vladaju drugima. Taj rad je početak onog Merkurovog upliva koji će tokom preostala 3 i 1/2

kruženja Zemlje biti sve jači.

Za vrijeme prva 3 i 1/2 kruženja vladao je Mars, on je polarizirao željezo, osujetio stvaranje crvene krvi i zadržavao ega od toga da se u tijelu uzida prije nego je postigao potreban stupanj razvoja. Za vrijeme zadnja 3 i 1/2 kruženja trudit će se Merkur da izvuče ego iz njegovih najgušćih nosača na putu inicijacije. Gospodar Merkura učit će čovjeka kako će po želji napustiti svoje tijelo i opet u nj ući, kako će djelovati u svojim višim nosačima neovisno od fizičkog tijela, tako da će ono biti sretan stan umjesto zatvora, koristan instrument umjesto okova koji sprečavaju.

Zato okultna znanost govori o periodi Zemlje kao Mars-Merkur periodi, pa se može uistinu tvrditi, da smo u Marsu bili i da u Merkur idemo. Merkur je sada zamračen i vrši vrlo slab upliv na nas. Ali on dolazi iz planetarnog mira pa će tokom vremena njegov upliv na naš razvoj biti sve jači i jači. Dolazeće rase imat će od njega veliku pomoć.

Lemurijska rasa

Atmosfera kasnijeg doba lemurijske epohe bila je još jako gusta - kao vatrena magla periode Mjeseca, ali još gušća. Zemljina kora tek je počela na nekim mjestima postajati tvrda dok je na drugim mjestima još bila vatrena ili ocean kipuće vode.

Na tvrdim i razmjerno hladnjim mjestima živio je čovjek okružen šumama divovskih paprati i životinjama strašne veličine. Tijela ljudi i životinja bila su još sasvim plastična. Kostur je stvoren, ali čovjek je bio sposoban oblikovati svoje vlastito meso i ono životinja.

U doba svog rođenja mogao je čuti i pipati, ali opažanje svjetla došlo je kasnije. (Analogni slučaj je kod životinja gdje mladi pasa i mačaka tek kasnije progledaju). Lemurijanac nije imao oči. Imao je dva osjetljiva mjesta na kojima je osjećao Sunčeve svjetle koje je mutno sijalo kroz vatrenu atmosferu. Tek na kraju atlantske epohe čovjek je razvio vid kakav danas ima. Do tog vremena oko se izgrađivalo. Dok je Zemlja bila dio mase koja je davala svjetlost čovjek nije trebao osvjetljenja izvana, on je sam svijetlio. Ali kada se tamna Zemlja od Sunca odvojila postalo je potrebno opažati svjetlo. Priroda je izgradila oko - onog koji opaža svjetlo, kao ponavljanje postojeće funkcije. To je opći slučaj, kaže prof. Huxley. (Ameba nema želudac a ipak probavlja. Ona je sva želudac. Potreba probavljanja hrane izgradila je tokom vremena želudac, ali probava je uslijedila prije nego je stvoren kanal za prehranu). Analogni slučaj je s okom. Opažanje svjetla izazvalo je gradnju oka. Svjetlo samo gradi i uzdržava oko. Gdje nema svjetla ne može biti ni oka. Kada se životinje povuku i žive u spiljama bez svjetla, oči degeneriraju i zakržljaju. Govor Lemurijanaca sastojao se iz zvukova sličnih prirodnim. Zavijanje vjetra u šumama, žuborenje potoka, buka vodopada i rika vulkana bili su glasovi Bogova, kojih se on smatrao potomkom. O rođenju svog tijela ništa nije znao. Nije ga mogao ni vidjeti. Ništa drugo. Ali za svoja sustvorenja je znao. To je bilo neko nutarnje opažanje, kao naše doživljavanje u snu.

Tako o svom tijelu nije ni najmanje znao, čak niti da ga ima. Slično kao što mi ne znamo za svoj želudac - dok je on zdrav. Tek je bol bila sredstvo da ga upozna s njegovim tijelom i vanjskim svijetom.

Sve što stoji u vezi s rađanjem događalo se na poticaj anđela pod vodstvom Jehove, regenta Mjeseca. Općenje se odvijalo u određeno vrijeme godine kada su zrake od planeta do planeta padale pod pravim kutom. Tako stvaralaštvo nije nailazilo na otpor, a rađanje je bilo bezbolno. Čovječanstvo rađanja nije bilo svjesno, jer je u ono vrijeme o fizičkom svijetu znalo toliko koliko sada za vrijeme spavanja. Samo doticajem u spolnoj vezi čovjek je postao svjestan mesa i muž "prepoznao" svoju ženu (Biblija). Kada su ljudi počeli ovu

stvaralačku djelatnost provoditi neovisno o uplivu zvijezda "prokleo" ih je Jehova, što znači uslijedile su posljedice kršenja zakona. Jeli su plodove sa "stabla spoznaje", njima su se otvorile oči, došli su do saznanja o dobru i zlu. Postali odgovorni za bol, bolesti i žalosti.

Lemurijanac nije poznavao smrt. Kada je nakon duge starosti njegovo tijelo uvenulo on je prešao u drugo, potpuno nesvjestan promjene. Žarište njegove svijesti nije ležalo u fizičkom svijetu, zato napuštanje jednog tijela i uzimanje drugog nije značilo ništa više nego padanje lista s grane drveta.

Govor Lemurijanca bio je nešto sveto. To nije bio mrtav jezik kao naš. Svaki zvuk koji je on izrazio imao je snagu nad stvorenjima oko njega, nad životinjama, pa i nad samom prirodom. Zato je pod vodstvom Gospodara Venere, koji su bili poslanici božanskih hijerarhija - snaga govora primjenjivana s velikim strahopoštovanjem.

Odgoj dječaka bitno se razlikovao od odgoja djevojaka. Lemurijska metoda odgoja nama danas izgleda okrutna, ali moramo misliti na to da njihova tijela nisu bila tako osjetljiva kao naša i da se samo putem najtvrdih postupaka mogla probuditi mutna svijest. Odgoj dječak imao je naročito taj cilj da razvije volju. Oni su bili tjerani da se međusobno tuku i te su borbe bile izvanredno grube. Bili su i svom snagom nabijani na šiljke kolaca i tako su morali ostati usprkos boli, da bi vježbali snagu volje. Učili su naporom volje naprezati mišiće pa nositi silne terete.

Odgoj djevojaka išao je za tim da razvija maštu. Također su bile podvrgnute strogom i teškom postupku. Bile su upućivane u duboke šume da slušaju zvukove vjetra u vrhovima stabala i bijesne prolome oluja. Tako su izgubile strah pred strahotama prirode i upoznale veličanstvenost međusobno sukobljavajućih elemenata. Česta riganja vulkana bila su osobito cijenjeno sredstva odgoja, jer su budila pamćenje. Lemurijanci nisu imali pamćenja. I ono što su doživjeli kao bolno ili strašno odmah su zaboravljali čim je ono prošlo. Zato su ovi prije navedeni strogi pokusi služili razvoju pamćenja, da se putem stalno ponavljanja utisaka urežu doživljaji - da bi iskustva prošlosti bili vodići u budućem ponašanju. Odgoj djevojaka razvio je prvo klijajuće pamćenje. Prvo shvaćanje o dobru i zlu one su stvorile jer su njihova iskustva uglavnom djelovala na maštu. Iskustva koja će vjerojatno ostaviti uspomenu držala su se za "dobra", onakva koja nisu vodila ovom vruće željenom rezultatu - kao "loša".

Tako je žena postala pionir kulture, jer je bila prva koja je razvila pojam "dobrog života". Postala je poštovani tumač Starih i do danas je dostoјno zadržala položaj prethodnika.

Kako smo vidjeli Lemurijanac je bio rođeni magičar. On se je osjećao potomkom Božjim, kao duhovno biće. Zato njegovo napredovanje nije bilo usmjereni prema stjecanju duhovnog znanja, nego materijalnog. U hramovima gdje su se najnapredniji posvećivali nije trebalo iznositi njegovo visoko porijeklo ili ga podučavati u magičnim snagama i učiti kako će se ponašati u svijetu požude i višim svjetovima. Takvu poduku trebamo mi danas, jer prosječni čovjek niti zna za duhovni svijet niti zna djelovati u nadfizičkom svijetu. Lemurijanac je na svoj način imao ta znanja i te je sposobnosti znao koristiti, ali on nije poznavao zakone Svetog, niti činjenice fizičkog svijeta koje su kod nas opće poznate. Zato ih se u školi posvećenja učilo poznavati zakone prirode i takve činjenice koje se odnose na fizički svijet. Njegovu volju trebalo je jačati, i probuditi njegovu maštu i pamćenje, i naučiti ga povezivati iskustva. Tako su ti hramovi bili visoke škole za njegovanje snage volje i mašte i pripremni tečajevi za umjetnost i znanost.

Makar je Lemurijanac bio rođeni magičar, on nikada nije zloupotrebljavao svoju moć, jer se je osjećao povezanim s Bogovima. Pod uplivom poslanika Božjih njegove su snage bile upravljenje na to da stvaraju forme u životinjskom i biljnem svijetu. Kao što su neka naša

djeca vidovita tako dugo dok su u stanju bezgrješne nevinosti, tako su Lemurijanci, koji su još bili čisti i bezgrješni, posjedovali nutarnje opažanje koje im je davalо mutnu predodžbu o predmetima vanjskoga svijeta, ali njihova nutarnja priroda ih je tim jasnije rasvjetljavala i njihova duševna svojstva providila duhovnom snagom opažanja. Nevinost nije isto što i krepot. Nevinost je dijete neznanja i ono u svijetu koji je imao za cilj postići mudrost nije moglo dalje vrijediti. Da bi se došlo do tog cilja bilo je potrebno poznavati dobro i zlo, pravo i krivo kao i izbor glavnih dužnosti.

Kada se čovjek svjestan slobode izbora stavi na stranu dobrog i pravog on je onda krepstan i mudar. Ako podlegne iskušenju i znajući čini krivo, onda on pomaže grijeh i opačinu.

Božji se planovi ne mogu uništiti. Svako djelovanje je rasadnik za zakon uzroka i posljedice. Mi žanjemo ono što smo posijali. Biljke krivih djelovanja nose cvijeće jada i boli a kada sjeme padne u čisto srce, kada se polijeva suzama kajanja, u pravo će vrijeme iz toga izrasti krepot. O blagoslovljena sigurnosti - da će iz svakog zla koje počinimo izrasti dobro, jer u kraljevstvu našega Oca ne može ništa biti trajno, osim dobrega! Zato je "pad" sa svojim posljedicama - bolima i patnjama - samo prolazno stanje u kojem mi gledamo kroz staklo i vidimo tamu. Ali uskoro ćemo vidjeti Boga u nutrini i izvana, licem u lice. On se pojavljuje svima koji su čista srca.

Pad čovjeka

Mogli smo promatrati da prije pada svijest nije imala svoje žarište u fizičkom svijetu. Čovjek nije bio svjestan rasplodivanja, rođenja niti smrti. Anđeli koji su njegovali životno tijelo i na njemu radili (jer ono je sredstvo rasplodivanja), upravljali su rasplodivanjem i dovodili spolove zajedno u razna doba godine, kod čega su koristili Sunčeve i Mjesečeve snage u doba koje je bilo najpovoljnije za plodnost. Ne početku je veza za dionike bila nesvjesna ali kasnije je rodila trenutnu fizičku spoznaju. Doba trudnoće nije bilo povezano nikakvim poremećajem i porod se odvijao bezbolno za vrijeme dubokog sna majke. Rođenje i smrt nisu bili povezani s nikakvim lomom u svijesti i prema tome za Lemurijanca nisu postojali. Njihova svijest je bila upravljenja prema unutra. Oni su fizičke stvari opažali na duhovan način tako kako ih mi doživljavamo u stanju sna - gdje su svi naši doživljaji u našoj nutrini.

Kada su se njihove oči otvorile i njihova se svijest upravila na činjenice fizičkog svijeta, uvjeti su se promijenili. Rasplodivanje više nisu vodili anđeli nego čovjek koji nije poznavao djelovanje Sunčevih i Mjesečevih snaga. On je i spolno djelovanje zloupotrijebio kada ga je upotrijebio za zadovoljavanje osjetilnog uživanja - s posljedicom da je trudnoća vremenom bila povezana s bolima. Od tada je njegova svijest dobila svoje žarište u fizičkom svijetu, iako on stvari nije vidio u jasnim obrisima sve do kraja atlantske epohe. Malo pomalo dolazio je do spoznaje smrti kroz lom koji je nastao u njegovoј svijesti kada je smrću bio prenesen u više svjetove i kod ponovnog poroda bio враћen u fizički svijet.

Otvaranje očiju ovako se odvijalo. Sjećamo se da je kod diobe spolova muž postao izraz za volju koja je jedan dio dvostrukе duševne snage, dok je žena izražavala drugi dio, maštu. Kad žena ne bi imala mašte, ona ne bi mogla izgraditi novo tijelo u svom trbuhi i kad sjeme ne bi bilo otjelovljenje čovječje volje ono ne bi moglo izazvati prodor i na taj način početi proces klijanja, koje se pokazuje u dalnjem povećanju jajeta. Ove snage-blizanci, volja i mašta, potrebne su da se rodi tijelo. Ali otkad su spolovi odijeljeni jedan dio te snage ostaje u nutrini individua, a samo se izdani dio upotrijebi za rasplodnju. Odatle potrebe da se

individuum, koji izražava samo jednu vrstu duševne snage, poveže s drugim, koji posjeduje nadopunjavajuću duševnu snagu. Onaj pak dio duševne snage, koji nije bio upotrijebljen za rasplodnju, iskoristit će se za unutarnji rast. Dok je čovjek čitavu duplu spolnu snagu koristio za rađanje nije ostalo ništa za njegov duševni rast. Ali otkad je dio ostao neiskorišten, njega je unutra stanujući duh upotrijebio za izgradnju mozga i grkljana.

Tako je čovjek dalje gradio kroz čitav kasniji dio lemurijske i prve 2/3 atlantske epohe dok nije postao misaono biće, svjesno i sposobno stvarati zaključke.

I kod čovjeka je mozak članak koji povezuje duh s okolnim svijetom. On o vanjskom svijetu može nešto znati samo posredovanjem mozga. Osjetila su samo posrednici između vanjskih utisaka i mozga, a mozak je instrument koji ove utiske procjenjuje i povezuje. Anđeli pripadaju jednom drugom razvojnom redu i nikada nisu bili zatvoreni u nekom tako gustom i polaganom nosaču kao što je naše fizičko tijelo. Oni su naučili steći mudrost bez fizičkog mozga. Njihov najniži nosač je životno tijelo. Njima je mudrost bila darovana a da nisu morali do nje dolaziti kroz fizički mozak.

Naprotiv, čovjek je morao "pasti u rasplodnju" i za svoje znanje raditi. Duh koji je izgradio mozak putem dijela spolnih snaga upravljenih prema unutra, da bi stekao znanje o fizičkom svijetu, hrani i gradi i današnji mozak. Čovjek se udaljava od svog vlastitog puta kad rađanje koristi za sebične svrhe. Anđeli ne. Njihove duševne snage se nisu dijelile, zato su oni mogli izdavati dvostruku snagu bez sebičnog zadržavanja.

Snaga koja ide prema van da bi stvorila novo biće, jest ljubav. Anđeli su izdali svu svoju ljubav bez sebičnosti ili strasti i zato je u njih tekla kozmička mudrost.

Čovjek izdaje samo dio svoje ljubavi, ostatak sebično zadržava i upotrebljava za to da izgradi svoje unutarnje organe izražavanja, da sebe samoga poboljšava. Tako postaje njegova ljubav sebična i osjetilna. S jednim dijelom svoje stvaralačke, duševne snage on sebično ljubi drugo biće, jer traži suradnju za rađanje. S drugim dijelom svoje stvaralačke duševne snage on misli (također iz sebičnih razloga), jer želi znanje.

Anđeli ljube bez strasti, ali čovjek je morao proći kroz sebičnost. On mora za mudrošću čeznuti i sebično raditi, da bi postigao nesebičnost na višem stupnju.

Anđeli su mu pomogli rasplodivati se, pa i nakon okretanja dijela njegove duševne snage. Oni su mu pomogli izgraditi fizički mozak, ali nisu ništa znali o tome što se iz toga može izleći, jer takav instrument nisu imali, a nisu znali ni neposredno govoriti stvorenju s mozgom. Sve što su učinili bilo je da bdiju nad fizičkim izražavanjem ljudske ljubavi i da ga usmjeravaju uzbudjenjima na nevin način i pun ljubavi - da mu uštede boli i smetnje koje su povezane s upotrebom spolne snage bez mudrosti. Da je takav režim dalje trajao čovjek bi bio ostao Bogom upravljeni automat i nikada ne bi došao do osobnosti i individualnosti. Da je to ipak postao može zahvaliti mnogo osuđivanoj klasi bića koju zovemo luciferima.

Duhovi - luciferi

Ovi duhovi su bili razred zaostalih u životnom valu anđela. U periodi Mjeseca oni su napreduvali daleko ispred velike množine onih koji su sada najnapredniji našeg čovječanstva. Oni nisu tako daleko napreduvali kao anđeli koji su bili pioniri periode Mjeseca, ali su još uvijek bili tako daleko ispred našega čovječanstva da im je bilo nemoguće uzeti fizičko tijelo, kao što smo mi učinili. A ipak nisu mogli steći znanje bez nutarnjeg organa, bez fizičkog mozga. Oni su stajali između čovjeka koji ima mozak i anđela koji ga ne treba, ukratko oni su bili polubogovi.

Tako su bili u ozbilnjom položaju. Jedini način za iznalaženje puta izražavanja i sticanja

znanja bio je da se služe fizičkim mozgom čovjeka, kao što su se mogli i sporazumjeti s ljudskim bićem proviđenim mozgom, što anđeli nisu mogli. U kasnije doba lemurijske epohe čovjek nije vidio fizički svijet kao što ga mi danas vidimo. Njemu je svijet požuda bio mnogo stvarniji. Imao je svijest kao u snu - unutarnju svijest slike - za svijet izvan sebe nije znao. Luciferima nije bilo teško sporazumjeti se s njegovom unutarnjom svijesti i njegovu pažnju obratiti na vanjsku formu koju do tada još nije bio opazio. Oni su mu rekli kako bi mogao prestati biti samo rob vanjskih moći, kako bi mogao postati svoj vlastiti gospodar i sličan Bogovima, "mogao razlikovati dobro i зло". Također su mu objasnili kako se ne treba bojati ako njegovo tijelo umre, jer on ima u sebi unutarnju sposobnost stvarati nova tijela bez pomoći anđela. Sva su ova saopćenja imala svrhu da uprave njegovu svijest prema van radi stjecanja spoznaje.

To su luciferi činili da kroz to profitiraju - da steknu spoznaju kako ju je čovjek stekao. Oni su mu donijeli boli i patnje gdje ih prije nije bilo, ali su mu donijeli i neprocjenjivi blagoslov oslobođanja od vanjskih upliva i vodstava, i na taj ga način bacili na put razvoja njegovih vlastitih duhovnih snaga, razvoja koji će ga svojevremeno osposobiti da stekne takvu mudrost kakvu imaju anđeli i druga bića, koja su ga vodila prije nego je stekao svoju slobodnu volju.

Prije nego su luciferi-duhovi čovjeka prosvijetili on nije poznavao bolesti, ni boli, ni smrti. To je sve nastalo od nerazumne upotrebe rađalačke djelatnosti i njene zloupotrebe za udovoljavanje osjetilima. Životinje u svom divljem stanju niti su bolesne niti trpe boli, jer se njihovo rasplodživanje odvija pod mudrom brigom i vodstvom grupnog duha samo u ono doba godine, koje je povoljno za taj proces. Spolno djelovanje određeno je za svrhe održanja vrste, a ne za udovoljenje osjetilnih naslada.

Da je čovjek ostao Bogom vođeni automat on ne bi do ovoga dana poznavao bolesti, boli ni smrti ali on bi bio ostao bez svijesti i neovisnosti što je primio prosvijetljenjem luciferskih duhova, "svjetlonoša", koji su mu otvorili oči za razumijevanje i učili ga da svoja mutna opažanja upotrijebi za stjecanje znanja o fizičkom svijetu, kojega je predodređen osvojiti.

Od tog su vremena radile dvije snage u čovjeku. Jedna je ona anđela koji nova bića u majčinu tijelu grade kroz ljubav koja je upravljena prema dolje radi daljnog rađanja. Oni su nastavljaci naše rase.

Druge snage su one luciferske koje su poticatelji za svaku duhovnu djelatnost uz pomoć drugog dijela spolne snage, koja je upravljena prema gore, za izgradnju mozga.

Atlantska rasa

Vulkanske erupcije razorile su veći dio lemurijskog kontinenta i na mjesto njega nastao je atlantski kontinent, tamo gdje danas stoji atlantski ocean.

Materijalistička znanost vođena Platonom pokazala je da ima razloga vjerovati da je taj kontinent postojao. Okultna znanost zna da je postojao i njoj su poznati uvjeti u kojima je postojao. Stara Atlantida razlikovala se u mnogo čemu od današnjeg svijeta. Najveća razlika se odnosila na sastav zraka i vode u ono vrijeme.

S južne strane planeta dolazio je vrući vlažni dah vulkana, koji su još bogato radili. Sa sjevera je strujao prema dolje ledeni dah s polarnih krajeva. Kontinent Atlantida bio je područje na kojem su se sretale te dvije struje i njena je atmosfera zato bila stalno ispunjena debelom mutnom maglom. Voda nije bila tako gusta kao sada nego je sadržavala veliku količinu zraka. Mnogo se pare također zadržavalo u teškoj zaparenoj atmosferi.

Kroz ovu atmosferu Sunce nikada nije jasno sijalo. Bilo je kao naše ulične lampe za gусте magle. Bilo je moguće samo par koraka daleko vidjeti i obris malo udaljenijih predmeta je bio mutan i neodređen. Čovjek je bio vođen više unutarnjim opažanjem nego vanjskim gledanjem.

Ali nije se samo Zemlja razlikovala nego se je i čovjek bitno razlikovao od sveg što sada postoji na Zemlji. On je imao glavu, ali gotovo nikakvog čela. Njegov mozak u tom dijelu nije bio razvijen. Glava je išla od mjesta iznad očiju gotovo ravno prema natrag. Uspoređen s današnjim čovjekom bio je div. Njegove su ruke i noge razmjerno prema trupu bile mnogo dulje nego naše. Namjesto hodanjem on se kretao letećim skokovima, slično klokanu. Imao je male svjetlucave oči. Njegove vlasi kose su bile opore, sjajne, crne i u prorezu okrugle. Po tome što su u prorezu okrugle razlikuju se još u današnje dobe potomci atlantske rase od arijske rase, koje su vlasti uvijek u prorezu ovalne. Uši Atlanta bile su postavljene na glavi mnogo više prema natrag nego kod Arijaca.

Viši nosači Atlanta u odnosu prema fizičkom tijelu nisu bili u koncentričnom položaju kao naši. Duh još nije stanovao sasvim unutar tijela. Bio je još djelomično izvana i zato nije mogao svojim nosačima ravnati istom lakoćom kao kada bi bio potpuno unutra. Glava životnog tijela bila je izvana i ležala je daleko iznad fizičke glave. Između obrva i otprilike pola cola ispod površine kože jedno je mjesto koje korespondira s jednim mjestom u životnom tijelu. To mjesto nije sluzna žlijezda koja leži mnogo dublje u glavi fizičkog tijela. Moglo bi ga se nazvati "korijenom nosa".

Kada se ova dva mesta u fizičkom i životnom tijelu sastanu kao u čovječanstvu naših dana, to ih vidovnjak vidi kao crnu točku ili bolje reći kao praznu mrlju, kao nevidljivo srce plinske lampe. To je sjedište čovječjeg duha, najsvetije od svega svetog u čovječjem tijelu, za sve zatvoreno osim za ego koji unutra stanuje, čiji je to dom. Izvježbani vidovnjak može s više ili manje točnosti vidjeti sva tijela koja čine čovjekovu auru, samo se ovo mjesto pred njim krije. To je "Izis" koje koprenu nitko ne može prodrijeti. Niti najrazvijenije zemaljsko biće ne može vidjeti ego najniže razvijenijeg bića. To i samo to je na Zemlji tako sveto, da je apsolutno sigurno protiv provale.

Ove obje točke o kojima smo govorili, jedna u gustom tijelu i druga u životnom, bile su u čovjeku rane atlantske epohe jedna od druge daleko udaljene. Kod životinje naših dana isti je slučaj. Glava životnog tijela konja daleko je izvan fizičke glave.

Uslijed ove udaljenosti između te dvije točke bilo je opažanje Atlanta mnogo oštije u unutarnjim svjetovima nego u gustom fizičkom svijetu, koji je bio zamračen atmosferom debele teške magle. Ali tokom vremena postala je atmosfera polako jasnija. U isto vrijeme dolazila je navedena točka životnog tijela sve bliže i bliže točki fizičkog tijela. Tako kako su se obje točke međusobno približavale gubio je čovjek malo pomalo doticaj s unutarnjim svjetovima. Oni su postajali mutniji koliko fizički svijet u obrisima jasniji. Konačno, u zadnjoj trećini atlantske epohe, sastala se točka životnog tijela s odgovarajućom točkom fizičkog tijela. Tada se čovjek potpuno probudio za gusti fizički svijet, ali u isto je vrijeme većina ljudi izgubila sposobnost gledati nutarne svjetove.

U ranije doba atlantske epohe čovjek nije jasno video obrise drugog, ali on je video dušu i bio odmah obaviješten o njenim svojstvima. Duhovno primanje točno ga je učilo kako ima s drugima postupati i kako može nedaće izbjegći. Bio je to velik gubitak kada su mu duhovni svjetovi izbjegli.

RMOAHALI su bili prva atlantska podrasa. Imali su samo malo pamćenja i to je malo bilo uglavnom zaposleno osjetilnim opažanjima. Oni su se sjećali boja i zvukova i tako su u stanovitoj mjeri razvili osjećaje. Lemurijci nisu imali osjećaja u finijem smislu riječi. Imali

su osjećaj opipa, mogli su imati osjećaj fizičkog bola kao i ugodnosti, ali nisu imali duhovni - veselja, žalosti, simpatije i antipatije.

S pamćenjem došli su Atlanti do prapočetaka govora. Razvili su riječi i nisu više upotrebljavali zvukove prirode kao Lemurjci. Rmoahali su počeli stvarima davati imena. Oni su još bili duhovna rasa i njihove su duševne snage bile kao snage prirode. Njihove riječi nisu bile samo imena stvari nego je u njima ležala snaga. Smatrali su da su one duh, govor im je bio svet kao najviši neposredni izraz duha. Ta se snaga nikada nije zloupotrebljavala za brbljanje, upotrebom govora rasa je postala sposobna da dovede svoju vlastitu dušu u vezu s dušom stvari u vanjskom svijetu.

TLAVATI su bili druga atlantska rasa. Već su oni počeli osjećati svoju vrijednost kao odvojena ljudska bića. Postali su častoljubivi. Tražili su da se njihova djela pamte. Pamćenje je postalo faktor u životu zajednice. Sjećanje na djela stanovitih ljudi navelo je grupu da izabere vođu koji se je iskazao velikim djelima. Tu je klica kraljevstava.

Uspomena na djela zasluznih ljudi pružala su se čak na vrijeme iza smrti tog čovjeka. Počelo se častiti uspomene predaka i njih obožavati. To je početak neke vrste štovanja kakvu su zadržali još danas неки Azijati.

TOLTECI su treća atlantska rasa. Oni su još dalje razvili ideju štovanja predaka i osnivali monarhije i nasljedstvo.

Poštivali su ljude radi djela njihovih predaka a imali su za to i razlog, jer je kroz posebni odgoj onog vremena otac imao vlast svoje osobine prenijeti na sina. Odgoj se sastojao u tome da su se slike važnih životnih zbivanja iznosile pred djecu, pa kako se svijest u ono doba sastojala uglavnom od nutarnjih slika, bila je to dobra metoda da se nešto ucijepi u čovjeka. Sin je tako nasljeđivao svojstva oca.

Među Toltecima se počelo cijeniti i iskustvo. Čovjek s raznim praktičnim znanjima bio je poštovan i tražen. Pamćenje je tada bilo veliko i točno - naše je današnje ništavno prema onom. Tada se je sve rješavalo sjećanjem na slične slučajeve iz prošlosti. Ako nije bilo analogije, morali su "misliti".

U to doba nalazimo i početak odvojenih naroda. Grupe ljudi sa sličnim sklonostima i običajima počele su napuštati svoje stare domove i osnivati nove kolonije i stvarati nove običaje prema novim potrebama. Izabrali su kraljeve i dali im veliku vlast da vladaju narodom. Mase su im iskazivale veliko poštovanje, jer su to bili doista kraljevi po milosti Božjoj.

TURANCI su 4. atlantska rasa. Oni su bili osobito zlobni i strašno sebični. Gradili su hramove u kojima su kraljeve štovali kao Bogove - koji su krajnje tlačili bespomoćne niže klase. Cvala je crna magija najgore i najodvratnije vrste.

PRASEMITI su bili 5. i najvažnija atlantska rasa, jer u njoj nalazimo prve klice misaone djelatnosti. Oni su rasa-klica za 7. rasu sadašnje arianske epohe.

U polarnoj epohi čovjek je stekao fizičko tijelo kao instrument za djelovanje. U hiperborejskoj dodano je životno tijelo da bi dobio slobodu kretanja potrebnu za djelovanje. U lemurjskoj epohi osjećajno je tijelo dalo poticaj za djelovanje.

U atlantskoj epohi čovjek je dobio intelekt da bi djelovanju dao uzroke, ali kako je ego bio izvanredno slab a priroda požude jaka, to se je novorođeni intelekt povezao s osjećajnim tijelom i iz toga je proizšla sposobnost lukavstva koja je osnovni uzrok svih zloba srednje trećine atlantske epohe.

U arianskoj epohi trebao je ego putem rada u intelektu razviti misli i snagu rasuđivanja da bi zauzdao požudu, koja je trebala voditi stjecanju duhovnog usavršavanja. Tu sposobnost mišljenja i stvaranja ideje čovjek je stekao na račun gubitka vlasti nad životnim tijelom tj.

vlasti nad prirodom.

Mislima i intelektom današnji čovjek može imati samo vlast nad rudama i kemikalijama, jer njegov je intelekt sada na prvom ili rudnom stupnju svog razvjeta, kao njegovo fizičko tijelo u doba Saturnove periode. On nema moći nad životom bilja ili životinja. U svom sadašnjem stanju čovjek može vladati samo kemijsko-mineralnim spojevima, a tek u periodi Jupitera će moći svoj rad proširiti na život. U toj periodi vladat će životom bilja kao anđeli u našoj periodi.

Materijalistička je znanost dugo nastojala “stvoriti” život, ali bez uspjeha. Dok ne nauči u laboratoriju pristupati s dubokim strahopoštovanjem, kao pred oltarom u hramu, s čistim srcem i svetim rukama, oslobođena od sebičnog i lakomog častoljublja, ona to neće uspjeti. To je odluka “starije braće” koja čuvaju ove tajne prirode, dok se čovjek ne sposobi to raditi za unapređenje rase i na slavu Božju, a ne za osobnu korist i u sebične svrhe.

Prasemiti su upravljali svojom požudom preko intelekta pa je na mjesto puke požude nadošlo lukavstvo i preprednost, sredstva kojima su ti ljudi nastojali postići svoje sebične ciljeve. Iako su bili bučan narod, naučili su ukrotiti svoje strasti i svoje ciljeve postići lukavstvom koje je djelotvornije nego gruba sila. Oni su bili prvi koji su otkrili da mozak ima prednost pred mišićima. Za vrijeme ove rase počela se atmosfera Atlantide konačno bistriti. Prije spomenuta točka životnog tijela došla je u vezu s odgovarajućom točkom fizičkog tijela. Taj je događaj čovjeku dao sposobnost da vidi stvari jasno s oštrim konturama, ali se očitovao i time da je čovjek izgubio vid za nutarnje svjetove.

Iz toga vidimo i možemo priznati kao zakon: nikakav napredak nikada nije postignut koji ne bi išao na račun nekih ranije posjedovanih sposobnosti. Ove će kasnije steći u jednoj višoj formi.

Čovjek je izgradio mozak na račun privremenog gubitka sposobnosti rađanja potomaka iz sebe samoga. Da stakne taj instrument putem kojeg može upravljati svojim čvrstim tijelom on je postao plijenom svih onih poteškoća, jada i boli koje su vezane na suradnju u rasplodjivanju rase. Svoju snagu rasuđivanja postigao je na račun privremenog gubitka svog duhovnog gledanja.

Razum mu je iz mnogo razloga bio dobrodošao, ali on mu je oduzeo dušu stvari koja mu je ranije govorila, pa se stjecanju intelekta koji sada predstavlja najvrijedniji posjed čovjeka Atlantiđani nisu veselili, jer su žalili za gubitkom nekadašnjeg gledanja. Izmjena duhovnih snaga za fizičke sposobnosti bila je potrebna da bi čovjek naučio djelovati u fizičkom svijetu bez vanjskog vodstva. Tokom vremena on će svoje duhovne snage opet steći kada na osnovu svojih iskustava nauči u ovom zemaljskom putovanju pravilno primjenjivati gusti fizički svijet. Dok ih je posjedovao, on o njihovoj pravilnoj upotrebi nije ništa znao, a one su bile previše vrijedne i previše opasne da bi se rabile kao igračke za eksperimentiranje.

Veliko je biće vodilo izvornu semitsku rasu na istok od kontinenta Atlantide preko Evrope u veliku pustinju Gobi u centralnoj Aziji. Tamo ih je Veliko biće pripravljalo na to da postanu sjeme za sedam velikih rasa arianske epohe i snabdjelo ih bitnim svojstvima, koje će njihovi potomci dalje razvijati.

Za vrijeme prijašnjih razdoblja, od početka Saturnove periode preko periode Sunca i Mjeseca i za trajanja 3 i 1/2 kruženja periode Zemlje (polarne, hiperborejske, lemuriske i ranijeg dijela atlantske) čovjeka su vodila viša bića, a da on kod toga nije imao ni najmanjeg izbora. U to doba on je bio nesposoban da sam sobom upravlja, jer još nije bio razvio vlastiti intelekt. Ali konačno je došlo vrijeme u kojem je bilo potrebno radi njegovog daljnog razvoja da uči sam sobom upravljati. Morao je učiti postati neovisan i steći osjećaj odgovornosti za svoje vlastito djelovanje. Do tada je bio prisiljen slijediti naloge svojih

vođa, sada je trebalo da svoje misli odvratи od vidljivih vođa, gospodara Venere koje je štovao kao glasnike Božje i da se otvori ideji pravoga Boga, nevidljivog stvoritelja čitavog sustava. Morao je učiti slušati naloge i zapovjedi Boga kojega nije mogao vidjeti. Zato je Vođa sabrao narode i njihovim dušama govorio otrilike ovako:

Do sada ste vi vidjeli one koji su vama upravljali. Ali postoje vođe raznih stupnjeva veličanstvenosti koji su viši nego ovi, takvi kakve vi još niste vidjeli, ali koji su upravljali svakim vašim kolebljivim korakom u razvoju svijesti. Uzvišen iznad svih ovih slavnih bića stoji nevidljivi Bog koji je stvorio nebo i zemlju na kojoj živite. On je mirovao da vama preda vlast nad svom Zemljom da budete plodni i da se razmnožite.

Samo se ovom nevidljivom Bogu trebate moliti. Ali trebate ga obožavati u duhu i istini i da si od njega ne pravite slike, jer on je svagdje prisutan i s onu stranu svake prisopodobe i svake sličnosti.

Ako ćete slušati njegove odredbe, tada će on vas obilno blagosloviti svim dobrima. Ako skrenete s njegova puta slijedit će zlo. Izbor je vaš, vi ste slobodni, ali trebate sami snositi posljedice vaših vlastitih djela.

Odgoj čovjeka prolazi hroz četiri velike etape. Prvo se na njemu radi izvana i nesvjesno. Onda ga se stavi pod vodstvo Božanskih vjesnika i kraljeva koje on vidi i naredbi kojima se mora pokoravati. Zatim ga se uči da sluša naredbe Boga kojega ne vidi. Na koncu se uči uzdignuti iznad tih naredbi i postati sam za sebe zakon, pa kada iz vlastite slobodne volje sam sebe pobijedi on počinje živjeti u skladu sa zakonima prirode, koji su Božji zakoni.

Putem četiri razvojna stupnja čovjek dolazi do Boga. Prvo on Boga poštuje iz straha pred njim. On ga počinje osjećati, prinosi mu žrtve da bi ga udobrovoljio.

Onda uči Boga spoznati kao darovatelja svih stvari pa se nada od njega ovdje i sada steći materijalna dobra. On žrtvuje iz škrtosti i očekuje da će mu to gospodar stostruko vratiti ili da će izbjjeći zaslужenu kaznu.

Zatim uči Boga častiti molitvama i dobrom ponašanjem u životu. Uči vjerovati u nebo u kojemu će u budućnosti biti nagrađen, i kloniti se zla da bi u budućnosti izbjegao pakao. Konačno dolazi do točke na kojoj može činiti dobro bez bilo kakve misli na nagradu, mito ili kaznu nego jednostavno zato što je "dobro činiti dobro". On ljubi dobro radi njega samoga i nastoji svoje ponašanje prema tome urediti, bez obzira na to kakvim će to posljedicama u budućnosti urodit. Prasemiti su postigli drugi od tih koraka. Oni su naučili obožavati nevidljivog Boga i očekivati da će vidljivim dobročinstvima biti nagrađeni ili kažnjeni bolnim ozljedama. Narodno kršćanstvo treća je epoha. Ezoterički kršćani i učenici svih okultnih škola pokušavaju postići najviši stupanj, koji će općenito biti dostignut u 6. epohi, u novoj Galileji, kada ujedinjujuće kršćanstvo otvori srca ljudi tako kao što im je sada otvoren razum.

ARKADIJCI su bili šesta i MONGOLI sedma atlantska rasa. Oni su još dalje razvili sposobnost mišljenja, ali su slijedili linije zatvaranja koje su se sve više udaljavale od glavnog smjera razvoja. Kineski Mongoli su do današnjeg dana zadržali nazor da su stari mudraci bili najbolji. Napredak traži neizbjježno nove metode i sposobnost prilagodavanja, on održava ideje u tekućem stanju, zato su te rase zaostajale i degenerirale zajedno s ostatkom atlantske rase.

Kako su se teške magle Atlantide sve više zgušnjavale, poplavila je rastuća količina vode kontinent i uništila veći dio pučanstva i tragove njegove civilizacije. Velike gomile su poplavom bile protjerane s osuđenog kontinenta pa su lutale poprijeko kroz Evropu. Mongolske rase su ostatak tih atlantskih izbjeglica. Crnci i divlje rase s kovrčastom kosom su posljednji ostatak Lemurijanaca.

Arianska epoha

Srednja je Azija bila kolijevka arianske rase koja potiče od izvornih Semita. Odatle su izašle razne rase. Ovdje ih nije potrebno opisivati, jer su povjesna istraživanja njihove glavne poteze dovoljno utvrdila. U prisutnoj petoj ili arianskoj epohi čovjek je upoznao vatru i druge snage, koje je Božanski izvor pred njim namjerno sakrivao, da bi ih mogao upotrijebiti za više svrhe ili svoj vlastiti razvoj. Zato imamo u ovoj prisutnoj epohi dvije klase ljudi, jednu koja vidi u Zemlji i čovjeku njihovo božansko porijeklo i drugu, koja sve gleda sa stanovišta korisnosti.

Najnaprednijima u čovječanstvu na početku arianske epohе bila su data visoka posvećenja, da bi oni zauzeli mjesta glasnika Božjih tj. Gospodara Venere. Ovi ljudski posvećenici su od tog vremena bili jedini posrednici između Boga i čovjeka. Ali se ni oni ne pojavljuju javno i ne pokazuju znakovima i čudesima da su oni učitelji i vođe. Čovjek je imao punu slobodu da ih prema svojoj želji prihvati ili ne prihvati. Na kraju naše sadašnje epohе javno će se pojaviti najviši posvećenici ako ih bude dovoljan broj ljudi želio i htio se takvom vodi podvrći. Ovi će onda tvoriti jezgru za posljednju rasu koja će se pojaviti na početku šeste epohе. Poslije tog vremena rase će i narodi prestati postojati. Čovječanstvo će tvoriti duhovno bratstvo kao što je bilo prije kraja lemurjske epohе.

Imena rasa koje su se razvile na Zemlji za vrijeme pete epohе su slijedeća: 1. arianska, koja je otišla južno prema Indiji, 2. babilonsko-asirijsko-kaldejska, 3. perzijsko-grčko-talijanska, 4. keltska, 5. teutonsko-anglosaksonska (kojoj mi Germani pripadamo). Iz mješavine raznih rasa koje sada žive u Saveznim državama izaći će klica posljednje rase, na početku šeste epohе. U našoj, sadašnjoj epohi razvit će se još dvije rase, od kojih su jedna Slaveni. Kada će tokom stoljeća Sunce radi pomicanja proljetne točke ući u znak Vodenjaka, ruski će narod i slavenske rase uopće, postići duhovni stupanj razvoja koji daleko nadilazi njihovo sadašnje stanje. Glazba će biti glavni faktor koji će do toga dovesti, jer skladna duša može na krilima glazbe sama letjeti do prijestolja Božjeg, kamo intelekt sam ne može doseći. Ali ovako postignut razvoj opet ne može trajati dobijeka, jer je jednostran i zato nije u skladu sa zakonima razvoja. Razvoj, da bi bio trajan, mora biti ravnomjerno uravnotežen, jednom riječju duhovnost se mora razvijati usporedno s intelektom. Zbog tog razloga bit će slavenska civilizacija kratkotrajna, ali za svog trajanja velika i radosna jer će se roditi iz dubokog jada i neizrecivog bola, pa će zakon o uzroku i posljedici u to vrijeme sazrijeti za protivno.

Iz Slavena će proizići narod koji će biti posljednji od rasa arianske epohе, a iz pučanstva Ujedinjenih naroda izaći će zadnja od svih rasa u sadašnjem evolucionom planu koji je počeo svoj hod na početku šeste epohе.

Šesnaest putova uništenja

Šesnaest rasa zovu "16 putova uništenja" zato jer uvijek u svakoj rasi postoji opasnost da se duša previše objesi na rasu, da se previše zaplete u rasne karakteristike i ne uspije uzdići iznad rasne ideje, pa zato promaši napredak - da takoreći kristalizira u toj rasi i zato ostane ograničena na rasno tijelo i počne degenerirati, kako se je to dogodilo kod Židova.

U periodama, kruženjima i epohama u kojima nema rasa ima puno više vremena, pa mogućnost postajanja fosilom nije tako velika i česta. Ali tih 16 rasa se rodi i uništi u tako kratkom vremenu da za onoga koji se previše objesi za rasu postoji velika opasnost da zaostane.

Krist je veliki vođa-ujedinitelj šeste epohe. On je objavio svoj zakon kada je izrekao ove malo razumljive riječi “Ako čovjek dođe k meni, a ne mrzi svoga oca, svoju majku, ženu i djecu, pa i svoje vlastito tijelo, on ne može postati mojim učenikom”.

To ne znači da moramo napustiti obiteljske lance ili ih podcijeniti, nego da moramo stupiti iznad njih. Otac i majka su “tijela”, rođaci su dio rase koji pripadaju tjelesnom svijetu. Duše moraju spoznati da one nisu tijela ni rasa nego da su ego koji se bori za savršenstvo. I ako čovjek to zaboravi pa se identificira sa svojom rasom i oda fanatičnom patriotizmu, lako će zajedno s njom potonuti, dok će njegovi drugovi na putu razvoja dalje koračati prema većim visinama.

13. poglavje

NATRAG BIBLIJI

Za vrijeme polarne, hiperborejske i lemurijske epohe bila je razmjerno laka zadaća voditi čovječanstvo, jer čovjek tada nije imao intelekt. Ali onda je za vrijeme prvog dijela atlantske epohe pridošao taj uznemirujući element, koji je razvio lukavstvo što je produkt slobodnog i neograničenog intelekta. Lukavstvo pomaže požudu i ne brine se o tome da li je ona dobra ili zla, hoće li donijeti veselje ili bol.

U polovici atlantske epohe bio je duh potpuno uvučen u svoje nosače i počeo je raditi na intelektu, da bi izazvao misli i razumno djelovanje, sposobnost da na osnovu stanovitog određenog uzroka ustanovi neizostavne posljedice koje slijede i da na osnovu određenog djelovanja ustanovi uzroke koji su ga izazvali. Tu djelatnost zaključivanja i logike trebalo je u arijanskoj epohi još dalje razviti i zato su bili osposobljeni izvorni Semiti (5. rasa atlantskog doba) "izabran narod" da taj klijajući dar dotjeraju do te zrelosti da on pređe na njihovo potomstvo i da na taj način postanu sjeme za novu rasu. Pokazalo se da nije lako lukavstvo pretvoriti u razumnost. Ranije promjene u čovječjoj naravi bilo je lako učiniti. Tada ga se moglo s lakoćom voditi jer on u to vrijeme nije imao ni svjesnih požuda ni intelekta koji bi njima upravliali, ali je u doba izvornih Semita on postao dosta lukav da osjeti ograničenja svoje slobode kao mučna i da pravila koja su mu postavljala granice stalno zaobilazi. A zadaća voditi ga bila je to teža jer je bilo potrebno ostaviti mu stanovitu slobodu izbora, da s vremenom nauči samosvladavanje. Zato je stvoren zakon koji je izrekao neposrednu nagradu za poslušnost i neposrednu kaznu za kršenje naredbi. Tako je čovjeku u ograničenoj mjeri utuvljena milom ili silom razumna pouka koja kaže da je put "prestupnika težak" i da se "Boga" ili vođe koji čovjeka vodi "treba bojati".

Od svih onih koji su bili predviđeni kao "sjeme" nove rase ostalo je malo njih vjerno. Drugi su bili buntovni i potpuno osujetili, ukoliko se to njih ticalo, namjere vođe ženidbama s drugim atlantskim plemenima, čime su donijeli manje vrijednu krv u svoje potomstvo. Radi te vrste neposlušnosti oni su ostavljeni na cjedilu i smatrani "izgubljenima". Vjerni su umrli primjereno svom tijelu u pustinji Gobi (u "pustoši") u nutarnjoj Aziji, kolijevci naše današnje rase. Ali su se utjelovili kao svoji vlastiti potomci i naslijedili "obećanu zemlju" kakva je ona sada. Oni su arijska rasa u kojoj se razvio razum do savršenstva.

14. poglavje

OKULTNA ANALIZA GENEZE

Svedeno na Bibliju

Uvodna stavka Geneze kao i svi drugi hebrejski tekstovi može se čitati na dva načina. Po jednom glasi ovako “Na početku je Bog stvorio nebo i zemlju”. Po drugom “Iz uvijek postojeće esencije (prostora) dvostruka je sila stvorila dvostruko nebo”. Radi se o tome kako se umeću vokali i kako se rastavljaju riječi.

Za neupućene to izgleda zbrkano dok je za posvećene, koji posjeduju ključ, to dokaz o nadzemaljskoj mudrosti onih koji su Toru inspirirali i o njihovoj čudesnoj inteligenciji. Da su umetnuli vokale i označili diobu gdje se riječ od riječi ima rastaviti, onda bi postao samo jedan način čitanja pa se velika i uzvišena tajna unutra ne bi mogla sakriti. Ali autori nisu imali namjeru pisati “otvorenu” knjigu Božju. Ona je pisana za posvećene i samo ju oni mogu razumjeti. S vremenom će ona biti pristupačna i drugima - kad steknu na to pravo.

Teorija pramagle

Za razumijevanje postanka i razvoja našeg sustava potrebne su obje stavke. Druga nadopunjuje prvu time što kaže da su nebo i zemlja stvoreni iz “uvijek postojeće esencije”, a ne iz “ničega” kako materialisti podrugljivo tumače. Kozmička prasupstanca se skuplja i stavlja u kretanje. Kolutovi koji se uslijed rotacije trome materije stvaraju, odvajaju se od nutarnjeg dijela i stvaraju planetu itd. Moderna znanost je to genijalno otkrila i u tome se ona i okultna znanost potpuno slažu. Ne slažu se u tome što okultna znanost tvrdi da je prvo kretanje Bog izazvao, dok se moderna znanost time ne bavi.

Atributi Boga su volja, mudrost i djelatnost. Druga uvodna stavka Geneze o dvostrukoj sili ne naglašava izričito da je Bog trostruk, ona to znanje od čitatelja prepostavlja pa zato spominje samo dvije snage koje sudjeluju u stvaranju Svemira. Kada se volja Božja (1. aspekt) odluči na stvaranje, ona izrađuje plan za budući Svemir. Za to je potrebna mudrost (2. aspekt), mašta. Kada je ova prasnaga ovladala idejom, ona izazove djelovanje (3. aspekt), kretanje. To je drugo očitovanje snage. Ali kretanje samo nije dovoljno. Za to je potrebna mudrost - da bi kretanjem intelligentno upravljala. To nam kaže druga uvodna stavka Geneze.

Stvaralačke hijerarhije

Druga uvodna stavka Geneze nam daje potpuni pojam Boga kada govori o “dvostrukoj energiji”, jer time ukazuje na pozitivnu i negativnu fazu duha Božjeg za vrijeme perioda manifestacije. U skladu s okultnom znanošću Boga predstavlja kao složeno biće.

Osim onih stvaralačkih hijerarhija koje slobodnom voljom rade na našem razvoju, postoji 7 drugih, koje spadaju u naš razvoj i zajedno s Bogom surađuju u stvaranju Univerzuma. U prvoj stavci Geneze ove se hijerarhije zovu “Elohim”. To su one hijerarhije koje su radile na tome da dovedu čovjeka do vremena kada je stekao fizičko tijelo u kojem se duh mogao izraziti.

Saturnova perioda

Okultna znanost se slaže s Biblijom u pogledu “dana stvaranja” kada opisuje periode Saturna, Sunca, Mjeseca i 3 i 1/2 kruženja periode Zemlje, i o polarnoj, hiperborejskoj, lemurijskoj i atlantskoj epohi koja je prethodila sadašnjoj arijanskoj. U drugom stihu se kaže “Zemlja je bila pusta i nenastanjena i tama je počivala nad licem dubine i duhovi Elohim lebdjeli su nad dubinama”. Taj se opis slaže s onim što je Zemlja bila u periodi Saturna. Bile je rastavljena od dubine prostora i hladna. Iznad tamne Zemlje lebdjele su stvaralačke hijerarhije koje su djelovale izvana i nju oblikovale.

Sunčeva perioda

Opisana je u 1. i 4. stihu: Elohim reče “neka bude svjetlo i bi svjetlo”. “Elohim odijeli svjetlo od tame”. Tu se govori o “vatrenoj magli” iz koje su stvoreni planeti, uključivo naša Zemlja. Vanjski prostor je bio taman u suprotnosti sa žarkom maglom koja je postojala za periode Sunca.

Mjesečeva perioda

U 6. stihu “I Elohim reče neka bude Svemir u sredini voda i neka odijeli vodu od voda”. Tu se opisuje stanje periode Mjeseca, kada su vrućina žarke vatrene magle i studen prostora naokolo stvorili vodeno tijelo oko vatrene jezgre. Doticanje vatre i vode stvaralo je paru (koja je stvarno voda) i tako su stvarale struju koja je vatrenu maglu zgusnula u jezgru. Tu se Biblija slaže i sa znanstvenim teorijama modernog doba.

Perioda Zemlje

Prije nego počnemo opisivati periodu Zemlje moramo raščistiti s ponavljanjima. Navedeni stihovi i izneseni opisi vrijede za sva ponavljanja općenito. Zato ono što je rečeno za periodu Saturna vrijedi za stanje svakog sustava kada on izade iz perioda mirovanja. Opisi Saturnove, Sunčeve i Mjesečeve periode će se prema tome poklapati i s tri prva kruženja naše sadašnje periode Zemlje.

U 9. stihu čitamo “I Elohim reče: neka se voda koja je ispod neba skupi na jednom mjestu i neka se pojavi suho ... i Elohim to suho nazva zemlja”. To se odnosi na prva čvrsta otvrdnuća. Vrućina i vлага oblikovali su čvrsto tijelo našeg sadašnjeg planeta.

Polarna epoha

9. stih koji opisuje periodu Zemlje u njenom 4. kruženju (u kom je počeo stvarni rad ove periode) opisuje i stvaranje rudnog kraljevstva i ponavljanje rudnog stanja kroz čovjeka u polarnoj epohi. Svaka epoha je također ponavljanje prijašnjeg stanja. Isto onako kao što postoje ponavljanja svjetskih tijela, svjetskih kruženja i perioda tako postoji i na svakom svjetskom tijelu ponavljanje svega onog što je pred tim bilo. Ta su ponavljanja beskrajna. Postoji uvijek spirala u spirali, u atomu, u svjetskom tijelu i u svim drugim fazama razvoja.

Na početku izgleda zbrkano i komplikirano ali “čitavo” (cjelovito) ima određen plan pa ćemo s vremenom otkriti ključ za rad. Analogija je najbolja metoda za razumijevanje razvoja.

Hiperborejska epoha

Stihovi 11. do 19. Opisuju rad 4. dana. Tu se pripovijeda da je Elohim stvorio biljno kraljevstvo, Sunce, Mjesec i zvijezde. Biblja se u tome slaže s modernom znanosti - da su se biljke pojavile poslije ruda. Biljke na kori vatrene magle su bile eterične pa ih zato proces talenja nije uništio.

Lemurijska epoha

Opisana je u radu 5. dana. Ta epoha, 3. po redu, u stanovitom je smislu ponavljanje Mjesečeve periode. Ista se stanja ponavljaju: voda, vatra magla i prvi pokušaji kretanja i disanja života. "Elohim je stvorio velike vodene životinje i ptice svake vrste". Moderna se znanost s time slaže, da su prvo stvorene amfibije i onda ptice.

Atlantska epoha

S njom se bavi rad 6. dana. U stihu 24. spominje se stvaranje sisavaca koji su "udisali život". U 27. stihu piše "Elohim je stvorio čovjeka prema svojoj slici. Stvorio je muža i ženu". U 28. stihu nalazimo malu riječ velikog značenja. "Elohim reče: budite plodni i napućite zemlju OPET" (King James Bible Version). Iz ove riječi "opet" se vidi da je autor teksta znao za okultno učenje da je prije ovog životnog vala Zemljine periode već postojalo jedno kruženje.

Arianska epoha

Odgovara 7. danu stvaranja kada se je Elohim od svog rada kao stvaratelj i vođa odmarao i čovječanstvo uputio na neovisno i samostalno putovanje.

Jehova i njegova misija

U Biblijci se na jednom mjestu za pojam Boga upotrebljava riječ "Jehova" a na drugom "Elohim". To se ima shvatiti ovako: kada se govori o Jehovi misli se na vođu kojemu je povjerena briga o stvaranju. To je jedan od Elohma. On je vođa anđela koji su bili čovječanstvo periode Mjeseca i on je vladar našeg sadašnjeg Mjeseca i Mjeseca svih drugih planeta našeg Sunčevog sustava.

Ali Jehova nije samo Bog Židova, on je osnivač svih rasnih religija koje su vodile do kršćanstva. Ipak je istina da je imao posebni interes za prasemite koji su imali postati klica za 7. ariansku rasu. Zato se oni zovu "izabrani narod" koje je on vodio u "obećanu zemlju". Ali to nije bila Palestina kako bajka kaže nego Centralna Azija kamo ih je vodio sa propale Atlantide kad je dio Zemlje bio poplavljena valovima a drugi promijenjen vulkanskim erupcijama. Tamo su imali živjeti, odijeljeno od drugih naroda i bilo im je kao sinovima Božjim zabranjeno da se žene s kćerima ljudi.

Involucija, evolucija i epigeneza

Tokom čitave evolucije - kroz periode, svjetska tijela, kruženja i rase - svi se oni koji nisu sposobni kod stvaranja novih karakteristika postati bolji, zaustavljaju i počinju degenerirati.

Samo oni koji su prilagodljivi i savitljivi i sposobni da budu oblikovani u nove oblike, koji odgovaraju proširenoj svijesti, i samo život koji je sposoban iskoristiti mogućnost poboljšanja, mogu se razvijati s pionirima bilo kojeg životnog vala.

To je srž okultnih učenja. Napredak nije jedino razvoj, nije jedino involucija i evolucija. Pridolazi, kao daljnji faktor uz involuciju i evoluciju, još epigeneza.

Involucija i evolucija svima su dobro poznate, ali dok je opće poznato da involucija duha u materiju postoji zato da se forma može izgraditi, nije tako opće priznato da involucija duha ide ruku pod ruku s evolucijom forme.

Od prapočetka Saturnove periode do onog vremena atlantske epohe kada su luciferi "čovjeku otvorili oči" bila je djelatnost čovjeka (životna snaga koja je postala čovjekom) upravljena uglavnom prema unutra. Ista snaga koju on sada upotrebljava za gradnju željeznica i parobroda bila je primijenjena prema unutra da izgradi nosač kroz koji bi se mogla izražavati. Taj je nosač trostruk kao i duh koji ga je izradio.

Ista snaga kojom čovjek sada poboljšava uvjete svoje okoline bila je za vrijeme evolucije upotrijebljena u svrhe nutarnjeg rasta. Tijelo je građeno kroz evoluciju, duh je gradio i u nj ušao kroz involuciju. Sredstvo kojim se izmišljaju poboljšanja jest epigeneza.

Ljudi su skloni promatrati sve ono što postoji kroz ono što je bilo, sva poboljšanja ranijih formi kao nešto što već postoji latentno u svim formama, i evoluciju samo kao razvoj onoga što je već u klici bilo predviđeno. Ovakvo shvaćanje isključuje epigenezu iz razvoja. Ono ne dopušta mogućnost izgradnje nečeg novog, o originalnosti ono ne vodi računa.

Okultist smatra svrhom evolucije razvoj čovjeka koji miruje do Boga koji se kreće, koji je stvoritelj. Kada bi razvoj u kojem se nalazi bio samo odgoj i on za vrijeme svoga napredovanja razvijao samo latentne mogućnosti, gdje bi on učio STVARATI?

Kada bi se razvoj čovjeka sastojao samo u tome da uči graditi sve bolje oblike prema modelima kakvi već postoje u stvoriteljevom intelektu, onda bi on bio u najboljem slučaju dobar oponašatelj, nikada pravi stvaratelj.

Da bi postao neovisan, izvorni stvaratelj, odgoj mu mora ostaviti dovoljno prostora da vježba svoje vlastite izvornosti po kojima se stvaranje razlikuje od oponašanja. Dok god potezi starih oblika odgovaraju zahtjevima napretka oni se zadržavaju, ali u svakom utjelovljenju "razvijajući život" dodaje originalna poboljšanja koja su potrebna za njegovo daljnje izražavanje.

Pioniri znanosti neprekidno se suočavaju s epigenezom na svim područjima prirode. Već godine 1759. to je pokazao Caspar Wolf u svojoj teoriji "Generationis". Jedan arhitekt bio bi žalostan umjetnik kada bi kuće gradio samo prema modelu koji je naučio u školi, ako ih ne bi znao prilagoditi novim zahtjevima.

III. DIO

BUDUĆI RAZVOJ ČOVJEKA I INICIJACIJA

15. poglavlje

KRIST I NJEGOVO POSLANJE

Razvoj religija

Spomena vrijedna je činjenica da su se čovjek i njegove religije razvijali jednakomjerno jedno uz drugo. Najranija religija jednog naroda uvek je tako divlja kao i narod sam kojim ona vlada, a koliko se narodi više civiliziraju postaju i njihove religije ljudskije i usklađenije s višim idealima.

Na osnovu te činjenice materijalisti su izvukli zaključak da nijedna religija nema viši izvor nego li je čovjek sam. Njihova istraživanja u ranijoj povijesti dovela su ih do uvjerenja da je čovjek svojim napretkom civilizirao svoj duh i njega stvorio po svojoj slici.

Taj je zaključak manjkav, jer ne uzima u obzir da čovjek nije tijelo nego je on duh koji stanuje u tijelu. Da je on ego koji upotrebljava svoje tijelo toliko lakše koliko evolucija dalje napreduje.

Za tijelo nesumnjivo važi zakon, da će "preživjeti onaj koji se zna najbolje prilagoditi". Naprotiv zakon o napretku duha traži "žrtve". Sve dok čovjek vjeruje da je "sila pravo" uspijeva tijelo i ono postaje jako, jer miče s puta sve zapreke bez obzira na druge.

Kada bi tijelo značilo sve, onda bi za čovjeka postojala samo jedna mogućnost u životu. On bi bio nesposoban za svaki obzir prema drugima i silom bi se suprotstavljao svakom pokušaju, koji bi išao za tim da okrnji njegovo pravo. Bio bi potpuno bezobziran prema drugim ljudima, potpuno bezosjećajan prema svakoj sili koja dolazi izvana, koja ide za tim da ga odvrati od nekog njegovog momentalnog užitka.

Prema tome je očito da sve ono što čovjeka može navesti da dođe do višeg gledanja, mora doći iznutra, i to iz jednog izvora koji nije identičan s tijelom, inače se ono ne bi sukobljavalo s tijelom i ne bi često odnosilo pobjedu nad njegovim najočitijim interesima. Osim toga to mora biti jedna jača snaga nego li je tjelesna, inače ona ne bi mogla savladati njegove požude i njega navesti da doprinese žrtve za one koji su fizički slabiji.

Da takve snage postoje sigurno neće nitko poricati. Mi smo dospjeli do jednog stupnja napretke na kojem, umjesto da gledamo u fizički slabijem neki laki pljen, mi uzimamo njegovu slabost u zaštitu. Sebičnost biva polako ali sigurno iskorjenjivana putem altruizma.

Priroda provodi svoju namjeru sigurno. Iako polagano, njen tok je sređen i određen. U prsim svakog čovjeka radi ta sila altruizma kao ferment. Ona pretvara divljaka u civiliziranog čovjeka i s vremenom će ovoga pretvoriti u Boga.

Iako se ništa, što je potpuno duhovno, ne može potpuno razumjeti, ono se može pomoći primjera bar približiti.

Kada se jedna od dvije glazbene viljuške jednakog broja titraja udari, onda taj zvuk izazove u drugoj iste titraje, isprva slabe, ali ako se ne prestane udarati po prvoj, druga će jače i sve jače zvučati i konačno razviti jednaku količinu zvuka kao prve. To se događa onda kada su viljuške više stopa međusobno udaljene, pa i onda ako je jedna stavljena pod stakleno zvono. Zvuk udarene prodire kroz staklo i zatvoreni instrument se odaziva istom notom.

Ovi nevidljivi zvučni titraji imaju veliku snagu nad čvrstom materijom. Oni mogu i graditi i razarati. Ako se mala količina finog pjeske stavi na metalnu ili staklenu ploču i preko brida ploče povuče gudalom, onda se pjesak rasporedi u lijepe geometrijske oblike. Također ljudski glas može izazvati takve oblike, i to uvjek iste oblike na isti glas. Ako se na jednom muzičkom instrumentu proizvede jedan zvuk (bolje na violinu nego glasoviru, jer se na njoj može postići više zvučnih nijansi) konačno se postigne jedan zvuk, koji kod slušaoca izaziva jasno opažljivo titranje u dubokom dijelu glave. Kad god se isti zvuk udari, titranje se ponovno osjeti. Taj zvuk je "osnovni zvuk" dotične osobe. Ako se ovaj polako i nježno udara on tijelo gradi i odmara, potiče živce i uspostavlja zdravlje. Ako se udara na grubi način i izazivački, glasno i dosta dugo, on će sigurno izazvati smrt.

Ako sada to, što je rečeno o muzici i zvuku, primijenimo na problem te unutarnje sile i promotrimo kako se ona budi i jača, možda ćemo moći stvar bolje razumjeti.

Prvo moramo ustanoviti da dvije glazbene viljuške imaju potpuno istu visinu zvuka. Kad to ne bi bilo tako mogli bismo udarati po jednoj do sudnjega dana a da se druga ne bi odazvala. Moramo dobro razumjeti: titraji u jednoj viljušci mogu biti izazvani samo potpuno istim usklađenim titrajima. Svaka stvar ili svako biće može, kako je gore rečeno, samo kroz svoj temeljni zvuk biti dotaknuto.

Mi znamo da postoji snaga altruizma. Znamo također da je ona među neciviliziranim manje izražena nego kod ljudi više kulture, i da je kod najnižih rasa gotovo uopće nema. Logični je zaključak da je postojalo vrijeme kada je uopće nije bilo. Slijedom toga moramo se pitati što ju je izazvalo?

Materijalna osobnost s time sigurno nije imala nikakve veze. Naprotiv, onaj dio čovjeka osjećao se je mnogo lagodnije bez nje, nego li u bilo koje vrijeme poslije toga. Čovjek je morao imati snagu altruizma latentno u sebi, inače ona ne bi mogla biti probuđena. Još više: ona je morala biti probuđena putem jedne snage iste vrste, putem jedne slične snage koja je baš bila aktivna, kao što je druga viljuška bila stavljena u titraje uslijed toga, što je prva bila udarena.

Vidjeli smo također da su titraji u drugoj viljušci, uslijed neprekidnog udaranja prve, postajali sve jači i jači, i da stakleno zvono nije bila zapreka provođenju zvuka. Uslijed neprekidnog upliva jedne sile, koja je jednaka onoj koja je u njemu, ljubav Božja prema čovjeku probudila je u njemu altruizam i neizostavno povećala njegovu snagu.

Zato je razumno i logično prihvatići da je u početku bilo potrebno čovjeku dati religiju koja je odgovarala njegovom neznanju. U takvom stanju bilo bi uzaludno govoriti o Bogu koji je sav nježnost i ljubav. Takvi atributi bili bi smatrani kao slabost i ne bi se moglo od čovjeka očekivati da će se pokoravati Bogu, koji ima svojstva koja on prezire. Bog kojeg će on slušati morao je biti jaki Bog, Bog kojeg se on boji, Bog koji vlada munjama i gromovima.

Tako je čovjek bio prvo naveden da se Boga boji, pa je dobio religije koje su njegovo duhovno zdravlje učvršćivale pritiskom straha.

Slijedeći korak trebao je biti usmjeren na to da mu se ulije neka vrsta nesebičnosti, pa se je od njega tražilo da napusti nešto od svojih zemaljskih dobara, da doprinese žrtvu. To se je zbilo kada je primio plemenskog ili rasnog Boga, koji je Bog ljubomoran, i koji je tražio strogu pokornost kao i žrtve u imovini, što je rastući čovjek visoko cijenio. S druge strane Bog rase je prijatelj i moćni saveznik, koji se boriti u bitkama i koji mu daje ovce i volove i mnogostruko vraća plodove s polja, koje mu je žrtvovao. Tada čovjek još nije dostigao stanje u kojem bi mogao razumjeti da su sva bića jednaka, ali plemenski Bog ga je učio da mora milosrdno postupati sa svojom braćom pripadnicima plemena i dao mu zakone koji traže pravednost i zakonsko ponašanje među pripadnicima rase.

Ne smije se vjerovati da su ovi koraci, koji su slijedili jedan iza drugog, bili učinjeni lako ili da nisu nailazili na otpor i neposluh kod jednostavnog čovjeka. Sebičnost je ukorijenjena u nižoj prirodi do u naše dane, i sigurno je da su se i događali mnogi propusti i ponovna upadanja. Imamo u židovskoj Bibliji dobre primjere kako je čovjek zaboravljao i kako je to plemenski Bog strpljivo podnosiо i kako ga je uvijek ponovno i uporno morao "obrađivati". Samo kazne jednog dugostrpljivog rasnog Boga su u ono doba bile dovoljno moćne da ga vrate zakonu, koji je do tada vrlo mali broj ljudi naučio slušati.

Ali unatoč svega postoje uvijek pioniri, koji osjećaju potrebu za nečim višim. Kada su ovi dosta brojni poduzima se nov korak u evoluciji. Prije otprilike 2.000 godina došlo je vrijeme u kojem su najnapredniji među čovječanstvom osjetili potrebu daljnog koraka prema naprijed pa su morali naučiti novu religiju koja traži, da se ono u što se vjeruje provodi u praksi.

Za to je trebao jedan dugi i težak korak. Bilo je razmjerne lako jednu ovcu ili jednog vola donijeti u hram i njih žrtvovati. Kada čovjek prineće prvi plod svoje žetve, svog vinograda ili svog stada, njemu ostaje još uvijek dosta, plemenski će Bog njegove smočnice opet napuniti i njemu za nagradu još više dati. Ali po ovom novom pogledu na svijet nije se radilo o tome da se žrtvuju svoja dobra. Radilo se o tome da se čovjek sam žrtvuje. Nije se moglo tu žrtvu prinijeti nekim izabranim mučeničkim činom, jer i to bi još bilo razmjerne lako. Namjesto toga od njega se tražilo da on dan na dan od jutra do večeri bude milosrdan prema svima. On je morao odbaciti sebičnost i svog susjeda jednako ljubiti, kako je bio naučen sebe samoga ljubiti. Osim toga njemu nije bila obećana niti jedna neposredna i vidljiva nagrada, nego je on morao vjerovati u neku buduću sreću.

Da li je to tako neobično, da ljudi nalaze teškim ostvarivati taj visoki ideal neprestanog ispravnog djelovanja, što je još teže kad se mora vlastiti interes potpuno ostaviti po strani? Traži se žrtva a ne pruža nikakvo osiguranje bilo kakve plaće. Ali to sigurno govori u prilog jakom čovječanstvu kada se takav altruizam uvijek pojavljuje i stalno širi.

Isus i Krist-Isus

Da bismo dobili malo uvida u misterij Golgote i razumjeli misiju Krista kao osnivača opće religije budućnosti, moramo prvo vidjeti kako stoji s njegovom pravom naravi i s pravom naravi Jehove koji je glava rasnih religija kao što su taoizam, budizam, hinduizam, judaizam itd. Isto tako i s identitetom "Oca" kojemu Krist treba u određeno vrijeme predati kraljevstvo.

U kršćanskom vjerovanju poznata je slijedeća stavka "Isus Krist jedinorođeni sin Boga". To se obično tako razumijeva da je jedna određena osoba, koja se je pojavila u Palestini prije oko 2.000 godina i o kojoj se govori kao Isusu Kristu bila jedino rođeni sin Božji.

To je velika pogreška. U toj su stavci karakterizirana tri odijeljena i osnovna različita bića. Od osobite je važnosti da učenik upozna točnu prirodu tih triju velikih i uzvišenih bića koja se po slavi daleko razilaze, ali od kojih svaka zaslužuje naše najdublje i najodanije obožavanje.

Učenik mora znati da je "jedinorođeni" drugi aspekt najuzvišenijeg bića.

Ta "Riječ" i samo ona jedina "rođena je u vječnosti od svog Oca (prvog aspekta)". "Bez Njega ništa nije stvoreno što je stvoreno", čak niti treći aspekt najuzvišenijeg Bića koji proizlazi iz prvih dvaju.

Zato je "jedinorođeni" uzvišeno biće koje stoji iznad svega u cijelom svijetu, izuzev aspeksa moći koji ga je stvorio.

Prvi aspekt najuzvišenijeg bića "misli", odnosno predstavlja si ukupan svijet prije nego počne radna manifestacija; sve, uključivo milijune Sunčevih sustava kao i velike stvaralačke hijerarhije koje nastavljaju kozmičke sfere iznad onih 7 našeg razvojnog polja. To je i ona sila koja sve uništava što je kristaliziralo s onu stranu mogućnosti daljeg rasta, i konačno u sebe prima sve što postoji kada dođe konac vremena aktivnosti - dok opet ne svane nova perioda djelovanja.

Drugi aspekt najuzvišenijeg bića je taj koji se očituje u materiji kao sila privlačnosti i kohezije i omogućuje stvarati različite oblike. To je "Riječ", "stvaralački fiat" koja oblikuje kozmičku pratvar u oblike različitih vrsta pa čini da se stvore figure slične onima koje smo dobili putem glazbenih titraja, što smo prije spomenuli. Isti zvuk izaziva uvijek iste oblike. Tako je ta velika "prariječ" u najfinijoj materiji donijela život u sve te razne svjetove s njihovim miriadama oblika, ona je takorekoći "rekla" i od onda su ih bezbrojne stvaralačke hijerarhije oponašale i izrađivale.

"Riječ" to ipak ne bi bila mogla učiniti da nije 3. aspekt najuzvišenijeg bića prije toga pripremio kozmičku prasupstancu, nju probudio iz njenog normalnog stanja tromosti i bezbrojne nerazdvojene atome stavio u rotirajuće kretanje oko svoje osovine, te osovine postavio u razne međusobne kutove i svakom dao jedno drugo titranje.

Ovi razni kutovi nagiba osovine i brojevi titraja omogućili su kozmičkoj pratvari da uspostavi razne spojeve koji su temelji tih 7 kozmičkih sfera. U svakoj od tih sfera drugačija je osovinska deklinacija i različita brojka titraja, uvjeti i sastavi su dosljedno tome u svakoj različiti, što se ima zahvaliti djelovanju "jedinorođenoga".

Zodijski znakovi	Svjetovi u kojima ovi redovi imaju adekvatne nosače	Saturnova perioda		Sunčeva perioda		Mjesečeva perioda	
		Najviši posvećeni je Otac	Obično čovječanstvo su sada Gospodari intelektu	Najviši posvećeni je Krist - Sin	Obično čovječanstvo su sada Arhanđeli	Najviši posvećeni je Jahve, Sveti Duh	Obično čovječanstvo su sada Andeli
13	CJELOVITOST - SVEUKUPNOST						
12	♈ Božji svijet						
11	♉						
10	♊ Svijet						
9	♋ djevičanskih						
8	♌ duhova						
7	♍ Svijet božanskog duha	□					
6	♎ Svijet životnog duha			□			
5	♏ Svijet Apstraktne misli					□	
4	♐ Svijet Konkretnе misli			□			
3	♑ Svijet osjećaja						
2	♒ Etersko područje				□		
1	♓ Fizički svijet Kemijsko područje			□			
			Tijelo Isusovo				

Dijagram pokazuje:

"Otac" je bio najviši inicirani čovječanstva Saturnove periode. Obično čovječanstvo te periode sada su Gospodari intelektu.

"Sin" (Krist) najviši je inicirani periodi Sunca. Obično čovječanstvo te periode sada su

arhanđeli.

“Duh sveti” (Jehova) je najviši inicirani periode Mjeseca. Obično čovječanstvo ove periode sada su anđeli.

Inicirani su napredovali, razvili više nosače i napustili upotrebu nižih nosača čim su stekli sposobnost da upotrebljavaju nove i finije. Obično je najniži nosač jednog arhanđela osjećajno tijelo, ali Krist koji je najviši inicirani Sunčeve periode rabi obično životni duh kao najniži nosač i djeluje jednako svjesno u svijetu životnog duha kao mi u fizičkom svijetu. To treba naročito zapamtiti, jer je svijet životnog duha prvi univerzalni svijet u kojem prestaje dioba i počinje se ostvarivati jedinstvo, ukoliko se to odnosi na naš Sunčev sustav.

Krist je imao moć djelovati u jednom nosaču koji je tako niske vrste kao osjećajno tijelo, kakvo upotrebljavaju arhanđeli. Ali on se ne može dublje spustiti. Značenje toga odmah ćemo vidjeti.

Isus pripada našem čovječanstvu. Kada se čovjeka Isusa promatra u pamćenju prirode može ga se slijediti iz života u život gdje je živio pod raznim okolnostima, raznim imenima i raznim utjelovljenjima, jednako kao i druga ljudska bića. To se za Krista ne može reći. U njegovom slučaju postoji samo jedna inkarnacija.

Ipak se zato ne smije misliti da je Isus bio jedna obična osobnost. Imao je jedan osobito čist tip intelekta koji je bio daleko iznad onog većine današnjeg čovječanstva. On je išao kroz mnoge živote putem svetosti i pokazao se dostojnim najveće časti koja je ikada bila ukazana bilo kojem ljudskom biću.

Njegova majka, djevica Marija također je bila tip najveće ljudske čistoće i zato je bila izabrana da bude majka Isusova. Njegov otac je bio jedan visoki posvećenik, čist i sposoban da akt oplodnje izvrši kao sakrament i bez svake osobne strasti i požude.

Tako je bio rođen taj lijepi, čisti i ljubazni duh, koji mi pozajmimo kao Isusa iz Nazareta, u jednom čistom i bestrasnom tijelu. To je tijelo bilo ono najbolje što se moglo na Zemlji stvoriti i zadaća je Isusova bila u tom utjelovljenju da se za nj brine i da ga dovede do najvećeg savršenstva, da ga pripremi za veliku svrhu kojoj je imalo služiti.

Isusa su odgojili Eseni, jedna od triju sekti koje su postojale u Palestini. Druge dvije su bile Farizeji i Saduceji. Eseni su bili jedan izvanredno pobožan red, vrlo različit od materijalističkog saducejskog i suprotan licemjernom farizejskom koji je išao za istjecanjem u javnosti. Oni su zazirali od toga da se govori o njima, kao i o njihovim metodama razmišljanja i pobožnosti. Tome se ima pripisati da o njima gotovo ništa nije poznato i da u novom Svetom pismu uopće nisu spomenuti.

Svjetski je zakon da nijedno biće, pa kolikogod visoko ono bilo, ne može djelovati u bilo kojem svijetu, ako nema nosača koji je sagrađen iz materije tog svijeta. Zato je bilo osjećajno tijelo najniži nosač one grupe duhova koji su za vrijeme Sunčeve periode mogli dostići ljudsko stanje.

Krist je bio jedan od tih duhova i zato nije bio sposoban da si sam izgradi životno tijelo i gusto fizičko tijelo. On bi bio mogao u čovječanstvu raditi u jednom osjećajnom tijelu, kao njegova mlađa braća arhanđeli, duhovi rase. Jehova im je otvorio put da mogu ući u fizičko tijelo čovjeka putem udahnutog zraka. Sve rasne religije su bile religije zakona i tvorci grijeha zbog povreda tog zakona. Oni su bili pod vodstvom Jehove, kojeg je najniži nosač čovječji duh koji ga je povezivao sa svijetom apstraktnih misli, u kojem je sve razdvojeno i sebično.

I to je baš razlog zašto je postala potrebna intervencija Krista. Pod vladanjem Jehove jedinstvo nije moguće. Zato mora Krist, koji kao najgušće tijelo posjeduje sjedinjujuće

životno tijelo, stupiti u fizičko ljudsko tijelo. On se mora među ljudima pojaviti kao čovjek i u tom tijelu stanovati jer rasna religija koja na ljudi djeluje izvana može biti pobijeđena samo iznutra.

Krist nije mogao biti rođen u fizičkom tijelu jer on nikada nije prolazio razvojem kojim je prošla naša zemaljska perioda i zato bi on bio morao prvo steći sposobnost izgraditi fizičko tijelo kao što je naše. Ali da je i posjedovao tu sposobnost, bilo bi za jedno tako uzvišeno biće neprimjerno trošiti energiju za izgrađivanje fizičkog tijela u pretporodajnom životu, djetinjstvu i mladenačtvu i voditi ga do zrelosti potrebne za upotrebu. On je prestao upotrebljavati nosače koji bi odgovarali našem ljudskom duhu, intelektu i osjećajnom tijelu iako ih je naučio izgrađivati u periodi Sunca i zadržao sposobnost da ih gradi i u njima djeluje čim bi zaželio ili bi mu to trebalo. On je upotrebljavao sve svoje vlastite nosače, a uzeo je samo fizičko i životno tijelo Isusovo. Kada je ovaj bio 30 godina star ušao je Krist u ta tijela i upotrebljavao ih do vrhunca svoje misije na Golgoti. Nakon što je fizičko tijelo bilo razorenog pojavi se je Krist pred svojim učenicima u svom životnom tijelu u kojem je kroz neko vrijeme djelovao. Životno tijelo je nosač koji će on upotrebljavati kada se ponovno pojavi, jer on nikada više neće uzeti gusto tijelo.

Sav ezoterički odgoj ima svrhu raditi na životnom tijelu, kojeg izgrađuje i oživljava životni duh. Osjećajno tijelo mora biti u znatnoj mjeri savladano prije nego se ezoterizam može postići. Ove ezoteričke vježbe i ranije inicijacije posvećene su velikim dijelom radu na životnom tijelu i oni završavaju u izgradnji životnog duha. U vrijeme kada je Krist ušao u Isusovo tijelo, ovaj je bio učenik visokog stupnja i zato je njegov životni duh bio dobro organiziran. Zato su se dobro slagali najniži nosač u kojem je Krist djelovao i onaj najbolje organizirani od viših nosača Isusovih, pa kada je Krist preuzeo životno i fizičko tijelo Isusovo, on je bio opremljen usklađenim redom nosača, koji su premostili jaz između svijeta životnog duha i gustog fizičkog svijeta.

Značenje činjenice da je Isus prošao kroz razne inicijacije leži u djelovanju na životno tijelo. Životno tijelo Isusovo bilo je već prilagođeno visokim titrajima životnog duha. Životno tijelo jednog običnog čovjeka odmah bi izgorjelo pod jakim titrajima velikog duha koji je ušao u tijelo Isusovo. Pa i ovo tijelo, čisto i visoko nastrojeno kakvo je bilo, nije moglo tim zahtjevima mnogo godina odolijevati, pa ako govorimo o raznim prilikama kada se Krist povremeno povukao od svojih učenika, onda ezoteričar zna da se je povukao iz nosača Isusovih da im pruži mir, da se oporave pod brigom braće Esena koji su znali bolje od Krista kako se s njima postupa.

Ta je izmjena uslijedila u potpuno slobodnom sporazumu s Isusom, koji je za čitavog svojeg utjelovljenja znao da on priprema jedan nosač za Krista. On se je tome rado podvrgnuo, da bi čitavo čovječanstvo primilo gigantski impuls za svoj razvoj koji je bio dat tajanstvenom žrtvom na Golgoti.

Tako je Krist-Isus posjedovao 12 nosača koji predstavljaju neprekidni lanac od fizičkog tijela do samog prijestolja Božjeg. Zato je on jedino biće u Svetom miru koje stoji u vezi kako s Bogom tako i s čovjekom, pa može posredovati među njima jer je on osobno i za sebe iskusio sve uvjete i upoznao sva ograničenja fizičkog života.

Krist je jedinstvena osoba među svim bićima od sedam svjetova. On jedini ima 12 nosača. Nitko osim njega ne može osjetiti toliko milosrđa ili tako potpuno razumjeti potrebe čovječanstva. Samo on može donijeti ono oslobođenje koje zadovoljava naše potrebe.

Sada mi poznajemo prirodu Krista. On je najviši Posvećeni periode Sunca i on je uzeo fizičko i životno tijelo od Isusa, da bi mogao u fizičkom svijetu neposredno djelovati i pojaviti se među ljudima kao čovjek. Da se je pojавio na neki čudnovati način, to bi bilo

suprotno planu evolucije, jer je na kraju atlantske epohe čovječanstvo steklo slobodu da djeluje dobro ili zlo. Da bi naučilo samo sebe svladavati, nije se smjelo primijeniti nikakvo ograničenje, ono je moralo upoznati dobro i zlo na osnovu vlastitih iskustava. Prije tog vremena ono je bilo vođeno, dobrovoljno ili ne, ali u ovo vrijeme ono je steklo slobodu pod raznim rasnim religijama od kojih je svaka bila prilagođena posebnim potrebama jednog plemena ili naroda.

Ne mir nego mač

Sve su rasne religije od Duha Svetoga. Ali one nisu dovoljne jer se zasnivaju na Zakonu koji promiče grijehe i donosi smrt, bol i patnju.

Svi to rasni duhovi znaju a znaju, i to da su njihove religije samo koraci do nečeg boljeg. To se vidi po činjenici da sve one ukazuju na jednog koji ima doći. Religija Perzijanaca pokazivala je na Mitru, religija Kaldejaca na Tamuza. Stari nordijski Bogovi predviđali su "sumrak Bogova" kada će ih svladati Surt, svijetli Sunčev duh i "Giml" donijeti uskršnuloj Zemlji jedan novi i bolji red. Egiptanci su čekali Horusa, novorođeno Sunce. Mitra i Tamuz simbolizirani su također kao Sunčeve zrake - a glavni hramovi su bili okrenuti prema istoku, da bi zrake izlazećeg Sunca mogle zasjati odmah kroz otvorena vrata. I sama crkva Sv. Petra u Rimu tako je postavljena.

Ove su činjenice dokaz za opće uvjerenje da će Onaj koji ima doći biti jedan Sunčev duh, koji će oslobođiti čovječanstvo osjećaja odvojenosti koji je bio nužno povezan s rasnim religijama.

Te su religije bili koraci koje je čovječanstvo bezuvjetno moralo učiniti da bi se spremilo na dolazak Krista. Čovjek mora njegovati svoje "ja", prije nego može istinski postati nesebičan i razumjeti višu fazu općeg bratstva za koje je Krist postavio temelje kada je prvi put došao i koje će kod svog ponovnog dolaska učiniti životnom stvarnosti. Kako je odvajanje glavnog principa rasnih religija koji traži sebičnost na račun drugih ljudi i naroda, očito je da kada se taj princip dovede do svog posljednjeg zaključka, on mora neizbjježno imati povećanu razornu tendenciju i konačno zaustaviti evoluciju, ako ne dođe do religije koja izgrađuje.

Zato su morale religije Duha Svetoga, koje su rastavljaše, ustupiti mjesto religiji Sina koja ujedinjuje, kršćanskoj religiji. Zakon mora ustuknuti pred ljubavi i rastavljene rase i religije moraju se ujediniti u jedno opće bratstvo s Kristom kao najstarijim bratom.

Kršćanska religija još nije imala vremena dostići taj veliki cilj. Čovjek je još u okovima vladajućeg rasnog duha i ideali kršćanstva su za njega još previsoki. Intelekt može te pojedine ljepote vidjeti i pripravan je prihvatići da treba svoje neprijatelje ljubiti, ali su strasti našeg osjećajnog tijela još previše jake. Zakon rasnog duha nalaže "oko za oko". Srce traži ljubav. Osjećajno tijelo se nada osveti. Intelekt vidi apstraktnu ljepotu ljubavi prema neprijatelju, ali u konkretnom slučaju on se povezuje s osjećajem osvete požudnog tijela, i kao ispriku donosi "potrebu izravnjanja" jer se društveni organizam mora zaštititi.

Ipak moramo čestitati tome da se društvo osjeća potaknutim da se bori protiv metoda odmazde. Metode odgajanja i milosrđa sve se više proširuju u pravosuđu, kako se to vidi u modernom postupku s mladim delikventima. Daljnje očitovanje ove tendencije može se naći u sve češćim slučajevima gdje se krivim proglašeni zločinac sudi uvjetno, kao i u velikoj čovječnosti s ratnim zarobljenicima. To su vjesnici osjećaja općeg bratstva koje dolazi polagano, ali sigurno.

Pa ipak, makar čovječanstvo napreduje i makar je autor ove knjige dosta lako u raznim

gradovima, gdje je držao predavanja, skupio slušateljstvo i makar su novine rado izvještavale o tim predavanjima dok se on ograničavao na to da govori o višim svjetovima i stanju poslije smrti - vrlo je značajno, da čim se je nešto odnosilo na opće bratstvo, njegov je članak bio osuđen na košaru za otpatke.

Svijet ne voli vidjeti ono što on drži za "odviše" nesebično. To je sumnjičivo. Ništa se ne smatra prirodnim što ne daje priliku biti premoćan nad drugim bićima. Trgovačka poduzeća se planiraju i izvode na toj osnovi, a intelekt onih koji od požude za gomilanjem beskorisnog bogatstva postaju robovi uznemiruje misao općeg bratstva i izaziva vizije uništenja kapitalizma povezane dokinućem izrabljivanja i brodolomom "poslovnih interesa". Riječ "postati rob" točno opisuje to stanje. Prema Bibliji čovjek treba vladati nad svijetom. Ali u većini slučajeva je obratno, svijet ima vlast nad čovjekom. Svaki čovjek koji je zaokupljen vlasništvom priznat će u svojim razumnim trenucima da je ono neutaživi izvor neprilika, da se on mora stalno boriti da taj posjed održi ili bar da se mora oštro braniti, jer zna da drugi neprestano idu za tim da ga orobe. Čovjek je rob toga što on s nesvjesnom ironijom zove "moj posjed" ali što stvarno posjeduje njega. S pravom kaže mudrac od Konkorda "stvari sjede u sedlu i jaše na čovječanstvu".

Te prilike su posljedica rasnih religija i njihovih zakona. Zato svi očekuju "jednoga koji ima doći". Samo kršćanska religija ne očekuje jednoga koji će doći nego jednoga koji će opet doći. Vrijeme tog povratka ovisi o tome kada će se crkva moći oslobiti države. Crkva, osobito u Europi, vezana je na državna kola. Svi svećenici su vezani ekonomskim obzirima i ne usuđuju se objaviti istinu do koje su u svojim razmišljanjima došli.

Svećenici na misi mole svemuogućega Boga da štiti vojsku i mornaricu. Ta molitva otvoreno pokazuje da je Bog kojemu se mole rasni Bog. Posljednje je djelo Kristovo bilo da je zadržao prijateljev mač kojim ga je ovaj htio zaštititi. To što je rekao da nije došao donijeti mir nego mač, bilo je zato što je predvidio oceane krvi koje će ratničko kršćanstvo proljevati jer nije razumjelo njegovu nauku i što čovječanstvo nije moglo odmah shvatiti njegove visoke ideale. Ukupna ubojstva u ratu i slična barbarstva su teška, ali su moćni primjeri za ono što će ljubav izravnati.

Čini se da postoji protuslovlje između Kristovih riječi: "Nisam došao da donesem mir nego mač" i nebeskog pjevanja koje je pozdravljal Kristovo rođenje riječima "mir na Zemlji i zadovoljstvo ljudima". To je protuslovlje samo prividno.

Slično je protuslovlje u riječima žene koja kaže "idem pospremati i čistiti" a onda počne uklanjati tepihe, stolice i druge stvari, pa napravi opći nered. Naizgled stvari su postale gore, ali kada se gleda svrha posla vidi se da je nered prolazan i da je kuća na kraju u redu.

Na isti način moramo promatrati vrijeme od pojave Krista-Isusa pa ćemo vidjeti da ono, uspoređeno s jednim danom vječnosti, predstavlja samo jedan trenutak. Moramo naučiti gledati "punoču vremena" pa gledati preko prošlih i sadašnjih okrutnosti i ljubomora ratujućih sekti na sjajno razdoblje općeg bratstva koje je slijedeći korak čovječanstva na njegovom dugom putovanju od protoplazme do svjesnog jedinstva s Ocem.

Zvijezda Betlehema

Sjedinjujući upliv Kristov simbolizira lijepa legenda o poklonstvu triju magičara, "triju mudraca s istoka". Ta tri mudraca, Gaspar, Melkior i Baltazar su predstavnici bijele, žute i crne rase i simboliziraju narode Europe, Azije i Afrike, koje Zvijezda vodi k Spasitelju, koji će sve razasute narode ujediniti pod zastavom mira i dobre volje i koji će ljudi navesti da "prekuju svoje mačeve u plugove i svoja koplja u vrtne noževe". Zvijezda Betlehema se

pojavila u času Kristovog rođenja i tri mudraca k njemu vodila.

O prirodi ove zvijezde mnogi su si razbijali glavu. Veći dio materijalne znanosti tumačio ju je kao mit, dok su drugi smatrali da su se sukobila dva mrtva Sunca i da je tako nastao veliki požar. Ali svaki mističar poznaje "zvijezdu" i "križ" ne samo kao simbole koji su povezani sa životom Kristovim, nego iz vlastitog iskustva.

Pavao kaže: "Iako je Krist u vama" (Rim, 8.10) a mističar Angelus Silesius ponavlja njegove riječi: "Pa da se Krist i 1000 puta rodio u Betlehemu a ne u tebi, opet bi tvoja duša ovdje bila izgubljena. Uzalud gledaš ka križu na Golgoti ako ga nisi uspostavio u vlastitoj svijesti".

Po starom Sv. pismu put do posvećenja nije bio sloboden. To je bila povlastica samo nekih izabranih. Neki su mogli put naći. Ali samo onaj koga je hijerofant vodio hramu našao je ulaz. Prije dolaska Kristovog nije postojao opći poziv "tko god hoće neka dođe".

U času kada je tekla krv na Golgoti "poderao se zastor na hramu" i tko je poslije tog vremena tražio pristup bit će uslišan. U hramovima misterija učili su hijerofanti da u Suncu postoji duhovna snaga i fizička snaga. Potonja snaga u Sunčevim zrakama jest princip oplodnje u prirodi. Ona izaziva rast bilja i tako uzdržava kraljevstvo životinja i ljudi. Ona je energija koja gradi, izvor sve fizičke snage.

Ta fizička Sunčeva energija dostiže svoj vrhunac sredinom ljeta kod Sunčeve prekretnice kada su dani najdulji i noći najkraće. U to su doba duhovne snage najslabije. S druge strane u prosincu za vrijeme dugih zimskih noći spava fizička snaga Sunčevih zraka, pa duhovne snage dostižu svoj vrhunac.

Noć između 24. i 25. XII je "sveta noć" za čitavu godinu. Za narode naše sjeverne polutke, gdje su nastale sve naše religije, Sunce je upravo ispod zemlje i duhovni su upliv na sjeveru o ponoći 24. XII najjači.

Iz toga slijedi da oni koji žele biti inicirani u to vrijeme mogu najlakše stupiti u vezu s duhovnim Suncem, pogotovo ako to čine po prvi put.

Zato je učenika, koji je bio spreman za inicijaciju, hijerofant uzeo za ruku i putem ceremonija doveo u jedno stanje egzaltacije u kojem je on prekoracio fizičke uvjete. Za njegovo duhovno gledanje postala je čvrsta zemlja prozirna i on je vidio Sunce o ponoći. "Zvijezdu!" To nije bilo fizičko Sunce koje je vidio duhovnim očima nego duh u Suncu, duhovni Spasitelj, tako kao što je fizičko Sunce njegov fizički spasitelj.

To je ona zvijezda koja je sjala u svetoj noći i koja mistično u tami noći još uvijek sjala. Kada je buka i zbrka fizičkog djelovanja smirena, stupa on u svoju tajnu odaju i traži put ka kralju mira. Sjajuća zvijezda uvijek će ga voditi i njegova duša sluša proročansko pjevanje "Mir na zemlji ljudima dobre volje".

Mir i dobra volja za sve! Nema mjesta ni za kakvog neprijatelja ili izbačenoga! Zar je za čuđenje da je tako teško odgojiti čovječanstvo za takav cilj? Ima li boljeg dokaza za ljepotu i potrebu mira, dobre volje i ljubavi nego usporedba sa sadašnjim stanjem ratova, sebičnosti i mržnje?

Što je svjetlo jače to su sjene dublje. Što su naši ideali viši to bolje možemo uočiti svoje pogreške.

Nažalost, danas je tako da je u sadašnjem razvojnem položaju čovječanstvo spremno učiti samo kroz najtvrdja iskustva. Kao rasa ono mora postati potpuno sebično da bi upoznalo gorke boli koje nastaju radi sebičnosti drugih, tako kao što moramo upoznati bolest da bismo znali cijeniti zdravlje.

Religija koju neopravdano zovemo kršćanskom postala je zato najkrvavija poznata religija, ne isključujući ni muhamedansku koja u tom pogledu ima nešto sličnosti s našim loše

provedenim kršćanstvom. Na bojnom polju i kroz inkviziciju su u ime blagog Nazarena počinjane bezbrojne strahote. Mač i pokal, izvrтанje križa i kaleža, bila su sredstva kojima su vladari takozvanih kršćanskih naroda postizali vlast nad poganskim narodima, pa i nad onima vlastite vjere koji su bili slabiji nego njihovi osvajači. To potvrđuje najpovršniji pregled povijesti grčko-talijanskih, njemačkih i anglo-saskih rasa.

Dok je čovjek stajao pod punim gospodstvom rasnih religija bio je svaki narod jedna nedjeljiva cjelina. Osobni interesi su bili dobrovoljno podređeni interesima zajednice. Svi su stajali "pod zakonom". Svi su bili u prvom redu članovi svojih plemena, tek u drugom redu individue.

Sada postoji nastojanje prema drugoj krajnosti, da se "ja" digne iznad svega drugoga. Uspjeh se pokazuje na ekonomskim i industrijskim problemima koji pogadaju svaku naciju i traže rješenja.

Stanje razvoja u kojem se svaki čovjek osjeća kao potpuno odvojena jedinica, kao jedan "ego" i neovisno slijedi svoj vlastiti put, jedno je potrebno prelazno stanje. Jedinstvo naroda, plemena i obitelji mora se razriješiti prije nego uopće bratstvo može postati činjenicom. Režim poštovanja predaka i porijekla porodice davno je prevladan vladom individualizma. Kako naša civilizacija dalje napreduje, tako mi sve više upoznajemo lošu stranu potonjeg. Naša nesistematska metoda razdiobe proizvoda rada, gramzljivost pojedinaca i iskorištanje naroda - socijalni su zločini koji se očituju u smanjenoj potrošnji, u obezvrijedjenju industrijskih dobara i poremećaju u zapošljavanju, što sve remeti unutarnji mir. Industrijski rat naših dana neizmjerno je dalekosežan i više razara nego vojni ratovi među narodima.

Srce - jedna anomalija

Nikakva nauka, bila njena istina površno i priznata, nema kao djelotvorni životni princip stvarne vrijednosti prije nego što ju je naučilo srce u žudnji i gorčini, a pouka koju čovjek mora na taj način naučiti jest, da sve ono što nije korisno za sve, nikada ne može biti korisno ni za bilo kojeg pojedinca. Skoro kroz 2.000 godina mi smo olako našim ustima prihvatali da zlo treba dobrim naplaćivati. Srce traži milosrđe i ljubav ali razum traži ratnička pravila odmazde, pa iako ne kao osvetu, u najmanju ruku kao sredstvo da se spriječi ponovljeno neprijateljstvo. Ovaj sukob između srca i glave sprječava rast istinskog osjećaja općeg bratstva i prihvatanja nauke Krista, gospodara ljubavi.

Intelekt je žarište kroz koje ego postaje svjestan materijalnoga svijeta. Kao neki instrument za stjecanje spoznaje u drugim kraljevstvima intelekt je neprocjenjiv, ali kada si on prisvoji ulogu diktatora te hoće uređivati odnose čovjeka prema čovjeku, to je onda kao kada bi leća rekla astronому koji se sprema fotografirati Sunce: "Vi ste me loše postavili. Nije pravilno da gledate na Sunce. Ja uopće ne vjerujem da je dobro Sunce fotografirati, nego ja želim da vi mene okrenete prema Jupiteru. Sunčeve zrake me previše ugriju pa mi mogu lako naškoditi".

Ako astronom ustraje na svojoj volji i teleskop tako postavi kako je želio i njemu naloži da vrši svoju dužnost i prenosi Sunčeve zrake koje ga pogađaju i uspjeh njemu prepusti, onda će posao napredovati. Ali ako leća ima jaču volju i mehanizam teleskopa se s njom poveže, astronom će biti ozbiljno zadržavan, on će se morati boriti s jednim tvrdokornim instrumentom i primit će slike slabe ili nikakve vrijednosti.

Tako je i s egom. On radi s trostrukim tijelom kojim vlada preko intelekta, ili bi bar trebao vladati. Ali žalosno je reći, to tijelo ima vlastitu volju i ono često prima od intelekta pomoći i

potporu uslijed čega se namjere ega poništavaju.

Ova protivnička "niža volja" izraz je onog višeg dijela osjećajnog tijela. Kada je na početku lemurjske epohe uslijedila dioba Mjeseca i Zemlje od Sunca, napredniji dio nastajućeg čovječanstva doživio je dijeljenje osjećajnog tijela u jedan viši dio i jedan niži dio. Ostali dio čovječanstva to je doživio u rano doba atlantske epohe.

Taj viši dio osjećajnog tijela postao je neka vrsta životinjske duše. On je izgradio cerebro-spinalni živčani sustav i voljne mišiće, pa je putem tih sredstava ovladao nižim dijelovima trostrukog tijela, dok se nije razvio povezujući član - intelekt. Tada se je intelekt povezao sa životinjskom dušom i postao suvladarom.

Tako je intelekt vezan na požudu. On je upleten u sebičnu i nižu prirodu koja otežava duhu da vlada tijelom. Sakupljujući intelekt, koji bi trebao biti saveznik više prirode, postaje joj otuđen kroz nižu prirodu, s kojom je povezan, pa je rob požude.

Zakon rasne religije bio je dan da bi se intelekt oslobođio požude. "Strah Božji" bio je upravljen protiv "zamki mesa". Ali to još uvijek nije bilo dovoljno da bi se postalo gospodarom tijela i osigurala njegova dobrovoljna suradnja. Duhu je bilo potrebno da nađe u tijelu jednu drugu točku za napad, koja ne stoji pod vladanjem požudne prirode. Svi su mišići očitovanje požudne prirode i oni su ravan put do mjesta na kojem je izdajnički intelekt vjenčan s požudom pa nadmoćno vlada.

Kada bi S.A.D. vodile rat protiv Francuske, ne bi vojsku iskrcale u Engleskoj pa se nadale da će na taj način Francusku pokoriti, nego bi trupe dovele u Francusku i тамо se borile.

Kao mudar general ego je imao isti operacioni plan. On nije počeo svoj pohod protiv žlijezda, jer ove su izraz životnog tijela. Niti je mogao zavladati voljnim mišićima, jer ovi su po neprijatelju dobro organizirani. A ni onaj dio nevoljnog mišićnog sustava kojim upravlja ukupni simpatički živčani sustav nije mu koristio za njegove svrhe. On je morao doći u neposredni doticaj s cerebro-spinalnim živčanim sustavom. A da to postigne i u neprijateljskoj zemlji osigura operativno područje, morao je zavladati jednim mišićem koji nije voljni i ipak je u vezi s voljnim živčanim sustavom. Takav mišić je srce.

Već smo prije govorili o dvije vrste mišića, hotimičnim i nehotimičnim. Potonji su dugoprugasti i stoje u svezi s radom koji nije pod vlašću volje, kao što su probava, disanje, izlučivanje itd. Hotimični su oni kojima vlada volja preko živčanog sustava, kao što su mišići ruku i ramena. Oni su i dugoprugasti i poprečno prugasti.

Ovo gore rečeno vrijedi za sve mišiće tijela s iznimkom srca, koji je hotimični mišić. Obično nemamo vlast nad cirkulacijom krvi. Udaranje srca ima obično određeni broj, a ipak na veliko čudo fiziologa, srce je poprečno prugasti mišić. On je jedini organ tijela koji pokazuje ovu osobinu, ali materijalistima je uskraćen odgovor na tu zagonetku.

Okultist pak lako nalazi odgovor na to u pamćenju prirode. Odatle on saznaće da je ego prvo tražio uporište u srcu i da je ovo onda bilo dugoprugasto kao svi nehotimični mišići. Ali kako je ego sve više i više dobivao srce pod svoju vlast, razvijale su se poprečne pruge sve dalje i dalje. One nisu tako mnogobrojne i tako dobro razvijene kao mišići pod punom vlašću osjećajnog tijela, ali kada altruistički osjećaj ljubavi i bratstva ojača i postepeno dođe do nadmoći nad razumom koji je utemeljen u požudi, ove će poprečne pruge biti mnogobrojnije i jasnije izražene.

Kako smo prije ustanovili, atom-klica gustoga tijela nalazi se u srcu i тамо ostaje za trajanja života. Tek kod smrti se izvlači. Aktivni rad ega je u krvi. Srce je, ako izuzmemo pluća, jedini organ tijela kroz koje prolazi čitav optok krvi.

Krv je najviši izraz životnog tijela, jer ona hrani čitav fizički organizam. Ona je u stanovitom smislu također nosač podsvjesnog pamćenja i u doticaju je s pamćenjem prirode

koje leži u najvišoj eterskoj zoni. Krv prenosi životne slike od predaka na potomke kroz čitave generacije u kojima je krv zajednička.

U glavi postoje tri točke od kojih je svaka sjedište jednog od triju aspekata duha. Drugi i treći aspekt ima osim toga još sekundarna mjesta navale.

Požudno tijelo obratan je odraz ega. Ono okreće "samostalnost" duha u "sebičnost". Samostalnost ne traži sebe na račun drugih. Sjedište ljudskog duha u prvom je redu u epifizi, u drugom redu u mozgu i cerebralno-spinalnom sustavu koji vlada nehotičnim mišićima.

Ljubav i jedinstvo u svijetu životnog duha nalaze svoje iluzorne dvojnice u eterskoj regiji, s kojom stoje u vezi preko životnog tijela pospješitelja spolne ljubavi i spolne veze. Životni duh ima svoje sjedište prvo u sluznom tijelu i onda u srcu koje predstavlja ulazna vrata za krv, hranitelja mišića. Neaktivni božanski duh - tihi promatrač - nalazi svoj materijalni izraz u pasivnom, tromom i nesposobnom za reakciju kosturu gustog tijela, koje je poslušni sluga drugog tijela, ali nema snage da iz sebe samog djeluje. Božanski duh ima svoju točku navale na neprobojnom mjestu u korijenu nosa.

Uistinu postoji samo jedan duh, ego, ali kada se na to gleda kroz fizički svijet, on se rastavlja u 3 aspekta koji rade kako smo rekli. Kako krv ide u jednom pa drugom optoku kroz srce, ona upija sve slike i nosi ih u atom-klicu dok su svježe, i tako daje vjerni izvještaj o životu, koji ostaje neizbrisivo utisnut u duši u stanju poslije smrti. Uvijek je u nazužem doticaju sa životnim duhom, duhom ljubavi i jedinstva i srce je zato domovina altruističke ljubavi.

Kako ove slike ulaze u svijet životnog duha u kojem je pravo pamćenje prirode, one ne dolaze kroz polagana fizička osjetila nego izravno u četvrti eter, koji je sadržan u zraku koji udišemo. U svijetu životnog duha vidi životni duh mnogo jasnije nego li to može u gušćim svjetovima. U svojoj visokoj domovini on je u doticaju s kozmičkom istinom, zna u svakom slučaju što treba činiti, pa šalje poruku vodstva i ispravnog načina djelovanja natrag srcu, koje ju isto tako brzo prenosi uz pomoć pneumo-gastičkih živaca na mozak kao "prvi utisak", kao intuitivni impuls koji je uvijek dobar, jer dolazi izravno s izvora kozmičke mudrosti i ljubavi.

To se sve događa tako brzo radi toga da bi srce steklo vlast prije nego polagani razum ima vremena "shvatiti situaciju". Istina je da je čovjek takav kakva je misao u njegovom srcu. Čovjek je po prirodi jedan praduh, dobar, plamenit i istinit u svakom pogledu. Sve što ne valja dolazi iz niže prirode, onog iluzornog zrcaljenja ega. Praduh daje uvijek mudar savjet. Kada bismo mi mogli slijediti samo impuls srca - prvu misao, onda bi bilo ostvareno opće bratstvo ovdje i sada.

Ali upravo to je točka kod koje počinje zbrka. Nakon što je dan dobar savjet prve misli počinje mozak razmišljati i u većini slučajeva s uspjehom, tako da on nadvlada srcem. Teleskop si sam namjesti žarište, koje sluša usprkos astronomu. Intelekt i osjećajno tijelo poništavaju planove duha kada preuzmu vlast, i kako kod njih nema duhovne mudrosti, to trpe kako duh tako i tijelo.

Fiziolozi su ustanovili da su razna područja mozga posvećena posebnim misaonim djelatnostima, a frenolozi su tu granu znanosti još dalje usavršili. Dakle, poznato je da misli trgaju i razaraju živčano tkivo. Ove i sve ostale otpatke tijela nadoknađuje krv. Kada će se srce razviti u jedan hotimični mišić, optok krvi će preći pod absolutnu vlast ujedinjujućeg životnog duha - duha ljubavi, i tada će duh moći odvratiti krv s područja intelekta koje služi sebičnim svrhama. Posljedica toga će biti da će određeni centri mišljenja sve više zakržljavati.

S druge strane, duh će moći nadoknađivati dotok krvi kada su duhovna djelovanja

altruistička i tako izgrađivati područja koja su altruizmu sklona. Time će s vremenom biti pobijedena priroda požude i intelekt oslobođen svog robovanja požudi. Samo potpuno oslobođenje putem ljubavi može čovjeka spasiti od Zakona i njega napraviti svojim vlastitim Zakonom. Kada će on pobijediti samoga sebe, pobijediti će čitav svijet.

Poprečne pruge srca mogu se izgraditi putem određenih okultnih vježbi. Ali kako su neke od tih vježbi opasne, smije ih se poduzeti samo pod nadzorom ovlaštenih učitelja. Da ne bi koji čitatelj bio zaveden od prevaranata, koji onima koji su željni takva znanja nude poduku, treba upozoriti na to da se nijedan pravi okultist nikada ne hvali svojim okultnim moćima, ne plakatira ih, niti ih prodaje. On čini svoj posao na nemametljiv način i jedino sa svrhom da drugima pomogne.

Kao što je bilo na početku članka rečeno - svi ljudi koji ozbiljno traže viša saznanja mogu biti sigurni da će im put biti otvoren. Krist sam je taj put priredio "za sve koji su dobre volje". On će svima koji to istinski traže pomoći - da djeluju na općem bratstvu.

Misterij Golgote

Zadnjih 2.000 godina mnogo se govorilo o "krvi koja pročišćuje". Krv Kristova se oglašava preko propovjedaonica kao spasonosno sredstvo za sve grijeha. Ali ako zakon o uzroku i posljedici djeluje na bića koja se razvijaju tako da žanju ono što su posijala, i ako nesvesni impuls diže čovječanstvo naviše da bi konačno dostiglo savršenstvo - gdje tu ima mjesta za otkupljenje od grijeha? Pa i onda kada bi to bilo potrebno, kako bi mogla smrt jedne jedine individue pomoći ostalima? Zar ne bi bilo plemenitije snositi posljedice svojih djela nego se skrivati iza nekog drugog. To je samo jedna od primjedbi na nauk o oproštenju grijeha po krvi Kristovoj. Pokušati ćemo odgovoriti time da pokažemo logični sklad između djelovanja zakona o uzroku i posljedicama i Kristove žrtve - pokore.

U prvom redu puna je istina da evolutivni impuls predviđa za sve konačno savršenstvo, ali opet ima pojedinaca koji zaostaju. U sadašnje vrijeme upravo smo napustili krajnju točku materijalnosti pa prolazimo kroz šesnaest rasa. Mi stupamo na "16 putova uništenja" i po tome smo u vrlo ozbiljnoj opasnosti da zaostanemo, većoj nego smo ikada bili tokom evolucije.

U apstraktnom pogledu vrijeme ne znači ništa. Neki mogu tako jako zaostati da moraju biti napušteni pa da svoj daljnji razvoj nastave u jednom drugom evolucionom planu u kojem će moći dovršiti svoj put do savršenstva. A ipak to nije bila za njih predviđena evolucija, pa treba prepostaviti da će uzvišene Inteligencije, koje se brinu za naš razvoj, primijeniti svako sredstvo da tolike koji se nalaze pod njihovom skrbi, koliko je to god moguće, dovedu u sigurnost.

Za običnu evoluciju dovoljan je zakon reinkarnacije i uzroka i posljedice da veći dio životnog vala dovede do savršenstva, ali za one koji u raznim rasama zaostanu to nije dovoljno. U stadiju individualizma koji je žrtva iluzije o odvojenosti, potrebna je čovječanstvu posebna pomoć, ali za one koji zaostanu traži se još dodatna pomoć osim ove.

Donijeti ovu izvanrednu pomoć i spasiti one koji su zaostali bila je misija Krista. On je rekao da je došao tražiti i spasiti sve one koji su bili izgubljeni. On je otvorio put do inicijacije svima, koji su bili voljni da na njega stupe.

Protivnici zastupajuće pokore primjećuju da je kukavičluk skrivati se iza nekog drugog. Svaki čovjek mora biti pripravan snositi posljedice svojih djelovanja.

Promotrimo jedan analogni slučaj. Vode velikih američkih jezera skupljaju se u Nijagari. 20 milja teče ova golema količina vode velikom brzinom prema slapovima. Korito je puno

pećina pa čovjek koji pliva prema određenoj točki, ako ne izgubi život na brzicama katarakta, sigurno će ga izgubiti padom preko ruba. Uzmimo da neki čovjek iz sućuti prema žrtvama struje napne uže preko katarakta, makar vidi da radi tog djela ide u sigurnu smrt. On iz vlastite slobodne volje žrtvuje svoj život i napne uže, čime mijenja ranije uvjete tako da se do tada bespomoćne žrtve mogu uhvatiti za uže, i da nakon toga nitko više ne strada. Što bismo mislili o čovjeku koji je pao u vodu radi svoje vlastite nepažnje te se ludo bori da dođe do obale pa kaže: "Što! Zar ja da se spasim i kaznu za svoju nepažnju nastojim izbjegći tako da se skrivam iza snage nekog drugog, koji nije trpio radi vlastitog posrtaja nego je svoj život dao da bih ja mogao živjeti? Ne, nikada! To ne bi bilo 'muški'. Ja želim uzeti na sebe što zaslužujem". Ne bismo li se svi složili u tome da je taj čovjek lud? Ne trebaju svi spasenje. Krist je dobro znao da postoji jedan veliki dio kojem nije potrebno spasenje u tom smislu, ali baš tako kako tu ima 99 onih koji su zaštićeni zakonom o uzroku i posljedici i koji će na taj način doći do savršenstva, ima isto tako i "grešnika" koji su bili "skupljeni" u materiju, pa bez užeta ne mogu uteći. Krist je došao ove spasiti i svima donijeti mir i zadovoljstvo tako da ih uzdigne do potrebne točke duhovnosti, izazove promjenu u njihovom osjećajnom tijelu i time učini djelotvornim upliv životnog duha u njihovom srcu.

Njegova mlađa braća Sunčevi duhovi, arhanđeli radili su kao duhovi rase na osjećajnom tijelu, ali njihov rad je bio vanjski. On je bio samo odražavajuća Sunčeva snaga koja je dolazila kroz Mjesec tako kao što Mjesečevo svjetlo odražava Sunčevu svjetlost. Krist, glavno inicirani Sunčeve periode, neposredno je ušao u fizičko tijelo Zemlje i Sunčevu snagu donio neposredno, uslijed čega je bio u stanju na naše osjećajno tijelo djelovati iznutra.

Čovjek ne može dugo gledati u Sunce a da ne oslijepi, jer su titraji tako brzi da razaraju mrežnicu oka. Ali može bez štetnih posljedica gledati u Mjesec čiji su titraji mnogo polaganiji, makar su također Sunčeve svjetlo, ali više titraje Mjesec je preuzeo, a samo preostale na nas odražava.

Isto je tako s duhovnim uplivima koji pomažu čovjeku u njegovom razvoju. Razlog zašto je Sunce odbacilo našu Zemlju bio je taj što naše čovječanstvo nije moglo podnijeti jake fizičke i duhovne impulse Sunca. Pa i nakon što je nastao golem razmak između Zemlje i Sunca, bio bi duhovni upliv još prejak kada ne bi bio prvo poslan k Mjesecu da ga Jehova, gospodar Mjeseca, upotrijebi za dobro čovječanstva. Stanoviti broj arhanđela, običnih Sunčevih duhova, bio je poslan Jehovi u tim duhovnim impulsima kao pomoć, koji su imali te odražavajuće duhovne impulse prenijeti na čovječanstvo preko rasnih religija.

Najniži nosač arhanđela je osjećajno tijelo. Naše smo osjećajno tijelo dobili u periodi Mjeseca, u koje vrijeme je Jehova bio najviši inicirani. Zato može Jehova raspolagati s osjećajnim tijelom čovjeka. Najniži nosač Jehovin je čovječji duh, a dvojnik ovoga je osjećajno tijelo. Arhanđeli su njegovi pomoćnici pošto su sposobni upotrijebiti Sunčeve snage i jer je osjećajno tijelo njihov najniži nosač. Tako oni mogu raditi s čovječanstvom i pripravljati ga dok ne dođe vrijeme da ono može primati izravno duhovne uplive iz Sunčevih zraka bez posredovanja Mjeseca.

Kristova zadaća kao najvišeg iniciranog perioda Sunca jest da šalje te impulse. Impuls kojeg je Jehova odražavao bio je od Krista odaslan, koji je tako pripremio Zemlju kao i čovječanstvo za svoj neposredan upliv.

Izraz "Zemlju pripremio" znači da evolucija samog planeta prati čitav razvoj na planetu. Da je neki promatrač nadaren duhovnim gledanjem promatrao iz stanovite udaljenosti Zemlju kada se je ona razvijala, bio bi mogao vidjeti postepenu promjenu u njenom osjećajnom tijelu.

U doba Starog zavjeta bila su požudna tijela općenito popravljana putem Zakona. I većina ljudi se još i danas na taj način pripravlja za viši život.

Ali viši život (inicijacija) ne počinje prije nego li je počeo rad na životnom tijelu. Sredstvo da se ta djelatnost stavi u pokret jest ljubav, bolje rečeno altruizam, jer je prva riječ već odviše zloupotrebljavana. Za vrijeme Starog zavjeta put inicijacije nije bio otvoren, osim za nekoliko izabranih. Hijerofanti misterija sakupljali su određene obitelji oko hrama i izolirali ih od ostalog naroda. Te pojedine obitelji su bile dužne strogo održavati razne običaje i ceremonije. Hijerofanti su upravljali njihovim ženidbama i spolnim odnosima.

I uspjeh je bio taj da je proizišla jedna rasa koja je imala pravi stupanj opuštenosti povezan fizičkim i životnim tijelom, i da je stanje letargije požudnog tijela za vrijeme spavanja bilo uklonjeno. Tako su neki rijetki bili sposobljeni za inicijaciju i dobili priliku koja nije svima bila pružena. Taj primjer nalazimo i kod Židova gdje su Leviti bili izabrani kao čuvari Hrama, a i u kasti Brahmana kao jedinog svećeničkog staleža kod Hindusa.

Misija Krista bila je, osim spasenja izgubljenih, učiniti inicijaciju pristupačnom za sve. Zato Isus nije bio Levit, nikakav pripadnik povlaštenog svećeničkog staleža. On je došao iz običnog puka, ali makar nije pripadao učiteljskom staležu njegova je nauka bila viša od Mojsijeve.

Krist-Isus ne poriče ni Mojsija ni Zakon i proroke. Naprotiv, on ih je priznavao i na njih se pozivao kao svjedoke, jer svi su oni ukazivali na jednoga koji ima doći. On je narodu govorio da su one objave ispunile svoju svrhu pa da od sada namjesto "Zakona" mora doći 'Ljubav'.

Krist-Isus bio je ubijen. U vezi s tom činjenicom dolazimo do nadmoćne i osnovne razlike između Njega i drugih učitelja u kojima su se inkarnirali duhovi rase. Oni su svi umrli i morali se ponovno roditi i opet svom narodu pomagati da snosi svoju sudbinu. Arhanđeo Mihael, duh rase Židova, digao je Mojsija koji je bio odveden na briješ Nebo da tamo umre. On je bio ponovno rođen kao Ilija. Ilija se vratio kao Ivan Krstitelj. Buda je umro i vratio se kao Sankaračarija. Šri Krišna kaže: "Kad god dođe propast u Darmu i uzdizanje Adarme onda će se ja pojaviti da zaštitim dobro i uništим zločince da bi se Darma (zakon) opet uspostavila. Ja se rađam od vijeka do vijeka".

Kada je smrt došla, Mojsijevo je lice svijetlilo; i Budino tijelo je svijetlilo. Oni su svi postigli stanje u kojemu duh počinje svijetliti iznutra, ali onda su umrli. Krist-Isus postigao je to stanje na briješu Preobraženja. Osobito je značajno da se je njegovo stvarno djelo dogodilo poslije tog događaja. On je trpio, bio ubijen i uskrsnuo.

Biti ubijen vrlo je različito od umrijeti. Krv koja je bila nosilac duha rase mora teći i od tog ukaljanog upliva biti oslobođena. Ljubav prema ocu i majci, uz isključenje drugih očeva i majki, mora nestati, jer inače nikada neće opće bratstvo i sveobuhvaćajuća altruistička ljubav moći postati stvarnošću.

Krv koja pročišćuje

Kod raspeća spasitelja Krista njegovo je tijelo probijeno na 5 mjesta, na onih 5 središta na kojima teku struje životnog tijela, a pritisak trnove krune prouzročio je također da krv teče i iz šestog središta.

Kada je krv tekla iz ovih središta oslobođio se je Kristov Sunčev duh Isusovog fizičkog nosača i našao se s individualnim nosačima u Zemlji. On je prožeo tada postojeće planetarne nosače svojim vlastitim nosačima i u jednom hipu razdijelio svoje vlastito osjećajno tijelo preko planeta, što mu je omogućilo da nakon toga na Zemlji i njenom

čovječanstvu radi iznutra.

U tom je času Zemlju prelio ogroman val duhovnog Sunčevog svjetla. On je razderao zastor, koji je duh rase objesio ispred hrama da bi spriječio pristup svima osim nekolicine izabranih, i učinio od tada put inicijacije za sve koji na njega stupe slobodnim. Što se tiče duhovnih svjetova, ovaj je val kao bljesak munje preoblikovao uvjete Zemlje, ali gusti konkretni uvjeti postali su mnogo teži.

Kao svi brzi i visoki titraji svjetla ovaj je veliki val zaslijepio narod te izazvao nadnaravnu pobožnost, pa se zato reklo da je "Sunce potamnjelo". A bilo je upravo obrnuto. Sunce nije potamnjelo nego je ono zasjalo u velebnoj krasoti. Preobilje svjetla zaslijepilo je narod i tek kada je čitava Zemlja primila osjetno tijelo sjajnog Sunčevog duha, vratili su se titraji natrag u normalno stanje.

Izraz "pročišćavajuća krv Isusa Krista" znači da je krv koja je tekla na brdu Kalvariji sa sobom nosila Kristov veliki Sunčev duh, koji si je tim sredstvom osigurao prilaz na Zemlju i od tog časa postao njenim gospodarom. On je razdijelio svoje vlastito osjećajno tijelo preko planeta i time ga očistio svih zlih upliva koji su narasli pod duhovima rase.

Za vrijeme Zakona svi su griješili. No, što je još gore, oni nisu mogli drugačije. Oni se nisu do tog stupnja razvili da bi mogli činiti ono pravo radi same ljubavi. Priroda požude još je bila tako jaka da je nije bilo moguće potpuno savladati. Zato su se gomilale njihove krivice pod zakonom o uzroku i posljedici do nečuvenih razmjera. Razvoj bi bio strašno kasnio i mnogi bi za naš životni val bili izgubljeni, da nisu dobili pomoć.

Zato je došao Krist da "traži izgubljene i da ih spasi". On je preuzeo grijeha svijeta kroz svoju očišćavajuću krv, što mu je dozvolilo pristup k Zemlji i njenom čovječanstvu. On je očistio uvjete i mi zahvaljujemo njemu da smo sposobni za naše osjećajno tijelo skupiti čišću požudnu tvar nego prije, a on nam pomaže i dalje time, što nam našu vanjsku okolinu sve više čisti.

Da se to dogodilo i dalje događa na račun velikih muka za Njega, o tome nitko ne može sumnjati, koji ima i najslabiji pojam o ograničenjima kojima je ovaj veliki duh bio izložen radi uvjeta i zapreka fizičke egzistencije, makar i bio u najboljim i najčišćim nosačima. A i sadašnja njegova ograničenja kao vladara Zemlje nisu manje bolna. Istina je da je on također vladar Sunca i po tome samo djelomično vezan za Zemlju, ali ograničenja koja čine grčevito polagani titraji Zemlje mora da su gotovo nepodnošljiva. Da je Krist-Isus jednostavno umro, on ne bi bio mogao dovršiti svoje djelo, ali kršćani imaju jednog uskrsnulog spasitelja. Jednog koji je uvijek prisutan da pomogne onima koji prizivaju njegovo ime. Kako je on sam trpio tako kao mi i poznaje naše potrebe, on je blag prema našim pogreškama i prestupima tako dugo dok mi pokušavamo živjeti dobrim životom. Moramo uvijek držati pred očima da je jedini pravi propust prestati nastojati.

Poslije smrti fizičkog života Krista-Isusa bile su atomi-klice vraćene izvornom posjedniku Isusu iz Nazareta, koji je još neko vrijeme poslije u svom životnom tijelu, koje je povremeno uzimao, učio jezgru nove vjere koju je Krist ostavio. Isus od Nazareta od onda je upravljao ezoterijskim granama koje su se raširile po čitavoj Europi.

Na mnogim su mjestima vitezovi Okruglog stola bili visoko inicirani u misterije Novog zavjeta. Isto tako vitezovi Svetoga Graala kojima je Josip od Arimatreje povjerio posudu koju je Krist upotrijebio kod posljednje večere. Oni su kasnije dobili također i kopije kojim su njegova rebra bila probodena i posudu u koju se skupila krv iz njegovih rana.

Druidi Irske i Troti sjeverne Rusije bili su ezoterijske škole kroz koje je majstor Isus za vrijeme takozvanog "mračnog doba" radio, ali iako je bilo mračno duhovni impuls se je širio, i sa stajališta okultiste to je bilo "svijetlo doba" u usporedbi sa rastućim

materijalizmom zadnjih 300 godina, koji je fizičko znanje neizmjerno povećao ali svjetlo duha gotovo ugasio.

Legende o Svetom Graalu, o vitezovima Okruglog stola, sada se ismjejuju kao praznovjerje i sve što se ne može materijalno dokazati predstavlja se kao nedostojno vjerovanja. Kolikogod bila otkrića moderne znanosti velika, ona su bila kupljena za strašnu cijenu uništenja duhovne intuicije, pa promatrajući s duhovnog stanovišta moramo reći, da nije bilo mračnijeg doba nego li je sadašnje.

Starija braća, među njima Isus, borili su se i još se bore protiv tih strašnih upliva. Svaki pokušaj narodu to objasniti i u njemu probuditi potrebu njegovanja duhovne strane života, dokaz je za takvo djelovanje starije braće. Neka budu njihovi napori okrunjeni uspjehom i neka što prije dode dan kada će se moderna znanost produhoviti i njena istraživanja u materiji poduzimati s duhovnog gledišta. A prije i neće doći do prave spoznaje svijeta.

SEĐAM DANA STVARANJA i SEĐAM VELIKIH INICIJACIJA

Obično čovječanstvo putuje spiralnim putem
Inicirani ide ravnim i uskim putem koji vodi

NIJE BILO INICIJACIJE PRIJE KRAJA MARSOVE POLOVINE ZEMLJINE PERIODE

NIŽE MISTERIJE ZAHVAĆAJU LJUDSKU EVOLUCIJU U MERKUROVOJ POLOVINI ZEMLJINE PERIODE

BUDUĆI RAZVOJ I INICIJACIJA

Sedam dana stvaranja

Za Mjesečeve periode pojavilo se prvo svitanje buđenja svijesti u nutarnjim slikama vanjskih predmeta. Svijest se sastojala od takvih unutarnjih slika o vanjskim predmetima, bojama i zvucima. Konačno, u kasnijem dijelu atlantske epohe otvorila je ova svijest slike put sadašnjoj potpuno budnoj svijesti, kada je moguće vidjeti predmete izvan sebe jasno u prostoru. Kada je dostignuta ova svijest o predmetima čovjek je počeo vidjeti vanjski svijet i po prvi put mu je postala jasna razlika između "sebe" i drugog svijeta. On je prepoznao svoju odvojenost i od tada je prevladala svijest o sebi, samosvijest, egoizam. Do tog vremena se misli nisu bavile vanjskim svijetom, zato nije bilo pamćenja o događajima.

Ova promjena od nutarnje svijesti o slici do objektivne samosvijesti provedena je jako polaganim postupkom, takvim koji odgovara njegovoj uzvišenosti, koji je trajao od stanja na svjetskom tijelu u 3. kruženju Mjesečeve periode do kasnijeg dijela atlantske periode. Kroz to je vrijeme život koji se razvijao prolazio kroz 4 velika stanja razvoja, slična životinjskom, prije nego je stigao do čovječjeg stupnja. Ova četiri koraka prošlosti odgovaraju četirima stadijima koje još moramo proći i četirima inicijacijama.

Svijest o predmetima kroz koju smo postigli poznavanje vanjskog svijeta ovisi o tome što mi opažamo na putu naših osjetila. To što opažamo mi smatramo "stvarnim", u suprotnosti s mislima i idejama koje nam dolaze kroz nutarnju svijest. Njihova stvarnost nam nije tako očita kao stvarnost neke knjige ili stola ili kakvog drugog vidljivog i opipljivog predmeta u prostoru. Misli i ideje nam izgledaju mistične i nestvarne, pa zato govorimo o "pukim" mislima.

Ali današnje misli i ideje imaju pred sobom evoluciju. Sigurno je da će one postati isto tako stvarne, tako jasne i opipljive kao bilo koji predmet vanjskog svijeta kojeg opažamo našim fizičkim osjetilima. Za sada je misaona sliku koju nam pamćenje dovodi samo mutni odraz stvarnosti.

Početkom Jupiterove periode u tom će pogledu uslijediti jasna promjena. Onda će se vratiti slike sna Mjesečeve periode, ali one će slušati poziv mislioca pa neće biti samo reprodukcija vanjskih predmeta. Tako će nastati spajanje slika Mjesečeve periode i misli i ideja koje su za Zemljine periode bile svjesno razvijene, to znači mi ćemo imati samosvjesnu svijest slike. Kada čovjek Jupiterove periode kaže "crveno" ili izgovori ime neke stvari onda će se pojaviti pred njegovim nutarnjim očima jasna i točna slika posebne nijanse crvenog na koju je mislio ili predmeta na koji se odnosi, a i slušatelju će biti potpuno vidljiva. Više neće biti nesporazuma o rečenim riječima. Misli i ideje će biti žive i vidljive, pa će zato nestati pretvaranje i licemjerstvo. Ljude će se vidjeti točno onakvima kakvi oni jesu. Biti će i dobrega i lošega ali oba svojstva neće biti pomiješana u jednoj osobi. Postojat će oba tipa potpuno dobrog i potpuno lošeg i jedna od glavnih zadaća tog vremena će biti da se riješi pitanje kako s potonjima postupati. Manihejci, red još veće duhovnosti nego su Rosenkreuzeri, sada razmišljaju o tom problemu. Neki pojам toga stanja može pokazati ova njihova legenda. (Svi mistični redovi imaju legende koje su simbolične za njihove ideale i nastojanja).

U legendi Manihejaca postoje dva kraljevstva, jedno svijetlih vila i drugo noćnih. Potonje napadnu svijetle i bivaju pobijedene, pa moraju biti kažnjene. Ali kako su svijetle vile

potpuno dobre a noćne zle, dobre ne mogu svojim neprijateljima nanijeti nikakvo zlo nego ih moraju kazniti dobrim. Zato se uključi jedan dio kraljevstva svjetlih vila u kraljevstvo noćnih vila i tako će biti s vremenom zlo prevladano. Mržnja koja ne uzmiče pred mržnjom mora podleći ljubavi.

Nutarnje slike Mjesečeve periode bile su stanoviti izraz vanjske okoline čovjekove. U Jupiterovoj periodi slike će nastati iz nutrine, bit će izljev nutarnjeg života čovjekovog. Ali osim toga on će imati i sposobnost stečenu u Zemljinoj periodi, da vidi stvari izvan samoga sebe. Za Mjesečeve periode on nije vidio konkretne predmete nego samo duševna svojstva. U Jupiterovoj periodi on će oboje vidjeti i kroz to će o svojoj okolini imati potpuno točno opažanje i shvaćanje. U kasnijem odsjeku ove periode ta će se sposobnost shvaćanja razviti do još višeg stupnja. Moć čovjeka da ima jasno duhovno shvaćanje o bojama, predmetima i zvucima navest će ga da nađe bića raznih poredaka, da si osigura njihovu pokornost i da upotrebljava njihove snage po svojoj volji. Neće biti sposoban iz sebe slati snage za izvođenje svojih namjera, pa će biti upućen na pomoć onih nadosjetilnih bića koja će biti u njegovoj službi.

Na kraju Venerine periode on će biti sposoban primijeniti svoju vlastitu snagu da svojim slikama da život i da ih postavi kao predmete u prostor izvan sebe. On će tada imati svijest predmeta, samosvijest i stvaralačku svijest.

O visokoduhovnoj svijesti koja će se dostići u Vulkanovoj periodi može se vrlo malo reći jer to leži potpuno izvan našeg razumijevanja.

Spirale u spiralama

Ne smije se vjerovati da ova stanja svijesti nastaju početkom one periode kojoj one pripadaju i da svršavaju njenim završetkom. Postoje uvijek ponavljanja pa odgovarajući tome moraju postojati stanja svijesti u rastućem redu. Saturnovo kruženje svake periode i I. epoha svakog svjetskog tijela su ponavljanja razvoja Saturnove periode. Sunčevu kruženje i II. epoha na svakom svjetskom tijelu su ponavljanja Sunčeve periode našeg razvoja i tako redom dalje.

Vrijeme potrebno za prolaz ovih raznih perioda vrlo je različito. Što dublje praduh uranja u materiju to je napredak sporiji i to su brojniji njegovi koraci prema natrag. Nakon što je nadir materijalne egzistencije prekoračen i duh prešao u finije i pokretnije uvjete napredak se sve više i više ubrzava. Sunčeva perioda traje nešto dulje nego Saturnova, a Mjesečeva dulje nego Sunčeva. Marsova ili prva polovica periode je najdulja polovica bilo koje periode. Onda se vrijeme opet počinje skraćivati pa zadnja 3 i 1/2 kruženja traju kraće nego Marsova, Jupiterova kraće nego Mjesečeva, Venerina kraće nego Sunčeva, a Vulkanova je najkraća od svih.

Alkemija i rast duše

Gusto tijelo posađeno je u periodi Saturna, prolazilo je za Sunčeve i Mjesečeve periode kroz razne promjene i vrhunac svog razvoja će dostići u Zemljinoj periodi. Životno je tijelo posađeno u I. svjetskom kruženju Sunčeve periode, ponovno je uspostavljeno za Mjesečeve i Zemljine periode pa će doseći svoje savršenstvo u Jupiterovoј periodi, koje je njegov 4. stadij, kao što je Zemljina perioda 4. stadij za fizičko tijelo.

Osjećajno tijelo počelo je u Mjesečevoj periodi, ponovno je uspostavljeno u Zemljinoj periodi, za Jupiterove periode će doživjeti daljnje promjene te će u Venerinoj periodi dostići

svoje savršenstvo.

Intelekt je posađen u Zemljinoj periodi. U Jupiterovoj i Venerinoj periodi bit će preoblikovan pa će u Vulkanovoj dostići svoje savršenstvo. Najniže svjetsko tijelo Jupiterove periode leži u eterskoj zoni. Prema tome ovdje se fizičko tijelo ne bi moglo upotrijebiti jer se u eterskoj zoni može samo životno tijelo rabiti. Ipak, ne smije se misliti da će se fizičko tijelo jednostavno odbaciti radi "višeg" nosača, nakon što je od početka Saturnove do kraja Zemljine periode za njegovo izgrađivanje utrošeno toliko vremena. U prirodi se ništa ne gubi. U Jupiterovoj periodi se snage fizičkog tijela prenose na životno tijelo koje onda dostiže svoje savršenstvo. Taj nosač će onda spojiti snage fizičkog tijela sa svojim sposobnostima pa će tako biti mnogo vredniji instrument za izražavanje trostrukog duha, nego kad bi bio izgrađen samo iz svojih vlastitih snaga.

Tako biva i s ostalim nižim tijelima nakon uzlaženja u finije više zone, pa oni prenašaju svoje snage u njihova susjedna viša tijela.

Za vrijeme involucije su stvaralačke hijerarhije pomagale čovjeku njegov trostruki duh staviti u pokret, probuditi ego, izgraditi trostruko tijelo i pribaviti povezujući intelekt. Sada na 7. dan (prema riječima Biblije) Bog se odmara. Znači čovjek mora dalje sam raditi na svom spasenju. Trostruki duh mora dovršiti plan koji je Bog započeo.

Čovječji duh koji je probuđen za vrijeme involucije u Mjesečevoj periodi bit će prevladavajući između 3 aspekta duha za Jupiterove periode. Životni duh koji je započeo u Sunčevoj periodi razvit će najvišu djelatnost u Venerinoj periodi.

Sva tri aspekta duha su aktivna kroz čitavo vrijeme evolucije, ali glavno djelovanje svakog aspekta razvit će se u posebnim periodama u kojima oni imaju obaviti osobite zadaće. Kad je trostruki duh razvio trostruko tijelo i nad njim stekao vlast preko intelekta počeo je razvijati trostruku dušu putem rada iznutra prema van. Koliko mnogo ili koliko malo čovjek ima duše ovisi o radu koji je duh u tijelu obavio.

Duša svijesti raste uslijed djelovanja vanjskih utisaka i iskustava.

Osjećajna duša raste kroz osjećaje i uzbuđenja, koja su izazvana djelovanjem i iskustvima.

Intelektualna ili razumska duša, kao posrednik između dviju drugih, raste vježbom pamćenja time što prošla i sadašnja iskustva povezuje i kroz stvorene osjećaje veže, i tako izaziva "simpatije" i "antipatije" koji ne bi mogle postojati izvan pamćenja.

U doba involucije prolazio je duh kroz rastuća tijela. Evolucija ovisi o rastu duše, o preoblikovanju tijela u dušu. Duša je takorekoć jezgra, snaga ili moć tijela, pa kada je tijelo potpuno izgrađeno i kada je stiglo do svog savršenstva - za što je ono trebalo naprijed opisane periode i stanja - duša će iz njega biti potpuno izvučene i usisana od jednog od 3 aspekta duha, koji je tijelo na prvom mjestu stvorio. Slijedi:

Svjesna duša bit će apsorbirana od Božanskog duba u VII. kruženju Jupiterove periode; intelektualna duša od životnog duha u VI. kruženju Venerine periode; osjećajna duša od čovječjeg duha u V. kruženju Vulkanove periode.

Stvaralačka riječ

Intelekt je najvažniji instrument koji duh posjeduje, i njegov osobiti instrument u stvaranju. Produhovljeni i usavršeni grkljan govorit će stvaralačku riječ ali usavršeni intelekt će odlučiti o posebnoj formi i mjeri titraja i tako postati odlučujući faktor. Mašta će biti produhovljujuća sposobnost koja ravna stvaralačkom riječi.

Ljudi podcjenjuju maštu, a ona je ipak jedan od najmjerodavnijih faktora naše civilizacije. Da nema maštice mi bismo još i danas hodali kao neodjeveni divljaci. Mašta je izmisnila naše

kuće, naše ruho i naša saobraćajna i transportna sredstva. Da nisu pronalazači ovih poboljšanja imali mašte oblikovati duhovne slike, do tih stvari nikada ne bi došli. Izumitelji su vodeće osobe u osvajanju fizičkog svijeta i podizanja naše socijalne okoline.

U današnje vrijeme intelekt nije sposoban jasno i vjerno ponoviti sliku kakvu je u duhu zamislio. Nema oštrih slika, sve su maglovite i zamračene. Zato je potrebno prve nacrte popravljati i dotjerivati dok se ne uspije u mentalnoj tvari stvorenu sliku prenijeti u fizičku materiju.

U najboljem smo slučaju sposobni putem intelekta oblikovati slike koje imaju vezu s formom, jer je čovječji duh intelekt posadio tek u Zemljinoj periodi i zato je on sada u svojem "mineralnom" stanju, pa smo zato u našem djelovanju ograničeni na rude. Možemo putem mašte izmisliti sredstva i postupak za mineralne forme u 3 niža kraljevstva, ali možemo malo ili nikako raditi sa živim tijelima. Možemo raditi s formom, ali s životom ne možemo. Stvoriti život leži izvan ljudske moći - dok intelekt ne postane živ.

U Jupiterovoj periodi intelekt će u stanovitoj mjeri biti oživljen pa će si čovjek onda moći predstaviti forme koje će živjeti i rasti kao biljke. U periodi Venere, kada njegov intelekt stekne "osjet" on će moći stvarati živuće, rastuće i osjećajne stvari. Kada na kraju perioda Vulkana dostigne savršenstvo, steći će sposobnost "oblikovati" bića koja će živjeti, rasti, osjećati i misliti.

17. poglavje

METODE STICANJA ZNANJA IZ PRVE RUKE

Kako je na početku rečeno nema posebnih “darova” koje bi neko dobio. Svi mogu sami saznati istinu o hodočašću duše, o prošlom razvoju i budućem određenju svijeta, a da se ne moraju oslanjati na vjerodostojnost drugih. Postoji metoda putem koje se može postići ova dragocjena sposobnost, kroz koju se može onaj tko je ozbiljno zainteresiran ospособiti da prodre u ono nadčulno kraljevstvo. Metoda kojom se mogu steći snage Boga ako se uporno istražuje i radi. Za prve korake može poslužiti ovaj jednostavni primjer. Najbolji mehaničar je bespomoćan bez alata svog zanata. On ga brižno izabire jer zna da uspjeh posla jednak je ovisi o njegovoj upotrebljivosti koliko i o vlastitoj spremnosti.

Ego ima razne instrumente - fizičko tijelo, životno tijelo, osjećajno i intelekt. To je njegov alat i o njegovim svojstvima i njegovom stanju ovisi koliko će mnogo ili malo moći ego izvesti svoju zadaću, da u svakom životu sakupi iskustva.

Ako su instrumenti slabi ili tupi postići će samo slabi duhovni rast i život će biti besplodan ukoliko je u pitanju duh. Mi obično ocjenjujemo život kao “uspješan” prema stanju konta u banci ili prema postignutom položaju, bezbrižnoj egzistenciji i sigurnoj okolini.

Kada se život promatra na taj način onda se zaborave glavne stvari koje se odnose na vječnost. Individuum je zaslijepljeno prolaznim i umišljenim stvarima. Bankovni mu konto izgleda tako velikim uspjehom da kraj toga zaboravlja činjenicu, da ego od časa kad napusti svoj zemaljski omot više nema udjela na zlatu ili bilo kojem zemaljskom blagu. Čak će možda teško trpjeti kada će gledati kako to drugi troše. A zaboravlja se i to, da se izvanredni društveni položaj gubi čim se prekine srebrna nit. Sve je taština što je od ovoga svijeta. Od prave vrijednosti je samo ono što kao blago duha može preći s nama preko praga.

Sobna biljke izgleda prekrasno u svom zaštićenom stakleniku ali ako izostane vatra koja ju zagrijava ona mora uginuti. Naprotiv biljka koja je rasla na kiši i Suncu za oluje i nevremena, preživjet će zimu i svake će godine nanovo procvasti. Sa stanovišta duše su sreća i zaštićena okolina obično nepovoljne okolnosti. Razmaženi sobni pas podliježe bolestima za koje pas latalica, koji se za svaki zalogaj mora boriti, ne zna. Život psa latalice je težak, ali on stiče iskustva koja ga čine pokretnim i žilavim. Njegov je život bogat doživljajima i on sakupi mnogo iskustava, dok razmaženo psetance gubi vrijeme u strašnoj monotoniji.

Položaj ljudskog bića je sličan. Možda je i teško boriti se s glađu i siromaštvom ali sa stanovišta duše ima takav život beskrajnu prednost pred lijenum životom u luksuzu. Gdje bogatstvo služi za pomaganje čovječanstvu tako da ga podiže, onda ono može biti veliki blagoslov i svom posjedniku pomoći u rastu. Ali ako se upotrebljava za sebične svrhe i za potiskivanje drugih, onda je to pravo prokletstvo.

Duša je ovdje zato da stiče iskustva kroz svoje instrumente. Oni su alat koji svatko dobiva kod svog rođenja i oni su dobri, loši ili neodređeni, već prema tome što smo mi kroz prošla iskustva na njihovoj izgradnji naučili. Općenito uzevši mi ih upotrebljavamo onakve kakvi oni jesu. Ali ako se iz obične letargije probudimo i potrudimo napredovati, postavljam pitanje što činiti?

Bez dobro uzdržavanog alata zanatlija ne može uspješno raditi. Isto se tako moraju instrumenti ega čistiti i brusiti. Kada radimo s tim čudnovatim alatom on uporabom postaje sve bolji i sve djelotvornija pomoć u poslu. Predmet tog rada jest sjedinjenje s višim “Sebe”.

Tri su koraka putem kojih se pobjeđuje niža priroda, ali oni se ne poduzimaju jedan za

drugim. U stanovitom smislu oni idu zajedno tako da se na sadašnjem stupnju prvome posvećuje najveća pažnja, drugome manja a trećem najmanja. Vremenom, kada je prvi potpuno učinjen, može se drugima posvetiti veća pažnja.

Prva pomoć je rasna religija koja pružanjem pomoći u svladavanju osjećajnog tijela pripravlja sjedinjenje s Duhom svetim.

Puno djelovanje ove pomoći pokazalo se na Duhove. Kako je Duh sveti Bog rasa on se izražava na svim jezicima. Zato su apostoli na skupštinama ispunjeni Duhom svetim govorili na raznim jezicima i svi su ih slušatelji mogli razumjeti. Njihovo je osjećajno tijelo bilo dovoljno pripravljeno da je moglo izvesti željeno sjedinjenje.

U hiperborejskoj epohi dok još čovjek nije imao osjećajno tijelo postojao je samo jedan opći način sporazumijevanja i kada će osjećajno tijelo biti dovoljno pročišćeno, svi će ljudi biti opet sposobni međusobno se razumjeti jer će onda nestati razlike među rasama.

Druga pomoć koju sada čovječanstvo ima je religija Sina, kršćanska. Njoj je cilj sjedinjenje s Kristom putem čišćenja i svladavanja životnog tijela.

Pavao je mislio na ovo buduće stanje kada je rekao: "kada se Krist u vam rodi" i svoje slušatelje nagovarao da se oslobole svakog tereta, jer su oni ljudi koji se u tome natječu.

Osnovni princip kod izgradnje životnog tijela je ponavljanje. Ponavljanja iskustva rade na njemu da bi stvorili pamćenje. Vodići čovječanstva, koji su željeli kod raznih vježbi pružiti nesvjesnu pomoć, postavili su molitvu kao sredstvo da bi čiste i uzvišene misli djelovale na životno tijelo, pa su od nas tražili da "neprestano molimo".

Ako pravilno molimo mi se uzdižemo do Boga i čistimo naše životno tijelo. Ali tu postoji smetnja: Mi se obično bavimo više s vremenskim stvarima nego s našim duhovnim podizanjem. Molimo za kišu, za pobjede, za bogatstvo... To je molitva na rasnog Boga koja ne djeluje očišćavajuće. Ona je od požudnog tijela koje ovako računa: Gospode, ja držim Tvoje zapovjedi pa tražim da i ti učiniš Svoje.

Krist je čovječanstvu dao molitvu koja je kao i on sam jedinstvena i sveobuhvatna. Ona sadrži 7 jasno odvojenih molitvi, jedna za svaki od 7 principa u čovjeku. Trostrukom tijelu, trostrukom duhu i povezujućem intelektu. Svrha molitve koja se odnosi na trostruko tijelo je njegovo produhovljavanje i izvlačenje trostrukе duše. Molitva koja se odnosi na trostruki duh pripravlja ga da prihvati izvučenu esenciju trostrukе duše. Molitva za intelekt ima cilj da ga podrži u njegovom pravilnom odnosu, kao vezi između više i niže prirode.

Treća pomoć koju će čovječanstvo primiti biti će religija Oca. Mi malo znamo o tome kakva će ona biti - samo toliko, da će ideal biti još viši nego opće bratstvo, i da će kroz nju fizičko tijelo biti produhovljeno. Religije Duha svetoga, rasne religije, postojale su radi podizanja ljudskih rasa putem osjećaja rodbinstva, koje je bilo ograničeno na obitelj, pleme ili narod.

Cilj religije Sina, Krista, jest dići čovječanstvo još dalje, putem stvaranja općeg bratstva raznih individua. Ideal religije Oca biti će isključenje svake odvojenosti, jedno opće stapanje, tako da više neće biti nikakvog "Ja" niti "Ti" nego će uistinu sve biti Jedno. To se neće dogoditi dok smo još stanovnici fizičke Zemlje, ali na jednom dolazećem stanju u kojem će se ostvariti naše jedinstvo sa Svemirom i u kojem će svatko imati pristup do spoznaje stečene po svakom pojedinom.

Individualni duh će zadržati pamćenje o svojim posebnim iskustvima, a istovremeno će svima drugima davati plodove svojih osobnih doživljaja. To su koraci i stepenice kroz koje se čovječanstvo nesvjesno vodi.

Zapadne metode za zapadne narode

U Indiji se primjenjuju razne metode raznih sustava joge. Joga znači sjedinjenje s višim "Ja". Ali da bi metoda bila djelotvorna ona se mora prilagođavati. Nosači Indijaca različiti su od onih Kavkazaca. Indijci su mnogo godina živjeli u okolini i klimi koja je temeljito drugačija nego naša. Oni imaju druge metode mišljenja koje su, iako vrlo visoke vrste, ipak u svom djelovanju drugačije nego naše. Zato je za nas beskorisno prihvatići njihove metode, koje su izljev najviših okultnih spoznaja i njima potpuno prilagođene, ali za narode Zapada neprikladne - kao zob za lava.

Tako se na primjer traži da jogi sjedi u stanovitom položaju da bi posebna kozmička strujanja na određen način tekla kroz njegovo tijelo. Ovakve upute su za Kavkazca beskorisne jer je on radi svog načina života neosjetljiv na takva strujanja. Radi toga su u srednjemu vijeku u raznim dijelovima Europe uređene "Misterije". Alkemičari su bili napredni učenici više okultne znanosti. Narodno praznovjerje o tome da je cilj njihovih eksperimenata pretvaranje nižih kovina u zlato, nastalo je iz njihovog simboličnog govora kojim se na taj način opisivalo njihovo nastojanje pretvoriti nižu prirodu u duh. Tvrđnja da su Rosenkreuzeri osnovali društvo koje se posvetilo traženju formule za "kamen mudrosti" bila je i jest točna. Istina je i to da su taj čudnovati kamen mnogi ljudi dotakli. Ali općenito on je od koristi samo za onoga koji si ga sam napravi. Formula se dobije u ezoterijskom odgoju i u tom pogledu se Rosenkreuzer ne razlikuje od pripadnika bilo koje druge okultne škole. Svi se bave s time da naprave taj vruće željeni kamen, ali svaki upotrebljava svoju vlastitu metodu jer ne postoje dva jednaka individuma, a stvarno djelotvoran posao mora uvijek biti osoban u svojoj neprisiljenosti.

Sve se okultne škole dijele u sedam - kao zrake svjetla i praduhovi. Svaka škola ili red pripada jednoj od tih 7 zraka. Mogu se usporediti sa 7 boja spektra.

Red Rosenkreuzera uglavnom je osnovan za one koji su radi svoje visoke duhovne razvijenosti tražili da se srce progna. Intelekt zapovijedajući traži logično tumačenje, za sve i sva - tajnu svijeta, pitanja života i smrti, razlog postojanja i način rada.

Za sve ljude koji su blagoslovljeni takvim pitajućim intelektom od neprispodobive je važnosti da prime pouke za kojima čeznu da bi srce moglo progovoriti nakon što je glava smirena. Intelektualna spoznaja je tek sredstvo za postizavanje cilja, nije sam cilj. Zato Rosenkreuzer nastoji mudrosti žednoga prvo uvjeriti da je sve u svijetu razumno, da bi tako stekao prevlast nad pobunjenim intelektom. Kada ovaj prestane kritizirati i kada je spreman prihvatići pojedine tvrdnje kao možda istinite, kojih se istinitost neposredno ne da dokazati, onda i tek onda će ezoterijski odgoj uspješno razviti više sposobnosti, putem kojih čovjek prelazi od vjerovanja do znanja iz prve ruke.

Učenik se treba sjetiti da u Svemiru ne može postojati ništa što je nelogično, i da je logika najsigurniji vodič kroz sve svjetove. Ali ne smije zaboraviti da su njegove sposobnosti ograničene, i da može biti da se za rješenje datog problema traži više nego dosežu njegove snage. Na tom stupnju razvoja potrebno je još nepokolebljivo povjerenje u učitelja. Rad s pola srca ne donosi koristi.

Rad na raznim čovjekovim tijelima vrši se istovremeno. Ne može se djelovati na jedno tijelo, a da to ne bi uplivalo na druga. Glavni posao može se učiniti na bilo kojem od njih.

Ako se briga obrati na higijenu i dijetu onda to uglavnom služi fizičkom tijelu, ali ono djeluje također na životno i osjećajno tijelo, jer će od čišćeg i boljeg materijala fizičkog tijela i ostala tijela imati koristi. Ako se usprkos raznih kočenja njeguje sređen temperament i njeguje literarni i umjetnički ukus, onda će životno tijelo roditi osjećaj osjetljivosti i

prezira prema fizičkim okolnostima i stvoriti oplemenjene osjećaje u osjećajnom tijelu. Kada se nastoji zauzdati uzbuđenja onda to djeluje i na druga tijela i pomaže da se ona poboljšaju.

Nauka o ishrani

Prvo vidljivo stanje ljudskog embrija jest mala kašasta masa kuglastog oblika, poput bjelanjka u jajetu. U toj kašastoj kuglici pojavljuju se razni djelići nešto čvršće tvari. Oni se polagano šire i debljaju, dok se međusobno ne dotaknu. Ove razne točke doticanja pretvaraju se polagano u zglobove i tako stvaraju mrežu od čvrste tvari iz čega postepeno nastaje kostur.

Za vrijeme stvaranja te mrežaste građe nagomila se okolna kašasta masa i mijenja oblik, dok se konačno ne razvije onaj stupanj organizacije koji mi poznajemo kao fetus. Taj postaje sve veći, čvršći i savršeniji do rođenja, kada počinje vrijeme dojenčeta.

Isti proces učvršćivanja, koji je počeo kod prvih vidljivih stupnjeva života, ide dalje. Čovjek prolazi razne razvojne stupnjeve: doba dojenčeta, djetinjstva, mladenaštva, zrelog doba, starosti, do one promjene koju zovemo smrt.

Svaki od tih stupnjeva je karakteriziran većom tvrdoćom i čvrstoćom tijela.

To je postepeni rast gustoće i čvrstoće kostiju, žila, hrskavice, vezivna tkiva, kože, pa čak i supstance želuca, jetre, pluća i drugih organa. Zglobovi postaju ukočeni i suhi. Počinju škripati kad se kreću, jer se sluzava tekućina koja ih podmazuje i održava mekima smanjuje i postaje gusta i žilava, pa više ne može pravilno služiti svojoj svrsi.

Srce i mozak, čitav sustav mišića, kralježnica, živci, oči itd. jednako sudjeluju u otvrdnuću i postaju sve više ukočeni. Milijuni kapilarnih žilica, koje se kao grane stabla šire po čitavom tijelu, sve se više začepljuju i pretvaraju u čvrsta vlakna koja ne propuštaju dovoljno krvi.

Veće krvne žile, arterije i vene otvrdnjavaju, gube svoju elastičnost, bivaju uže i nesposobne otpremati potrebnu količinu krvi. Sokovi tijela se zgasnu, postaju truli i natovareni zemaljskim tvarima. Koža vene, postaje smežurana i suha. Kosa ispada zbog pomanjkanja masti. Zubi trunu i ispadaju također radi nedostatka hladetine. Motorni živci počinju se sušiti, pokreti tijela postaju nespretni i polagani. Osjetila zakažu, cirkulacija krvi postaje polagana, krv zastaje i postaje gusta u žilama. Tijelo gubi sve više svoju raniju snagu. Nekada elastično, zdravo, čvrsto, savitljivo, aktivno i tankočutno postaje ukočeno, sporo i bez osjećaja. Konačno umire od staračke slabosti.

Sada se postavlja pitanje: Što je uzrok toj postepenoj okostalosti tijela koja donosi ukočenost, staračku slabost i smrt?

S čisto fizičkog stanovišta čini se da se kemičari slažu u mišljenju da se to ima pripisati u prvom redu porastu fosforo-kiselog vapna (supstanca kostiju), ugljično-kiselog vapna (obično vapno) i sumporno-kiselog vapna (gips), povremeno s malo magnezija i neznatnog dijela drugih mineralnih tvari. Jedina razlika između tijela starog čovjeka i dječjeg tijela sastoji se u većoj gustoći, žilavosti i ukočenosti, što je velikim dijelom uzrokovano mineralnim tvarima koje sadrže vapno, a ulaze u organizam. Kosti jednog djeteta sastavljene su iz tri dijela hrskavice i jednog dijela mineralnih tvari. U starosti je taj odnos upravo obrnut. Što je dakle uzrok tom smrtonosnom gomilanju čvrstih tvari?

Čini se da je osnovno to da krv hrani čitavo tijelo pa sve što se nalazi u tijelu, ma što to bilo, najprije se nalazi u krvi. Analize pokazuju da krv sadrži mineralne tvari iste vrste kao stvrđnute tvari, pri čemu arterijska krv sadrži više mineralnih tvari nego venozna krv.

To je vrlo važno. Ono pokazuje da krv kod svakog kruženja odlaže mineralne tvari. Krv je opće prijevozno sredstvo preko kojeg organizam biva začepljen. Ali svoju zalihu mineralnih tvari mora negdje obnavljati, inače ne bi mogla dalje nastavljati. Gdje ona obnavlja svoj smrtonosni tovar? Na to postoji samo jedan odgovor: iz hrane i pića, nema nikakvog drugog izvora.

Jela i pića koja hrane naše tijelo istovremeno su i izvor mineralnih tvari koje sadrže vapno, koje krv odlaže po čitavom organizmu, što uzrokuje staračku slabost i konačno smrt. Da izdržimo zemaljski život moramo jesti i piti. Ali kako ima mnogo živežnih namirnica s obzirom na spomenute činjenice, korisno je ispitati koje među njima sadrže najmanje razornih tvari. Ako takve trošimo možemo naš život produljiti, a i s okultnog gledišta je poželjno da živimo što dulje u tom gustom tijelu, pogotovo nakon što smo stupili na "put". Kod svakog se utjelovljenja utroši toliko vremena na djetinjstvo i usijanu mladost koje treba odgajati dok konačno duh ne stekne kontrolu nad tijelom, pa je onda bolje što dulje zadržati jedno tijelo, kad se ono već podvrglo vodstvu duha. Zato je osobito važno da učenik uživa samo takvu hranu i piće koje taloži najmanje otvrđnjavajućih tvari u naš organizam, a koja istovremeno čine djelotvornim organe izlučivanja.

Koža i mokraćni sustav čuvaju čovjeka od preranog groba. Kad njihov pravilan rad ne bi izlučio većinu mineralnih tvari iz naše hrane, nitko ne bi mogao preživjeti ni 10 godina. Procijenjeno je da obična, nedestilirana izvorna voda sadrži toliku količinu ugljičnih kiselih soli i drugih sastojaka vapna da bi prosječna količina koju jedna osoba dnevno potroši u obliku čaja, kave itd., bila dovoljna da se od nje izradi u 40 godina blok od čistog vapna ili mramora veličine čovjeka. Također je vrijedno spomenuti da se vapneni fosfat uvijek nalazi u mokraći odraslih, ali nikada u mokraći djece, jer kod djece brži rast kostiju traži da se te soli zadrže. Za vrijeme trudnoće ima vrlo malo mineralnih sastojaka u mokraći majke, jer ih ona upotrijebi za izgradnju fetusa. Ali pod uobičajenim okolnostima ima vrlo mnogo mineralnih tvari u mokraći odraslih i samo toj činjenici imamo zahvaliti da zemaljski život dosegne sadašnju dužinu.

Nedestilirana voda koju pijemo najveći je čovjekov neprijatelj, ali primjenjena izvana njegov je najveći prijatelj. Ona drži pore kože otvorenima, potiče krvotok i čuva od zatvora koji je najbolja prilika za odlaganje smrtonosnih fosfata.

Harvey koji je otkrio cirkulaciju krvi, rekao je da zdravlje znači slobodnu cirkulaciju, a da je bolest posljedica otežane cirkulacije krvi.

Kada za kupanje velika je pomoć u održavanju zdravog tijela, pa ju učenik višeg života treba obilno koristiti. Znoj, bio opažen ili neopažen, izlučuje više mineralnih tvari iz tijela nego bilo koji drugi postupak.

Dok god se vatri dovodi hrana i ona oslobađa pepeo, ona i dalje gori. Bubrezi su važni jer uklanjaju pepeo iz tijela, ali usprkos velikog dijela mineralnih tvari koje se mokraćom izlučuju, ostaje ih često još uvijek dosta u mjehuru da se stvori pjesak i kamenac, koji uzrokuju neizrecive boli, a često i smrt.

Ne treba se zavaravati ako mislimo da kuhanu vodu sadrži manje kamenca. Kamen što se stvara na dnu kotlića za čaj ostao je tamo od vode koja je iz kotla izašla kao para. Kada bismo paru opet ohladili onda bismo dobili destiliranu vodu koja je važna pomoć da se tijelo održi mladim.

Destilirana voda je apsolutno slobodna od mineralnih sastojaka, kao i kišnica, snijeg i tuča (izuzevši ono što se skupi s krovova). Ali kava, čaj ili juha što se pripremaju s običnom vodom, svejedno koliko dugo kuhanji, nisu bez mineralnih tvari. Naprotiv, što se dulje kuha - to su više opterećeni pepelom. Oni koji pate od bolova mokraćnih putova morali bi uvijek

pitи destiliranu vodu.

Općenito se može reći o našim čvrstим živežnim namirnicama da svježe povrće i zreli plodovi sadrže najviše hranjivih tvari i najmanje štetnih tvari.

Zdrava hrana uzimana u pravo vrijeme i pod normalnim okolnostima neće samo liječiti nego će i predusretati bolesti. Općenito se misli da su šećer ili bilo koje njegove prerađevine štetne za zdravlje, osobito za zube, jer uzrokuju gnjljenje. To vrijedi samo pod stanovitim pretpostavkama. On je štetan kod određenih bolesti, kao bolesti žuči, loše probave ili ako se predugo drži u ustima. Ali ako ga čovjek uziva umjereno i kod dobrog zdravlja pa količinu samo polagano povećava da se želudac na njega priuči, šećer je vrlo hranjiv. Zdravlje crnaca za vrijeme žetve šećerne trstike mnogo se popravlja, premda upravo tada mnogo više rade. To se pripisuje njihovoј osobitoj sklonosti slatkom šećernom soku. Isto važi i za konje, krave i druge životinje u onim krajevima gdje ih hrane otpacima sirupa. Za vrijeme žetve oni se udebljavaju, njihova krvna postanu glatka i sjajna. Konji hranjeni nekoliko tjedana slatkom repom dobiju, zahvaljujući slatkom soku te biljke, krvno poput svile. Šećer je hranjiva i korisna hrana i ne sadrži nimalo pepela.

Plodovi su idealna hrana. Njih stablo donosi zato da pozove životinje i ljudi da ih jedu, da bi se sjeme rasulo, tako kao što cvijeće mami pčele sa sličnom svrhom.

Svježi plodovi sadrže vodu najčišće i najbolje vrste, koja je u stanju prožeti naš organizam na čudnovat način. Sok grožđa djeluje sasvim osobito i to rastvarajuće. On razrjeđuje krv, otvara osušene i začepljene kapilarne žile u koliko proces otvrdnuća nije odviše napredovao. Kod liječenja grožđanim sokom koji još nije prokipo oporavlju se ljudi koji su imali prije upale oči, smežuranu kožu i loš izgled, pa dobivaju svježu boju lica. Poboljšana propusnost tkiva dozvoljava duhu da se izražava slobodnije i s novom energijom.

Kad promatramo tijelo sa zemaljskog stanovišta, možemo ga usporediti s kemijskom peću za taljenje, pri čemu hrana predstavlja gorivo. Bilo bi ludo kad bi čovjek napustio običnu prehranu kojom se mnogo godina izdašno hranio i prihvatio novu, a da prije toga dobro ne promisli što njegovoj svrsi najbolje odgovara. Jednostavno izostaviti meso iz prehrane čovjeka koji se time hranio, nesumnjivo bi dovelo do narušavanja zdravlja. Jedini siguran put jest da se stvar prouči i isproba. Čvrstih pravila nema. Izbor odgovarajuće hrane jednak je osobna stvar kao i svaka druga. Sve što mi možemo učiniti jest da opišemo opći utjecaj svakog kemijskog elementa, što učeniku omogućuje da si izradi vlastitu metodu.

Ne smijemo dopustiti da nas zavede vanjski izgled jedne osobe, kada sudimo o njenom zdravstvenom stanju. Stanovite opće smjernice kako bi zdrava osoba trebala izgledati mogu se prihvati, ali nema opravdana razloga da samo po njima prosuđujemo. Crveni obrazi mogu kod jedne osobe značiti zdravlje, kod druge bolest. Nema posebnih pravila po kojima bi se moglo ustanoviti dobro zdravlje, osim osjećaja lagodnosti i dobrog raspoloženja same osobe, što je neovisno o vanjskom izgledu.

Voda je značajno sredstvo za rastvaranje. Dušik ili protein (bjelančevina) najvažniji je građevni materijal za meso, ali sadrži nešto mineralnih sastojaka. Ugljični hidrati ili šećer glavni su stvaraoci energije. Mast je stvaratelj topline i spremnica rezervnih snaga.

Pepeo je mineralan i začepljuje organizam. Ne trebamo se bojati da ga ne primamo dovoljno za izgradnju kostiju, naprotiv, ne možemo biti dovoljno oprezni da ga što manje uzimamo.

Kalorija je jednostavna toplinska jedinica. Od jedne funte brazilskih oraha kupljenih na trgu 49,6% je bezvrijedno (lupina), a ostalih 50,4% sadrži 1485 kalorija. To znači da se gotovo polovica baci, ali ostali dio da sadrži navedene kalorije.

Da bismo stekli za nas potrebnu snagu, moramo kod jela paziti na to koliko kalorija ono

sadrži, jer iz njih vučemo energiju koju trebamo za dnevni posao.

Čokolada ima najveću hranjivu vrijednost, premda je prah kakao najopasnija živežna namirnica jer sadrži tri puta više pepela nego većina drugih. Ona je snažna hrana, ali i velik otrov, jer začepljuje organizam brže nego druge namirnice.

Naravno da je potrebno prije svega razmisliti o tome kako sebi osigurati najbolju prehranu, a to se isplati jer osigurava nesmetanu upotrebu tijela, zdravlje i dug život, pa omogućuje da se onda predamo višim stvarima. Nakon određenog vremena čovjek se tako usavrši u znanju o prehrani da se više ne treba posebno time baviti.

Treba podsjetiti da nisu sve kemijske tvari sadržane u namirnicama upotrebljive za organizam, pa postoje i stanoviti sastojci koje tijelo ne može usvojiti.

Od povrća probavljamo otprilike 83% bjelančevina, 90% masti i 90% ugljičnih hidrata.

Od voća probavljamo 85% bjelančevina, 90% masti i 95% ugljičnih hidrata.

Fosfor je glavni element pomoći kojega je ego sposoban izražavati misli i djelovati na gusto tijelo. Također je činjenica da količina i kakvoća te tvari odgovara stupnju inteligencije čovjeka. Idioti imaju vrlo malo fosfora, a oštroumni mislioci ga posjeduju mnogo. U svijetu životinja stoji stupanj svijesti i inteligencije isto tako u omjeru s udjelom fosfora u mozgu.

Zato je vrlo važno da učenik koji hoće svoje tijelo upotrijebiti za duhovni rad u tu svrhu opskrbi svoj mozak hranom koja se za to traži. Većina povrća i plodova sadrži određenu količinu fosfora, ali značajna je činjenica da se veći dio nalazi u lišću koje se obično baca. On se u znatnoj količini nalazi u grožđu, luku, grahu, klinčićima, ananasu i lišću i stabljikama brojnog povrća, a također u soku šećerne trske, ali ne u rafiniranom šećeru.

Slijedeća tabela pokazuje sadržaj fosforne kiseline u pojedinim živežnim namirnicama:

100.000 dijelova od:

ječma, suhog	sadrži	210 dijelova fosforne kiseline
graha		292
blitve		167
blitvino lišće		690
heljda (hajdina)		170
mrkva		395
mrkvino lišće		963
lanovo sjeme		880
stabljika lana		118
pastrnjak		111
lišće pastrnjaka		1784
grašak		190

Zaključak: Neka učenik izabere one namirnice koje su najlakše probavljive, jer što se lakše uzima snaga iz hrane to ostaje više vremena organizmu za izgradnju. Mlijeko ne bi trebalo nikada piti kao čašu vode. Ako se samo proguta, ono u želucu stvara velike komade sira koji su sasvim nepristupačni za rad probavnog soka. Mlijeko treba gutati polako, onda ono stvara mnogo malih kuglica u želucu, koje se lako probavljaju. Plodovi limuna djeluju jako dobro protiv truljenja, a od žitarica je osobito riža protuotrov velikog djelovanja.

Nakon što smo objasnili s materijalnog stanovišta ono što je potrebno za gusto tijelo, promotrit ćemo stvar s ezoterijske strane i kod toga se osvrnuti na dva nevidljiva nosača koji

prožimaju gusto tijelo.

Osjećajno tijelo ima svoj oslonac u mišićima i živčanom sustavu od mozga do leđne moždine, kako smo već rekli. Energija koju razvije čovjek koji je jako uzbudjen ili ljut najbolji je primjer za to. U takvim je trenucima napet mišićni sustav i nikakav težak posao nije tako iscrpljujući kao jedan jaki izljev bijesa. On ostavlja ponekad tijelo tjednima u nemoćnom stanju. Iz toga se može vidjeti koliko je potrebno oplemenjivanje osjećajnog tijela time što nastojimo svladavati svoju čud. Na taj se način gustom tijelu uštede boli koje nastanu od neobuzdanog djelovanja osjećajnog tijela.

Ako promatramo stvar s ezoterijskog stanovišta ustanovit ćemo da je naša svijest u fizičkom svijetu rezultat stalne borbe između osjećajnog i životnog tijela.

Životno tijelo nastoji uskladjavati i izgrađivati. Njegova su glavna sredstva djelovanja krv i žljezde, te simpatički živčani sustav, preko kojeg je ono dobilo pristup do bedema osjećajnog tijela (mišića i živčanog sustava podložnog volji) onda kad je počelo razvijati srce kao mišić podložan volji.

Osjećajno tijelo nastoji otvrđnjavati. Ono je prodrlo u kraljevstvo životnog tijela kad je zaposjelo slezenu i stvorilo bijela krvna tjelešca, koja nisu "policija organizma" kako to znanost danas tvrdi, nego su razarači. Ono upotrebljava krv da te male razarače proširi kroz čitavo tijelo. Oni prekorače zapreke arterija i vena ako se pojavi kakva organska smetnja, a osobito kod velikih napadaja bijesa. Onda izvorna snaga osjećajnog tijela izazove arterije i vene pa ove nabreknu i otvore put za prolaz bijelim krvnim tjelešcima u tkivo, gdje oni stvore otpad mineralnih sastojaka i uništavaju tijelo.

S istom količinom i vrstom hrane može jedna osoba uravnateženog, vedrog temperamenta dulje živjeti i biti zdravija i aktivnija nego onaj koji je stalno zabrinut i neuravnatežen. On će stvoriti mnogo više razornih bijelih krvnih tjelešaca nego prvi i po tijelu ih raširiti. Kad bi jedan učenjak analizirao ta dva tijela, otkrio bi da u tijelu dobro raspoloženog čovjeka ima znatno manje mineralnih djelića nego u tijelu svadljivog.

Ovo razaranje se stalno nastavlja i nemoguće ga je zaustaviti, ali to se i ne namjerava. Kad bi životno tijelo imalo neprekidno najvišu vlast, ono bi stalno gradilo i za to upotrijebilo sve energije koje mu stoje na raspolaganju. Ne bi bilo ni svijesti ni mišljenja. Zato što osjećajno tijelo koči nutarnje dijelove i otvrđnjava ih, može se razvijati svijest.

U dalekoj prošlosti bilo je vrijeme u kojem smo svi izbacivali čvrste sastavne dijelove i tijelo je bilo meko, savitljivo i bez kosti, kao sada u mukušaca. Ali tada smo imali samo mutnu, svjetlucavu svijest, kao što je danas imaju mukušci. Prije nego smo se mogli dalje razvijati bilo je potrebno da zadržimo čvrste sastavne dijelove. Može se tvrditi da stanje svijesti svakog živog bića stoji u određenom odnosu prema razvoju kostura u njegovoj nutritini. Ego treba čvrste kosti s polutekućom crvenom moždinom, da bi za svoje izražavanje mogao izgraditi potrebna crvena krvna tjelešca. To je i najviši razvoj gustog tijela.

Zakon o primanju hrane

Prema zakonu asimilacije nikakav djelić hrane ne može biti ugrađen u tijelo prije no što ga svladao duh koji unutra stanuje, jer ovaj mora biti absolutni i neosporni vladar tijela, koji kao autokrat upravlja životom stanica - inače bi svaka stanica išla svojim putem kao što to biva kod raspada tijela kad ga ego napusti. Jedno je jasno: što je mutnija svijest jedne stanice lakše ju je svladati i toliko dulje će ona ostati podložnom. Razna kraljevstva imaju razne nosače i prema tome i razne stupnjeve svijesti. Rude imaju samo svoje gusto tijelo i svijest kao u najdubljem transu. Prema tome moglo bi se lako podčiniti hranu izravno uzetu iz

kraljevstva ruda. Rudna bi hrana najdulje ostala u nama, predusrela bi potrebu da često jedemo. Ali mi nalazimo da ljudski organizam tako brzo vibrira da je nesposoban izravno uzimati sporu rudu. Sol i slične supstance prolaze kroz organizam, a da ih tijelo ne primi. Zrak je pun dušika koji mi trebamo da bismo nadoknadili izrabljeno, mi ga udišemo ali ga ne možemo u našem organizmu zadržati kao ni jedan drugi mineral, ako u laboratoriju prirode nije bio prije prerađen i ugrađen u biljku.

Biljke imaju gusto tijelo i životno tijelo, koje je u stanju da primljene rude preradi. Njeno stanje svijesti je kao u dubokom snu bez snova. Zato ego lako svladava stanice biljke i drži ih dugo vremena podložnima. Odatle dolazi trajna snaga povrća.

Životinjske su stanice već više individualizirane, pa kako životinja posjeduje i osjećajno tijelo koje joj daje strastvenu narav, lako je razumjeti da je prilikom jedenja mesa te stanice teže svladati jer imaju životinjsku svijest koja je jednaka stanju sna. Takve se stanice ne daju dulje vrijeme podrediti, zato ishrana mesom traži veće količine i češće obroke nego ishrana povrćem i plodovima. Kada bismo išli korak dalje, pa jeli meso grabežljivih životinja, onda bismo stalno bili gladni, jer tamo su stanice izvanredno individualizirane pa zato nastoje odmah zadobiti slobodu. Da je tome tako dokazuju vuk, jastreb, a i kanibali koji su poslovično poznati radi svoje gladi. Kako je ljudska jetra preslabaa da sama preradi običnu mesnu hranu, jasno je da bi se kanibal kad bi živio samo od ljudskog mesa umjesto da ga ponekad uzima kao poslasticu, brzo iscrpio. I dok previše ugljičnih hidrata, šećera i masti uzrokuje organizmu tek malo ili nikakve štete, jer se izdišu kroz pluća kao ugljična kiselina ili izluče kao voda kroz bubrege ili kožu, prekomjerna količina mesa isto tako izgori, ali ostavlja otrovnu mokraćnu kiselinu. Zbog toga se sve više uviđa da je za naše zdravlje bolje jesti što manje mesa.

Prirodno je da tražimo samo najbolju hranu, ali svako životinjsko tijelo sadrži u sebi otrovnu trulež. Venozna krv puna je ugljičnih oksida i drugih štetnih proizvoda na svom putu k bubrežima ili glavnim porama da bi ih izbacila kao urin ili znoj. Te se odvratne supstance nalaze u svakom komadu mesa, pa kad ga uzimamo kao hranu ispunjavamo tijelo štetnim otrovima. Mnoge su bolesti posljedica uživanja mesa.

Ima dosta dokaza za to da hrana mesom podstiče okrutnost. Spomenut ćemo kao primjer poznato divljaštvo grabežljivih životinja i okrutnost ljudi koji jedu meso. S druge strane zadržavajući snagu i poslušna priroda vola, konja i slona pokazuje dobro djelovanje ishrane biljem. Narodi istoka koji su vegetarijanci i miroljubivi, opravdavaju također navedene tvrdnje o uživanju mesa.

Kada prihvativmo hranu bez mesa izbjegavamo ozbiljnu opasnost za zdravlje, naime rastvaranje mesnih komadića koji se ukliješte među zubima, pa je i to razlog da prihvativmo vegetarijansku hranu. Plodovi, žitarice i povrće po svojoj su prirodi izloženi samo polaganom raspadanju. Svaki djelić sadrži veliku količinu etera koji ih održavaju dulje vrijeme nepokvarenima i svježima, dok naprotiv eter koji prožima meso i iz kojeg je sastavljeno životno tijelo životinja, u času smrti nestaje. Zato je vrlo mala opasnost zaraze kod hrane biljem, a neke biljke čak do stanovitog stupnja djeluju kao zaštitnici od truljenja. To vrijedi prije svega za plodove limuna i naročito za ananas, kralja svih plodova koji sprečavaju trulež. Dakle, umjesto da trujemo svoj probavni kanal brzo pokvarljivim tvarima kao što je meso, plodovi nam čiste i peru organizam, a ananas je jedno od najboljih probavnih sredstava koje poznajemo. On je daleko nadmoćan želučanom soku, a osim toga nije potrebna nikakva okrutnost da se dođe do njega.

Živjeti i pustiti druge da žive

Prvi zakon okultne znanosti je "ne smiješ ubiti" i to treba imati najveću težinu za svakoga tko traži više spoznaje. Ne možemo stvoriti ni česticu prašine, kakvo onda imamo pravo razoriti i najmanji oblik? Svako tijelo izraz je života Božjeg. Nemamo pravo uništiti oblik kroz koji život skuplja iskustva.

Na sadašnjem našem stupnju razvoja svaki čovjek zna sam od sebe da je nepravda ubiti. Čovjek voli životinje, zakon štiti pse i mačke protiv obijesnog mučenja i zato se teško može razumjeti kako se lovci, ljudi koji inače izgledaju dobri i razumni, mogu suprotno svojim boljim instinktima vraćati krvoločnom divljaštvu i nalaziti zadovoljstvo u proljevanju krvi i veselje u ubijanju. To je vraćanje najnižim životinjskim instinktima i ni izdaleka nije "muški" kako si to oni utvaraju.

Molitva Gospoda

Ako se vratimo razmatranju duhovnih pomoći čovječjem napretku, onda nam molitva Gospoda, kao apstraktna formula za uzdizanje i čišćenje čovječjih nosača, izražava brigu za fizičko tijelo kad kaže "daj nam danas kruh naš svagdašnji".

Molitva koja se odnosi na životno tijelo jest "oprosti nam grijeha naše tako kako mi opraćamo dužnicima našim".

Životno tijelo sjedište je pamćenja. U njemu su nagomilane podsvjesne uspomene, dobre i loše, koje mi zadržavamo iz prošlog života, uključivo sve uvrede koje su nam nanesene i primljena dobročinstva, kao i ona koje smo mi učinili. Sjećamo se da je izvještaj o našem životu uzet iz onih slika koje smo vidjeli prigodom smrti neposredno nakon napuštanja tijela, i da su sve muke života poslije smrti posljedice ovih životnih slika.

Ako kroz ovu molitvu primimo oprost grijeha koje smo drugima počinili i ako to toliko koliko je moguće ispravimo i naše životno tijelo time očistimo da oprostimo drugima koji su nas uvrijedili i sve zle osjećaje isključimo, onda si uštedimo mnogo od onog jada nakon smrti, i osim toga se pripravimo za opće bratstvo koje djelomično ovisi o pobjedi životnog tijela nad osjećajnim tijelom. Uravnoteženi temperament stečen uslijed raznih udaraca života pokazuje takvu pobjedu pa učenik neka zato obuzdava svoj temperament, jer on time vrši rad na obim tijelima. Molitva Gospoda uključuje i to, jer kada vidimo da smo druge povrijedili onda se osvrćemo i tražimo uzrok. Gubitak samosvladavanja je jedan od tih uzroka i on dolazi iz osjećajnog tijela.

Većina ljudi napušta fizičko tijelo s istim temperamentom s kojim su u nj ušli, ali učenik mora disciplinirano pobijediti sve pokušaje osjećajnog tijela da ono vlada. To može postići koncentracijom na visoke ideale, što jača životno tijelo i djelotvornije je nego obična molitva crkve. Okultni učenjak pretpostavlja koncentraciju molitvi jer se ona provodi pomoću intelekta koji je hladan i bezosjećajan, dok molitva obično dolazi iz uzbuđenja. Ali gdje molitva dolazi iz čiste, nesebične predanosti visokim idealima, ona stoji mnogo više nego hladna koncentracija. Ona ne može nikada biti hladna jer nju nosi na krilima ljubavi osjećaj mističara do prijestolja Božjeg.

Molitva za osjećajno tijelo jest "ne dovodi nas u napast". Požuda je veliko iskušenje za čovječanstvo. Ona je veliki poticatelj svakog djelovanja i dobra ukoliko djelovanje podupire namjere duha. Ali gdje se požuda usmjeri na nešto nedostojno, na nešto što ponizuje prirodu, onda se vidi zašto molimo da ne padnemo u napast.

Ljubav, bogatstvo, moć i slava! To su ta 4 motiva ljudskog djelovanja. Požuda prema

jednom od tih ili više njih uzrok je svemu što čovjek čini ili ne čini. Veliki vođe čovječanstva mudro su ju dali kao poticatelja za djelovanje, da bi čovjek pomoću nje naučio skupljati iskustva. One su potrebne i učenik ih može dalje bezbrižno koristiti kao poticatelje, ali ih mora premjestiti u nešto više. Mora s plemenitijim nastojanjima pobijati sebičnu ljubav koja ide za posjedovanjem drugog tijela, kao i sve druge požude za imovinom, moći i slavom iz uskih i osobnih razloga.

Ljubav za kojom bi trebao čeznuti samo je ljubav duše i mora obuhvatiti sve stvari, visoke ili niske, i rasti prema potrebi primaoca.

Bogatstvo - samo toliko koliko pruža priliku pomagati drugim ljudima.

Moć - jedino ona koja radi na podizanju čitavog roda ljudskog.

Slava - samo onome koji povećava sposobnost širiti dobru vijest, da svi oni koji trpe mogu naći utjehu za jade svoga srca.

Molitva za intelekt je "izbavi nas od zla". Vidjeli smo da je intelekt vezni zglob između više i niže prirode čovjeka. Životinjama je dozvoljeno slijediti svoje požude bez ograničenja. Kod njih nema ni dobra ni zla jer njima fali intelekt, sposobnost razlikovanja. Vrsta samozaštite koju primjenjujemo protiv grabežljivih i opasnih životinja razlikuje se od one koju primjenjujemo prema ljudima koji čine to isto. Ljudsko biće kome nedostaje intelekt je neuračunljivo. Priznaje mu se da nije svjesno što čini krivo, i zato se držiiza ograda.

Tek kada se čovjeku otvorilo duhovno oko, on je došao do razlikovanja dobra i zla. Gdje se povezujući zglob intelekta poveže s višim "ja" i sluša njegove naloge, mi imamo pred sobom plemenitu osobu. Naprotiv, povezivanje intelekta s nižom požudnom prirodom donosi ljude niže vrste. Zato se tom molitvom traži da budemo oslobođeni onih iskustava koja dolaze iz povezanosti intelekta s nižom osjećajnom prirodom i svim onim što je s tim u vezi.

Tko teži prema višem životu izvodi povezivanje više i niže prirode putem meditacije o uzvišenim stvarima. Ta se veza još učvršćuje promatranjem, a ta oba stanja nadmašuje obožavanje koje diže duh do samog Prijestolja.

Molitva Gospodu koja je data za opću uporabu crkve postavlja obožavanje na prvo mjesto da bi postigla ono duhovno uzdizanje koje je potrebno kod podnošenja molbe radi potreba nižih nosača. Svaki aspekt trostrukog duha, počevši s prvim, uzdiže se obožavanjem k njemu odgovarajućem aspektu Božanstva. Kada sva tri aspekta stoje pred Prijestoljem milosti, to svaki od njih izražava molbu kojom usrdno moli za potrebe svog materijalnog dvojnika, a sva se tri sjedine u zaključnoj molitvi za intelekt.

Čovječji se duh uzdiže svom praizvoru, Duhu Svetome (Jehovi) i govori "neka je sveto ime Tvoje". Životni duh se klanja pred svojim praizvorom, Sinom (Kristom), i kaže "neka k nama dode Tvoje kraljevstvo". Božanski duh kleči pred svojim dvojnikom, Ocem, s molitvom "neka bude volja Tvoja". Onda moli najviši, božanski duh pred najvišim aspektom Božanstva, Ocem, za svog dvojnika, fizičko tijelo: "naš kruh svagdašnji daj nam danas". Zatim najviši, životni duh moli za svog dvojnika, Sina, za svoju dvojnu sliku u nižoj prirodi, životno tijelo: "oprosti nam grijeha naše kao što i mi oprštamo dužnicima našim". Najniži aspekt duha, čovječji duh moli najniži aspekt Božanstva za najvišeg između trostrukog tijela, osjećajno tijelo: "ne dovodi nas u napast". Na kraju se sjedine sva tri aspekta trostrukog duha u čovjeku za najvažnije u molitvi pa usrdno mole za intelekt: "izbavi nas od zla". Uvod "Oče naš koji si na nebu" samo je adresa na koverti. Zaključna formula "jer kraljevstvo je tvoje i snaga i veličanstvo od vijeka do vijeka Amen" nije Krist dao ali je prikladno oproštajno obožavanje kojim se zaključuje neposredni zagovor Bogu.

Zavjet beženstva

Spolno perverzni ili spolno lud čovjek dokaz je za tvrdnju okultista da je dio spolne snage ugrađen u mozak. Takav postaje idiot koji nije sposoban misliti, jer on spolnu snagu koja se normalno troši kroz spolne organe za rađanje ali i za gradnju mozga što omogućuje stvaranje misli, upotrebljava samo za prvo, što dovodi do duhovnog slabljenja.

Kod osoba koje se posvećuju duhovnom radu smanjuje se sklonost da spolnu snagu određenu za rasplodivanje upotrebljavaju u tu svrhu pa se taj neiskorišteni dio snage pretvara u duhovne snage.

To je razlog zašto posvećeni na određenom stupnju razvoja stvara zavjet samaštva. To nije lak zavjet i čovjek požudan za duhovnim napredovanjem ne smije ga lakoumno stvoriti. Mnogi ljudi koji još nisu zreli za viši život, neznajući su se vezali za život askeze. Oni su prema drugima kao i prema sebi samima, isto tako opasni, kao i spolno abnormalni.

Na sadašnjem stupnju čovječjeg razvoja spolni je čin sredstvo preko kojeg se brinemo za tijela, čime se daje duhu prilika da skuplja iskustva. Oni ljudi koji su strastveni i spolnom se nagonu neograničeno odaju, pripadaju najnižem razredu. U takvoj okolini će individue zrele za novo utjelovljenje teško naći dobre nosače u kojima će svoje sposobnosti moći razvijati tako da budu blagoslov sebi i ostalom čovječanstvu. Dobrostojeće pak klase koje imaju uvjete za podizanje djece to opet izbjegavaju, jer žele lagodno živjeti i odavati se neograničeno spolnom uživanju.

Tako čovjek svoje božansko pravo upotrebljava za to da unosi nered u prirodu. Pojedini egoi moraju gdjekad prihvatići priliku pod nepovoljnim okolnostima. Drugi pak koji to ne mogu učiniti moraju dugo čekati dok se desi povoljna okolina. Tako se mi međusobno oštećujemo našim ponašanjem i tako će se griesi otaca osvećivati na djeci.

“Čovjek ne živi sam za sebe”. Svojim riječima i djelima dolazimo neprestano s drugima u doticaj. Kad ispunjavamo ili propuštamo naše dužnosti mi stvaramo ili uništavamo život, u prvom redu onaj naše neposredne okoline i na kraju svih žitelja Zemlje. Nijedan čovjek nema pravo tražiti viši život prije nego je izvršio dužnost prema svojoj obitelji, svojoj zemlji i čovječanstvu.

Sluzno tijelo i epifiza

U mozgu postoje dva mala organa koje zovemo sluzno tijelo i epifiza. Medicinska znanost ih smatra organima koji su zakržljali. U tijelu se nalaze organi koji su ili zakržljali ili su u razvoju. Prvi su miljokazi na putu koji je čovjek prošao da bi dosegao svoj sadašnji stupanj razvoja, dok potonji pokazuju smjernice poboljšanja u budućem razvoju.

Sluzna žlijezda i epifiza pripadaju jednoj drugoj klasi organa koji se za sada niti razvijaju niti su zakržljali, nego oni spavaju. U dalekoj prošlosti, dok je još čovjek stajao u vezi s nutarnjim svjetovima, ovi su organi bili također sredstvo za pristup k njima, i oni će u nekom kasnijem stanju opet služiti toj svrsi. Oni su bili u vezi sa simpatičkim živčanim sustavom. Čovjek je vidio nutarnje svjetove u periodi Mjeseca, u lemurijskoj i atlantskoj epohi. Slike su mu se javljale neovisno o volji. Osjećajni centri njegovog astralnog tijela okretali su se suprotno kazaljci na satu (slijedeći kretanje Zemlje koja se u tom smjeru okreće oko svoje osi) kao osjetilni centri “medija” do naših dana. Kod većine ljudi ovi su osjetilni centri neaktivni, ali pravi razvoj će ih pokrenuti u pravcu kazaljke na satu. U razvoju pozitivnog vidovnjaka to je najteži korak.

Razvoj kod medija je mnogo lakši jer on gleda djelovanja kao da gleda u zrcalo, kao što su

to ljudi u prošlosti posjedovali kada se je vanjski svijet u njima reflektirao bez njihove volje. Ipak, mediji ponekad vide a ponekad ne vide i nisu uvijek pouzdani. To je zato što su pod uplivom koristoljublja.

Tko traži pravo duhovno gledanje mora prije svega dati dokaz svoje nesebičnosti. Uvježbani vidovnjak nikada ne griješi. On nije zrcalo koje ovisi o slikama koje mu se nametnu. On je sposoban u svako vrijeme i u svakom pravcu istraživati, i čitati misli i namjere drugih, ako svoje misli uputi u tom pravcu.

Bila bi velika opasnost za društvo kada bi se neka nedostojna osoba domogla te snage. Ali posvećeni je najsvečanijim zakletvama obvezan da tu svoju moć nikada neće upotrijebiti za svoje osobne interese ili da sebi uštodi kakvu bol. On smije tisuće drugih nahraniti, ali ne smije ni jedan jedini kamen pretvoriti u kruh da utaži vlastitu glad.

Uvježbano umijeće vidovitosti upotrebljava se za istraživanje okultnih činjenica i to je jedini način da se do njih dođe. Ono ne služi tome da se udovolji nekoj svojoj znatiželji nego je sveto i nesebično nastojanje da se pomogne čovječanstvu. Dok takva želja ne postoji, napretka na tom području ne može biti.

U vremenu nakon lemurijske epohe čovječanstvo je izgradilo cerebro-spinalni sustav koji stoji pod vlašću volje. U kasnijoj atlantskoj epohi ovaj se je jako razvio, te je egu omogućio zaposjeti fizičko tijelo. Tada se je probudio nutarnji duh za fizički svijet, ali tada je svijest o nutarnjem svijetu većina ljudi izgubila.

Poslije tog vremena je izgrađivana veza sluzne žlijezde i epifize s mozgom i leđnom moždinom, i sada je skoro pri kraju.

Da bi se opet stekla veza s nutarnjim svijetom potrebno je probuditi epifizu i sluznu žlijezdu. Kad se to dogodi čovjek će opet biti sposoban gledati u više svjetove, ali na višem stupnju nego prije, jer će biti u vezi s voljnim živčanim sustavom i tako pod vlašću volje. Putem sposobnosti ovog nutarnjeg gledanja bit će mu otvoreni svi putovi znanosti i on će imati sredstvo za stjecanje znanja prema kojem su sve ostale metode dječja igra.

Buđenje tih organa provodi se ezoterijskim odgojem koji ćemo sada opisati.

Ezoterijski odgoj

Većina ljudi troši veći dio spolne energije za udovoljenje svojih osjetilnih zadovoljstava. Zato kod takvih ljudi ostaje vrlo malo za struju prema gore. Kada onaj koji traži viši život počne ove razuzdanosti ograničavati i svoju pažnju obraćati duhovnim stvarima, izvježbani vidovnjak može opaziti kako se neizrabiljena spolna snaga počinje uzdizati. Ona struji prema gore, prolazi kroz srce i grkljan (kod mističara) ili pak hrptenicu i grkljan (kod okultiste) između sluzne žlijezde i epifize prema točki na korijenu nosa gdje je sjedište "tihog promatrača", najvišeg duha.

Struja sama po sebi nije od koristi. Ali kako je to preduvjet za samosvjesni rad u nutarnjim svjetovima, mora se u stanovitoj mjeri njegovati prije nego počne pravi ezoterijski odgoj. Iz toga se može vidjeti da učenik mora određeno vrijeme moralno živjeti i posvetiti se duhovnim mislima prije nego može početi rad koji će mu iz prve ruke dati znanje o nadzemaljskim svjetovima i ospasobiti ga da postane pomoćnikom čovječanstva.

Kada je učenik za uspostavljanje te struje duhovne snage dovoljno dugo tako živio i pronađen dostojnjim i sposobnim da primi ezoterijske poduke, onda ga se uče stanovite vježbe kako će sluznu žlijezdu staviti u titranje. Ovi titraji navedu sluznu žlijezdu da djeluje na susjednu strujnu liniju i taj se postupak nastavlja dok se snaga titraja potpuno ne pokrene (slično se događa kod udaranja žice na glasoviru kad nastane čitav red viših zvukova time

što se titraji prenose na druge žice koje su iste valne duljine).

Kada uslijed umnoženog broja titraja sluzne žljezde budu strujne linije dovoljno otklonjene tako da dosegnu epifizu, cilj je postignut i jaz između ta dva organa je premošten. To je most između osjetilnog svijeta i požudnog svijeta. U vrijeme kroz koje je on izgrađivan čovjek postaje vidovit pa može svoj pogled upraviti kuda hoće. Čvrste predmete on vidi iznutra kao i izvana. Za njega prostor i gustoća više nisu zapreke promatranju.

On još nije izvježbani vidovnjak ali je vidovnjak po volji. To je sposobnost vrlo različita od one kod medija. Jer medij može vidjeti samo ono što pred njega dođe ili jedva malo više, što je čisto negativna sposobnost. Ali čovjek koji je taj most izgradio ostaje uvek u sigurnom dodiru s nutarnjim svjetovima, pa može uspostaviti vezu i prekinuti kad god hoće. S vremenom promatrač uči svladavati titraje sluzne žljezde na način koji ga osposobljuje doći u doticaj sa svakim područjem nutarnjih svjetova koje zaželi posjetiti. Sposobnost stoji potpuno pod vlašću volje. On jednostavno želi vidjeti i vidi.

Novajlja potom mora učiti da u svijetu požuda razumije ono što tamo vidi. U fizičkom svijetu su predmeti gusti i čvrsti i ne mijenjaju se u jednom hipu. U svijetu požuda se mijenjaju na zbrkan način. To je izvor beskrajnih zabluda i za novajlju koji pod vodstvom učitelja ovamo uđe. Ipak, on ubrzo nauči - kolikogod se forme mijenjale - da on gleda samo život koji promjene izaziva, i kada to svlada on gleda kroz te zbrkane mijene.

Mora se spomenuti još jedna druga, vrlo važna razlika. Moć koja nekoga osposobljuje da gleda predmete u tom svijetu nije jednaka moći kojom se u taj svijet može prodrijeti i tamo djelovati. Prema tom svijetu on stoji kao zatvorenik iza rešetaka prema vanjskom svijetu. Ali u pravo vrijeme on će i to naučiti.

Kako se izgrađuje nutarnji nosač

U običnom životu ljudi su tu da jedu, piju i udovoljavaju svojim spolnim strastima u neograničenoj mjeri, i kod najmanjeg se razloga uzbuduju. Makar takvi ljudi izvana izgledaju sasvim pošteno, oni gotovo svakodnevno unose zbrku u svoje organe. Čitavo vrijeme spavanja utroše osjećajno i životno tijelo da nadoknade štetu koja je nastala kroz dan. Za vanjski rad bilo koje vrste ne ostaje vremena. Ali kada individuum počinje osjećati potrebu za višim duhovnim životom, pa počinje svladavati spolnu snagu i temperament i njegovati dobro raspoloženje, za vrijeme budnosti dolazi manje smetnji u nosače. Slijedom toga će se i za vrijeme spavanja utrošiti manje vremena da se nadoknadi šteta. Tako će biti moguće napustiti za vrijeme sna na dulje vrijeme fizičko tijelo i raditi u nutarnjim svjetovima s višim nosačima. Kako osjećajno tijelo i intelekt još nisu organizirani, oni se ne mogu upotrebljavati kao samostalni nosači svijesti. Ni životno tijelo ne može napustiti fizičko tijelo, jer to bi izazvalo smrt. Zato je jasno da se moralno nešto poduzeti da se stvori prikladni nosač koji je brz i sposoban odgovarati potrebama ega u nutarnjim svjetovima, kao fizičko tijelo onima u fizičkom.

Takav organizirani nosač je životno tijelo, pa kada bi se moglo naći kakvo sredstvo da ga se osloboди od čvrstog tijela a da se ne izazove smrt, onda bi problem bio riješen. Osim toga životno tijelo sjedište je pamćenja, bez kojeg bi bilo nemoguće u našu fizičku svijest dozvati sjećanja na nadosjetilna iskustva, i tako osjetiti njihov puni blagoslov.

Sjećamo se da su hijerofanti starih misterija pojedincima iz naroda odijelili u kaste (kao Brahmane i Levite), da na taj način pripreme tijela koja će se moći upotrijebiti za egove prikladne za posvećenje. To se izvelo na način da se životno tijelo rastavilo na dva dijela - kao osjećajno tijelo čitavog čovječanstva na početku periode Zemlje. Kada su hijerofanti

izvukli učenike iz njihovih tijela, ostavili su dio životnog tijela koji sadrži 1. i 2. eter da bi obavljao čisto životinjsku djelatnost, a učenik je uzeo sa sobom nosač sposoban opažati radi svoje veze s osjetilnim centrima fizičkog tijela. On je također pamio. Imao je tu sposobnost jer je bio sastavljen od 3. i 4. etera koji su posrednici između osjetilnih utisaka i pamćenja. A to je i onaj dio životnog tijela koji čovjek zadržava od života do života i koji ga kao razumnu (intelektualnu) dušu čini besmrtnim.

U običnom životu ego se nalazi unutar svojih nosača i njegova je snaga upravljena prema van. Čitava je volja i sva energija čovjekova upravljenja na to da podčini fizički svijet. Nije nikada u stanju da se osloboди utisaka vanjske okoline i tako stekne slobodu da u svojim budnim trenucima radi na sebi. Za vrijeme spavanja, ako se takva prilika pokaže pošto je fizičko tijelo izgubilo svijest, ego je izvan svog tijela. Ako uopće treba čovjek raditi na svojim nosačima, to mora biti onda kada je vanjski svijet kao u snu isključen, ali kada je duh ipak u njemu ostao i punu vlast zadržao nad njegovim sposobnostima kao u budnom stanju. Dok takvo stanje nije dostignuto duhu nije moguće unutra raditi i svoje nosače snabdjeti osjetilima.

Takvo stanje je koncentracija. Tu su osjetila umirena, osoba se izvana nalazi u istom stanju kao za dubokog sna a ipak duh u njoj ostaje potpuno svjestan. Većina ljudi je takvo stanje doživjela kada je čitajući neku knjigu bila potpuno obuzeta njenim sadržajem, saživjela se sa slikama koje je autor prikazao i bila izgubljena za svoju okolinu. Bili su neosjetljivi za sve što se oko njih događalo, a ipak budni za ono što su čitali.

Pegalac koji teži za višim životom vježba sposobnost da bude po vlastitoj volji usisan od bilo kakvog predmeta, ili bolje rečeno, ne od predmeta nego od predstave koja živi u njegovoju uobrazilji. Kada je dostigao pravi čas koncentracije i njegova osjetila potpuno šute onda on skupi svoje misli na razne centre osjetila osjećajnog tijela i ovi se počinju kretati.

Isprva je njihovo kretanje polagano i teško ga je izazvati, ali s vremenom si osjetilni centri astralnog tijela stvore mjesto u fizičkom i životnom tijelu, tijelima koja se uče toj novoj djelatnosti prilagoditi. Kada je onda jednoga dana prilagođeni život razvio traženo razdvajanje između viših i nižih dijelova životnog tijela, dođe do nekog izvanrednog voljnog napora. Dođe do kretanja u obliku spirale u raznim pravcima i pegalac stoji izvan svoga tijela. On ga vidi kao drugog čovjeka. Vrata njegovog zatvora su se otvorila. On je slobodan, može doći i otići, i u nutarnjem i u vanjskom svijetu se jednako slobodno kretati, po svojoj volji u njima djelovati i svima pomagati koji pomoć u jednom od tih svjetova traže.

Posebne se upute za oslobođenje viših nosača ne mogu dati. Razdvajanje ne uslijedi putem neke čvrste formule u riječima nego prije putem čina volje. Način na koji se upravlja voljom je osoban, a može ga dati samo pozvani učitelj. Kao i sve ostale ezoterijske pouke one se nikada ne prodaju nego ovise o tome koliko se učenik za to pokazao podobnjim.

Koncentracija

Prvi je zadatak je da se misli uprave na neki ideal i tamo čvrsto drže i da im se ne dozvoli da pobegnu. To je izvanredno teška zadaća ali se ona mora svladati prije nego se može dalje napredovati. Misao je snaga koju upotrebljavamo da stvaramo nutarnje slike, misaone oblike prema našim idejama. Ona je naša glavna snaga pa moramo učiti da ju potpuno dobijemo pod svoju vlast, tako da sve ono što činimo nije divlja fantazija koju izazivaju vanjski uvjeti nego prava zamisao koju duh iznutra stvara.

Skeptici će reći da je sve samo utvara, ali da izumitelj nije bio sposoban predstaviti si

telefon danas ga ne bismo imali. Njegova zamišljanja isprva nisu bila općenito pravilna, inače ne bi bili potrebni toliki pokusi i ispravljanje pogrešaka što gotovo uvijek prati izume prije nego postanu upotrebljivi. Ni zamišljanje okultnog učenjaka kada istražuje nije na početku točno. Jedini način da se pravilno postavi jest neprestana vježba, dan na dan, pri čemu se vježba upravljanje volje na neku stvar uz isključenje svega ostalog. Misao je velika snaga koju smo navikli rasipati. Dozvoljeno joj je da luta bez cilja, kao voda niz provaliju prije nego smo ju upotrijebili da tjera mlin.

Sunčeve zrake stvaraju samo umjerenu toplinu, ali kada se sjedine kroz leću one mogu u žarištu izazvati vatru.

Snaga misli najmoćnije je sredstvo za stjecanje spoznaje. Kada se one skupe na jedan predmet one si probiju put kroz svaku zapreku i riješe svaki problem. Kada potrebna mjera misaone snage dođe do zrelosti onda ne postoji ništa što bi bilo s onu stranu ljudskog razumijevanja. Dok god ju rasipamo, snaga misli nam je od slabe koristi, ali ako se potrudimo da ju upregnemo, svaka je spoznaja naša.

Ljudi se često tuže "ne mogu na 100 stvari najedanput misliti". Tu je upravo njihova pogreška! Oni misle na stotinu drugih stvari namjesto na onu jednu koju imaju pred sobom. Do uspjeha se dolazi upornim skupljanjem misli na jedan cilj.

To je nešto što pregalac za višim životom bezuvjetno mora naučiti. Drugog puta nema. Prvo će opaziti da on na sve drugo više misli nego na ideal na koji se odlučio sabrati. Ali to ga ne smije obeshrabriti. S vremenom će naučiti umiriti osjetila i misli čvrsto držati. Upornost, upornost i opet samo upornost na kraju će pobijediti. Ali bez nje se ne može očekivati uspjeh.

Pegalac može izabrati bilo koji predmet, dok god je on čist i misli su uzvišene. Za jednog će predmetom sabiranja misli biti Krist, za drugog neki cvijet. Predmet sam nije važan ali si ga moramo do u tančine vjerno predstaviti. Samo ako si "zamislimo" jasnu sliku s čvrstim obrisima prodiremo u duh koncentracije. Slika ne smije biti maglovita, slaba.

Putnici koji su bili u Indiji pripovijedaju o fakirima koji su pred njihovim očima učinili da sjeme proklijta, raste, donosi plod i na kraju su dobili plod za koštanje. To je učinjeno putem zgušnute koncentracije, tako da sliku nije video samo fakir nego i prisutni članovi naučnog društva. Ali na fotografskoj ploči od svega toga nije ništa ostalo. Jer materijalno konkretnog predmeta nije ni postojalo.

Meditacija

Kada je pregalac kroz neko vrijeme vježbao koncentraciju i naučio svoj intelekt postaviti na neki jednostavni predmet, kada je izgradio putem umišljene misaone djelatnosti živu misaonu formu, onda će kroz meditaciju saznati sve o tom tako stvorenom predmetu.

Pretpostavimo da je pregalac koncentracijom izazvao sliku Krista, onda nije teško meditacijom proći kroz događaje njegovog života, njegove patnje, njegovo uskrsnuće. Ali za vježbu je bolje uzeti nešto što je manje zanimljivo i što se ne nameće samo po sebi kao velebno.

Ako smo npr. u intelektu zamislili sliku stola onda mislimo o tome iz kakve je vrste drveta učinjen i odakle je došao. Idemo unatrag do vremena kada je kao nježno sjeme pao s drveta na zemlju. Onda promatramo njegov rast iz godine u godinu, snijegom pokrivenim i suncem grijanim kako neprestano raste prema nebu i kako mu se žile šire pod zemljom. Prvo je mladica, onda vitko drvo koje se sve više diže prema suncu. Postaje sve veće i deblje dok ga jednoga dana sjekirom i pilom ne sruše. Grane mu odsjeku a truplo po smrznutom putu

dovuku do obale rijeke. Odatle ga u proljeće, kada snijeg okopni, sastave u splav i puste niz vodu. Mi ga pratimo, razgovaramo sa splavarem i promatramo krajolik kroz koji prolazimo. Dolazimo do pile gdje ga izvuku iz vode, slože na skladištu i otpremi na rezanje. Promatramo kako ga sortiraju, režu u daske i te daske voze u tvornicu. Tamo daske suše da se drvo kasnije ne bi savijalo, onda ih glaćaju i sastavljuju u stol. Poliraju, dostavljaju u trgovinu i mi ga tu izaberemo i donosimo u stan.

Tako putem meditacije dolazimo u vezu s raznim granama industrije kojima stablo prođe do svog pretvaranja u pokućstvo.

Promatranje

Važna pomoć pregaocu u njegovim nastojanjima je promatranje. Većina ljudi ide kroz život kao slijepa. Za njih se s pravom može reći da "imaju oči a ne vide".

Uglavnom oni za to nisu krivi jer njihov vid nije normalan. Gradski je život očima nanio neizrecivu štetu. Na selu dijete uči upotrebljavati mišiće svojih očiju u punoj mjeri, širi ih ili sužuje prema potrebi da li gleda u daljinu ili na predmet u blizini. Gradskom je djetu sve pri ruci pa se mišići njegovih očiju rijetko upotrebljavaju. Zato se gubi ta sposobnost promatranja i onda ima toliko kratkovidnih ljudi. Za svakog je pregaoca osobito važno da vidi sve stvari svoje okoline u određenim i jasnim obrisima do u tančine. Onaj koji slabo vidi treba nositi naočale.

Razlikovanje

Kada pregaoc obrati svoju pažnju gledanju trebao bi sistematski promatrati svaki predmet i svakog čovjeka, iz djelovanja izvoditi zaključke i tako njegovati sposobnost logičnog zaključivanja. Logika je najbolji učitelj u fizičkom svijetu kao i nasigurniji vodič u svakom drugom svijetu.

Kada se izvježba ta metoda opažanja treba se uvijek sjetiti da ona treba služiti samo za skupljanje činjenica i nikada u svrhu kritike. Konstruktivna kritika koja traži pogreške kao i lijekove za njih, temelj je napretka. Ali razorna kritika koja uništava jednako dobro i zlo a da ne ide za popravljanjem, rak rana je na karakteru i treba ju iskorijeniti. Što je čovjek savršeniji to on nalazi manje pogrešaka na drugima. Moramo uvijek tražiti dobro koje se skriva iza svega.

Vidjeli smo da koncentracija usmjerava misli na jedan jedini predmet. Ona je sredstvo kojim gradimo jasnu i živu sliku o predmetu. Meditacija je vježba kojom pronalazimo povijest predmeta i takoreći u njega prodiremo i tražimo njegovu vezu sa svijetom. Obje se ove duhovne vježbe bave s predmetima. One vode do višeg, dubljeg i finijeg stanja duhovnog razvoja, koji se bavi - s dušom stvari. Ime tog stadija je kontemplacija (razmišljanje).

Kontemplacija

Kod kontemplacije se ne gleda na vanjsku stranu da bi se došlo do pouke, kao kod meditacije. Ona se sastoji jednostavno u tome da predmet gledamo našim duhovnim okom i pustimo da nam govori njegova duša. Mi počivamo mirno i opušteno, potpuno budni i promatramo pouku koja će sigurno doći ako smo dostigli određeno razvojno stanje. Onda nam se pričini da je tijelo predmeta nestalo i mi gledamo samo život kako radi.

Kontemplacija nam objašnjava životnu stranu kao što nam je meditacija objašnjavala tjelesnu.

Kada dosegnemo to stanje pa imamo pred sobom, recimo, šumsko stablo mi izgubimo iz vida tijelo i vidimo samo život koji je u tom slučaju grupni duh. Vidjet ćemo na naše čuđenje da grupni duh stabla uključuje razne kukce koji se njime hrane. Da su parazit i njegov domaćin zračenje jednog te istog grupnog duha, jer što se više dižemo u nevidljiva kraljevstva to manje postaju razlike i odvojenosti formi, i to punije vlada taj jedan život što istraživača prisili da vidi uzvišenu činjenicu da postoji samo jedan život, sveobuhvatni život Božji. Rude, biljke i životinje, svi bez iznimke, očitovanja su Boga i ta je činjenica pravi temelj bratstva, bratstva koje obuhvaća sve, od atoma do Sunca. Jer oni su svi isijavanja Božja.

Obožavanje

Kada je putem kontemplacije postignuta ta visina i pregaoc jasno shvatio da on uistinu vidi Boga u životu, koji prožima sve stvari, onda preostaje još posljednji korak: obožavanje, kroz koje se on sjedinjuje s izvorom svega postojanja. Time je dostignut najviši cilj što ga čovjek može postići do kraja velikog Dana kada će doći do trajnog sjedinjenja.

Autor misli da se ne može postići ni razina kontemplacije ni konačni korak obožavanja bez pomoći učitelja. Pegalac se nikada ne treba bojati da će radi pomanjkanja učitelja biti zadržan učiniti te korake. Ne treba ni tražiti takvog učitelja. Sve što je potrebno jest da se počne popravljati i na tome ozbiljno i uporno raditi. Na taj će način čistiti svoje nosače. Oni će početi svijetliti u nutarnjim svjetovima i neće promašiti da na sebe svrate pažnju učitelja, koji uvijek budno paze da im takvi slučajevi ne promaknu i uvijek su sretni kad mogu pomoći onima koji se ozbiljno nastoje čistiti i time steknu pravo na pomoć.

Ne smijemo misliti da će nam "traženje" učitelja pomoći. Mi sami moramo zapaliti svjetlo, svjetlo koje nepromjenljivo zrači nosač onoga, koji se istinski trudi. To je ona zvijezda koja nas dovede do učitelja.

Vrijeme potrebno da nas dovede do učitelja je različito. Ovisi o marljivosti i stanju razvoja. Neki moraju raditi čitav život a da nemaju vidljivog uspjeha. Ipak, strpljenje onoga koji uporno radi bit će jednoga dana nagrađeno, u ovome ili drugome životu. Otvorit će mu se nutarnji svijet i on će se osjetiti građaninom kraljevstva u kojem su prilike neizmjerno veće nego u fizičkom svijetu.

CHRISTIAN ROSENKREUZ I RED ROSENKREUZERA

Stare istine u suvremenom ruhu

Sve u svijetu podliježe zakonima pa se i naša evolucija po njima ravna. Duhovni i tjelesni razvoj idu ruku pod ruku. Sunce je fizički izvor svjetla i ono se prividno kreće od istoka prema zapadu da donese svjetlo i toplinu, najprije jednom dijelu svijeta pa zatim drugom. Ali vidljivo Sunce je samo dio Sunca, kao što je vidljivo tijelo samo mali dio sastavljenog čovjeka. Postoji nevidljivo duhovno Sunce kojega zrake podupiru rast duše na jednom pa na drugom dijelu Zemlje, tako kao što Sunce podupire rast forme i duhovni se impulsi kreću u istom smjeru kao fizičko Sunce od istoka prema zapadu.

Šest ili sedam stoljeća prije Krista stavljen je blizu istočnih obala Tihog oceana u kretanje novi val duhovnosti da donese Kinezima prosvjetljenje, pa je milijun ljudi nebeskog kraljevstva zadržalo Konfucijevu religiju do dana današnjeg. Kasnije nalazimo taj val u religiji Bude, učenju koje je bilo određeno da probudi duhovni život Hindusa i zapadnih Kineza. U svom širenju na zapad on se pojavljuje među inteligentnijim Grcima u obliku uzvišenih filozofija jednog Pitagore i Platona i na kraju se širi na zapadni svijet među pionire ljudske rase gdje prima visoki oblik kršćanstva.

Kao što se dan i noć, ljeto i zima, plima i oseka neprekidno međusobno izmjenjuju prema zakonu promjene, tako slijedi i na periodu duhovne plime, u svakom dijelu svijeta, perioda materijalne reakcije (obrata), da razvoj ne bi bio jednostran.

Religija, umjetnost i znanost tri su najvažnija sredstva ljudskog odgoja, oni su jedinstvo trojstva koje se ne može rastaviti a da se ne smanji vidokrug u svakom području istraživanja. Prava religija obuhvaća kako umjetnost tako i znanost, jer ona uči lijepo živjeti u skladu sa zakonima prirode.

Prava znanost je umjetnička i religiozna u najvišem smislu, jer ona nas uči poštovati zakone i njima se pokoravati i tumači zašto religiozni život pogoduje zdravlju i ljepoti.

Prava umjetnost je tako odgojna i svojim uplivom tako uzdižuća kao i religija. U arhitekturi nalazimo krajnje uzvišeni prikaz kozmičkih linija Svetog mira. Ona ispunjava duhovnog promatrača velikim poštovanjem i pobožnošću koji proizlaze iz strahopostovanja pred nadmoćnim veličanstvom Božanstva. Slikarstvo, kiparstvo, glazba i književnost prožimaju nas smislom za ljupkost Boga, nepromjenljivog izvora i cilja ovog lijepog svijeta.

Za grčke epohe su jedno vrijeme religija, umjetnost i znanost u hramovima misterija zajedno podučavani. Ali radi boljeg razvoja svake pojedine bilo je potrebno da ih se privremeno odijeli.

U takozvano "mračno doba" vladala je religija sama. U to je vrijeme ona umjetnosti i znanosti svezala ruke i noge. Onda je došla perioda renesanse pa je umjetnost dobila prednost nad svim granama. Ali religija je još bila jaka pa je umjetnost prečesto bila u njenoj službi. Na koncu je došao val moderne znanosti koja je željeznom rukom podčinila religiju.

Sputavanje znanosti religijom značilo je nazadovanje za svijet. Neznanje i praznovjerje donijeli su neizrecivu patnju makar je tada čovječanstvo njegovalo uzvišenu ideju. Postojala je nada u viši i bolji život. Neizrecivo je mnogo gore kada znanost ubija religiju jer onda može i nada, jedini dar Bogova iz Pandorine kutije, izbjegnuti pred materijalizmom i agnosticizmom.

Takvo stanje ne može dugo trajati. Do reakcije mora opet doći. Ako se to ne dogodi onda će anarhija razoriti svijet. Da se nesreća predusretne moraju se opet religija, umjetnost i

znanost ujediniti na višem nivou dobrog, istinitog i lijepog, kao što je to bilo prije nego su se rastali.

Dolazeći događaji bacaju sjene ispred sebe pa kada su veliki vode čovječanstva opazili sklonost prema ultramaterijalizmu, koji sada guši zapadni svijet, poduzeli su stanovite korake da ga u opasno doba suzbijaju i preoblikuju. Oni nisu željeli cvatuću znanost ubiti kao što je ona ugušila religiju, jer su vidjeli konačno dobro koje mora izrasti kada napredna znanost postane suradnikom religije.

Ali duhovna religija se ne može stopiti s materijalnom znanosti, tako kao što se ne može ni ulje s vodom povezati. Zato su se poduzeli koraci da se znanost produhovi, a religija učini znanstvenom.

U 13. stoljeću se pojavio jedan visoki duhovni učitelj, koji je nosio simbolično ime Christian Rosenkreuz, da započne taj posao. Osnovao je tajni Red Rosenkreuzera s ciljem da baci okultno svjetlo na nesporazume kršćanske religije i da sa znanstvenog stanovišta dovede tajne života i postojanja u sklad s religijom.

Prošla su mnoga stoljeća od njegovog rođenja i mnogi ga smatraju samo mitskom ličnosti. Ali njegovo rođenje označuje početak nove epohe u duhovnom životu zapadnog svijeta. On je surađivao s alkemičarima stoljećima prije pojave moderne znanosti. On je potakao putem posrednika djela Bakonova, Jakoba Boemea i drugih. Njegov upliv nalazimo i kod Goethea i Wagnera. Svi neustrašivi duhovi, koji se nisu dali obuzdati ni od ortodoksne znanosti ni od ortodoksne religije, koji su odbacili omot i tražili jezgru, bez obzira na zlobe i laskanja, primili su svoje prosvjetljenje iz istog izvora kao i veliki duh Christian Rosenkreuz.

Inicijacija

Općenito se pod inicijacijom (posvećenjem) misli na to, da je to ceremonija putem koje se postaje članom nekog tajnog društva. To je točno ako se radi o kakvom pseudo-ezoterijskom redu, ali je potpuno krivo kada se radi o inicijaciji u razne stupnjeve pravog ezoterijskog bratstva.

U prvom redu ne postoji nikakav zlatni ključ za hram. Broje se zasluge a ne novac. A zasluge se ne stiču u par dana nego su ukupni zbroj prošlih dobrih djela. Pregalac obično i nije svjestan toga da se radi o inicijaciji - on živi svoj život u zajednici i služi svojim bližnjima djelima tokom godine a da o tome i ne misli, dok se jednoga dana u njegovom životu ne pojavi učitelj, jedan hijerofant manjih misterija odgovarajući zemlji u kojoj on boravi. U to je vrijeme pregalac u sebi razvio stanovite sposobnosti, sabrao stanovite snage za služenje i pomaganje, čega obično sam i nije svjestan ili za koje ne zna kako se upotrebljavaju. Tada je rad posvetitelju lagan, on pokaže pregaocu drijemajuće sposobnosti i spavajuće snage i pokaže kako se one upotrebljavaju. Rastumači mu ili za prvi put pokaže kako može svoje energije koje se nalaze u ravnoteži pretvoriti u pokretačke snage.

Inicijacija se može obaviti putem ceremonije ali i ne mora. Treba naročito primijetiti da inicijacija koja je neizostavni vrhunac duhovnih nastojanja, bila ona poduzeta svjesno ili nesvjesno za pregaoca, nikada ne može stvarno uslijediti dok se nije nagomilao nutarnji razvoj uravnoteženih snaga. Ove pokrenuti i upotrijebiti uči se inicijacijom. Odapet kokot na puški ne izazove eksploziju ako puška nije nabijena.

Isto tako ne postoji opasnost da bi učitelj bilo koga mogao previdjeti ako je taj postigao potrebnii razvoj. Svako dobro i nesebično djelo povećava snagu svjetla i titraje aure pregaoca, pa baš onako kako magnet uvijek privuče iglu, tako će i svjetlo aure uvijek dovesti učitelja.

Manje misterije bave se samo razvojem čovječanstva za vrijeme Zemljine periode. Za

vrijeme 3 i 1/2 kruženja životnog vala oko 7 svjetskih tijela pradusi još nisu stekli nikakvu svijest. Zato mi ne znamo ništa o tome kako smo dospjeli do današnjeg stanja. Pregaocu treba ovu točku objasniti pa će hijerofant putem formule za vrijeme inicijacije prvog stupnja obratiti njegovu svijest na tu stranu pamćenja prirode - koja sadrži obavijesti o prvom kruženju kada smo ponavljali razvoj Saturnove periode. On još ostaje u punom posjedu svoje svagdašnje svijesti, zna i sjeća se činjenica života XX. stoljeća, ali on sada svjesno promatra napredak razvijajućeg se mnoštva praduhova, koji je za vrijeme Saturnove periode njih ujedinio. Tako on uči poznavati kako su u periodi Zemlje stečeni prvi stupnjevi u cilju usavršavanja. Sam taj cilj će mu se otkriti kasnije.

Pošto je primio pouke o periodi Zemlje i kruženjima Saturnovom, Sunčevom, Mjesečevom i mirovanjima između tih kruženja, te četvrтog kruženja Zemljine periode, pregaoc je o tom predmetu stekao spoznaju iz prve ruke i došao u neposredan doticaj sa stvaralačkim hijerarhijama u njihovom radu koji oni čine na čovjeku i uz njega.

Zato je moguće cijeniti njihovo blagoslovljeno djelovanje u svijetu i u stanovitoj se mjeri staviti s njima u red i na taj način postati njihovim suradnikom.

Kada je za njega došlo vrijeme da primi drugi stupanj onda se na isti način njegova pažnja upravi na drugo Zemljino kruženje kojega se slika nalazi u pamćenju prirode. Ovdje on promatra kod pune svijesti napredak koji su pradusi učinili. U trećem stupnju on prati Mjesečeve kruženje a u četvrtom stupnju on gleda napredak koji smo upravo učinili u pređenoj polovici četvrtog ili Zemljinog kruženja.

Ali na svakom se stupnju učini još jedan daljnji korak. Za vrijeme prvog stupnja on prati rad Saturnovog kruženja i njegovog usavršavanja u polarnoj epohi. U drugom stupnju prati rad Sunčevog kruženja i njegovog ponavljanja: hiperborejsku epohu. U trećem stupnju promatra rad izveden u Mjesečevom kruženju i vidi kakav je bio osnov života u lemurijskoj epohi. Za vrijeme četvrtog stupnja on gleda razvoj posljednje polovice kruženja s odgovarajućim vremenskim periodama našeg sadašnjeg zadržavanja na Zemlji. Prva polovica atlantske periode završila je kada se razišla gusta oblačna atmosfera i Sunce po prvi put zasjalo nad Zemljom i morem. Tada je noć nesvijesti prošla, potpuno su se otvorile oči ega i on je bio sposoban upraviti svjetlo razuma na problem osvajanja svijeta. To je bilo vrijeme kada se čovjek, takav kakvog ga mi danas poznajemo, prvi put rodio.

Kada čujemo kod starih sustava inicijacija da je kandidat kroz vrijeme od 3 i 1/2 dana bio u zanosu, to se onda odnosi na vrijeme posvećenja koje je upravo opisano, a 3 i 1/2 dana znače stadij koji je prošao a ne dane od 24 sata. Stvarno vrijeme je različito kod svakog kandidata ali u svim slučajevima mu se pokaže nesvjestan razvoj čovječanstva za vrijeme prošlih kruženja, pa kada se za njega kaže da se je probudio izlaskom Sunca četvrtog dana, time je mistično izraženo da je njegovo posvećenje u nehotično putovanje čovječanstva prestalo u vrijeme kada je izašlo Sunce nad čistom atmosferom Atlantide. Tada se kandidat pozdravlja kao "prvorodjeni".

Kada je učenik upoznao put koji smo u prošlosti prešli, vodi ga 5. stupanj do kraja Zemljine periode kada će slavno čovječanstvo skupiti plodove te periode i ponijeti ih sa sobom na prvo od pet tamnih svjetskih tijela koja su naše prebivalište za vrijeme kozmičke noći. Najgušće tijelo leži u području apstraktnih misli i u stvari je "Kaos".

Nakon što je pokazan kraj 5. stupnja upoznaje se kandidata sa sredstvima kojima se može postići taj cilj u ostala 3 i 1/2 kruženja Zemljine periode. Preostala 4 stupnja su posvećena objašnjavanju u tom pravcu.

Uvidom koji je kandidat tako stekao osposobljen je inteligentno surađivati sa snagama koje rade za dobro i time će pomoći da se ubrza dan našeg oslobođenja.